ŠVP pro vzdělávání dětí a žáků v základní škole speciální

Škola plná zážitků

ZŠ speciální Diakonie ČCE Ostrava

1 Identifikační údaje

Oficiální název:

ŠVP pro vzdělávání dětí a žáků v základní škole speciální

Motivační název:

Škola plná zážitků

Motto školy:

„Život je možný pouze ve vztahu.“ A.Fröhlich

Předkladatel:

Název školy	**Základní škola speciální Diakonie ČCE Ostrava**
Adresa školy	**U cementárny 23, 703 00 Ostrava-Vítkovice**
Jméno ředitele	**Mgr. Irena Savková**
Kontakty	**Mobil: 604 755 292** **Pevná linka: 595 782 267** **Email: i.savkova@specialniskola.eu** **WWW: www.specialniskola.eu**

Zřizovatel:

Název	**Diakonie Českobratrské církve evangelické**
Adresa	**Belgická 22, 120 00 Praha 2**

Platnost dokumentu od:

Datum: **Podpis ředitele:** **Razítko školy:**

2 Charakteristika školy

Základní škola speciální Diakonie ČCE Ostrava se zabývá denní péčí o děti s kombinovaným postižením ve věku od 6 do 26 let. V základní

škole speciální plní žáci povinnou **desetiletou školní docházku do 26 let**. Škola organizuje dále Kurz k doplnění základů vzdělávání. Jsme otevřeni žákům v různým stupněm i kombinací postižení.

Škola je umístěna ve vilce se školní zahradou a poskytuje dětem zázemí a rodinné prostředí. K dispozici mají žáci školy **multisenzorickou místnost Snoezelen, tělocvičnu, jídelnu, výdejnu jídla, cvičnou kuchyňku, koupelnu s hydromasážní vanou, keramickou pec.**

Škola nabízí svým žákům širokou škálu doplňkových aktivit a terapií zařazených do vyučovacího procesu. Zejména pak **koncept Bazální stimulace**, jenž prolíná veškerými vzdělávacími aktivitami, **synergickou reflexní terapii, orofaciální regulační terapii dle Castilla Moralese, bucofaciální stimulaci, canisterapii, hipoterapii, fyzioterapii, polohování dle Bobatha, dle konceptu bazální stimulace, rodovu terapii, míčkování, terapie multisenzorické místnosti Snoezelen, hydromasážní koupele, pravidelné návštěvy Aquaparku v Olešné, ozdravné pobyty, účast na kulturních a sportovních akcích i s mezinárodní účastí - Motýlek Kopřivnice, Mosty Přerov, Česko-francouzské dny v Ostravě a jiných, pravidelné akce s rodiči. Během vyučovacího procesu využíváme prvky AAK, prvky muzikoterapie, arteterapie a dramaterapie.**

Škola zajišťuje **denní stravování, pitný režim i péči ze sociální oblasti**. Dětem ze vzdálenějších míst poskytuje škola **svozovou službu.**

Žákům školy je k dispozici široká škála didaktických i kompenzačních pomůcek, škola je vybavena **kvalitní výpočetní technikou** s dotykovými monitory, interaktivní tabulí Activboard.

Všichni pedagogičtí pracovníci si stále doplňují vzdělání v seminářích a odborných kurzech tak, aby byli schopni kvalifikovaně zabezpečit výchovu a vzdělávání žáků s různými kombinacemi postižení a byli schopni nabídnout také alternativní metody a postupy vhodné k zařazení do výuky. Pedagogičtí pracovníci školy se pravidelně účastní konferencí a mezinárodních konferencí, na nichž prezentují činnost školy.

Základní škola speciální Diakonie ČCE Ostrava dlouhodobě spolupracuje se širokou veřejností, s vysokými školami v České republice, zejména pak s Ostravskou univerzitou v Ostravě, jejíž jsme fakultní školou, s Univerzitou Palackého v Olomouci, Vysokou školou báňskou - technickou univerzitou v Ostravě, s odbornou veřejností od nás i ze zahraničí. V rámci spolupráce s pedagogickými fakultami zmíněných vysokých škola umožňuje naše škola odborné praxe a náslechy studentům z oborů Speciální pedagogika, Pečovatelství a jiných, veřejnosti z řad speciálních pedagogů a lékařů od nás i ze zahraničí.

Škola úzce spolupracuje s firmou baumaxx a také se základními školami v blízkém okolí a dalšími podnikatelskými subjekty.

Podílíme se na projektech Evropské unie, Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy, na projektech vyhlašovaných Krajským úřadem i Magistrátem města Ostravy.

Činnost školy je prezentována na www stránkách školy, v odborných publikacích, na propagačním DVD školy, v brožurách a letácích, ve výroční zprávě a dalších materiálech, jež jsou dostupné nejširší veřejnosti zejména v čekárnách praktických i odborných lékařských zařízení, v prostorách partnerských vysokých škol, v prostorách partnerských firem apod.

3 Charakteristika ŠVP

Základní škola speciální Diakonie ČCE v Ostravě je otevřena dětem a žákům s různým stupněm i kombinací postižení ve věku od 6 do 26 let.

Cílem vzdělávacího procesu je komplexní rozvoj osobnosti dětí a žáků s handicapem. Obsahem se školní vzdělávací program zaměřuje především na naplňování cílů formativních a rehabilitačních, avšak stanovuje také cíle informativní.

Výchovně vzdělávací činnost Základní školy speciální Diakonie ČCE Ostrava účelně doplňuje celá škála metod psychoterapeutické a rehabilitační péče, které pozitivně ovlivňují myšlení, řeč, vnímání, sociální kontakty, pocity, tělesnou zkušenost.

Cílem našeho snažení je maximální rozvoj osobnosti žáků. Všechny děti a žáky se snažíme vést k samostatnosti a zajistit atmosféru jistoty a bezpečí jako základ pro vytváření vztahů. Z důvodu těžkých forem DMO u dětí považujeme za stěžejní fyzioterapeutickou péči a pravidelné odborné zajišťování speciálních podpůrných terapií na rozvoj hrubé motoriky. Ta komplexně působí na osobnost dítěte: jemnou motoriku, grafomotoriku, motoriku orofaciální a tudíž i oblast duševní, rozumovou a smyslovou.

S ohledem na míru a kombinaci postižení žáků je dále ŠVP rozdělen do tří hlavních částí:

- **ŠVP pro děti předškolního věku**
- **ŠVP pro žáky se středně těžkým mentálním postižením**
- **ŠVP pro žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami**

Součástí ŠVP je příloha pro výchovu a vzdělávání žáků ve školní družině

Obecnými cíli všech dílčích ŠVP jsou:

- Rozvíjet duševní a tělesné schopnosti žáků při důsledném respektování jejich tělesných zvláštností
- Rozvíjet estetické cítění, vkus a tvořivost žáků
- Vést žáky k osvojení základních hygienických návyků a činností týkajících se sebeobsluhy
- Rozvíjet pohyblivost žáků a snažit se o dosažení co nejvyšší možné míry jejich samostatnosti a orientace ve vztazích v okolí
- Vést žáky k rozvíjení jejich komunikačních dovedností verbálně, případně pomocí využívání AAK a vést je k všestranné komunikaci
- Rozvíjet schopnost spolupracovat s blízkými osobami
- Vést žáky k vytváření pozitivních vztahů s nejbližším okolím, spolužáky
- Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city
- Rozvíjet pozornost, vnímavost a poznání
- Snažit se o odstranění případných projevů sebepoškozování
- Motivovat žáky k učení a poznávání
- Vést žáky k ochraně vlastního zdraví i zdraví ostatních
- Vést žáky k ohleduplnosti k ostatním lidem
- Umožnit žákům poznat své schopnosti a uplatnit je v osobním životě
- Do výuky dále zařazovat co nejširší škálu psychoterapeutických a fyzioterapeutických metod:
    - celostní péči dle konceptu Bazální stimulace

- Synergickou reflexní terapii
- Bucofaciální stimulace
- Orofaciální regulační terapii dle C. Moralese
- Rodova terapie
- terapie v multisenzorické místnosti Snoezelen
- polohování dle Bobatha, dle konceptu Bazální stimulace
- míčkování
- pravidelné hydromasážní koupele
- pravidelné lekce hipoterapie a canisterapie
- pravidelnou fyzioterapeutickou péči zajišťovanou kvalifikovaným fyzioterapeutem
- návštěvy aquaparku
- ergoterapii
- prvky muzikoterapie, arteterapie, dramaterapie

3.1 Charakteristika ŠVP pro děti předškolního věku

Cílem vzdělávání dětí v předškolním věku není poskytnout dětem určité množství konkrétních vědomostí a dovedností, ale jejich příprava na další vzdělávání, adaptace na školu a na proces učení. Naplnění klíčových kompetencí dětí dosáhnou dle svých schopností a v rámci svých možností. Výchovně vzdělávací činnost pro děti předškolního věku zahrnuje základní tématické okruhy, jež se vzájemně prolínají a doplňují. Těžiště tvoří vzdělávací oblasti Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět.

Kompetence	**Strategie**
KOMPETENCE K UČENÍ • **získá základní orientaci v prostředí v němž se pohybuje**	• seznámením dítěte s prostředím školy a jasným a zřetelným označením místností piktogramy umožníme dítěti snadnou orientaci v prostředí v němž se pohybuje

• **získá motivaci ke komunikaci verbální či pomocí AAK**	• stálým zapojováním dětí do komunikačního procesu, popisem vykonávaných činností, nabízením možností k výběru motivujeme děti ke komunikaci, ať už verbální či pomocí AAK
• **rozvíjí schopnost soustředění a koncentrace**	• postupným prodlužováním doby stanovené činnosti a pomocí cvičení schopnosti koncentrace postupně rozvíjíme schopnost soustředění se na stanovené činnosti
• **rozvíjí schopnosti diferencovat předměty dle jednoduchých kritérií**	• opakovaným zařazováním diferenciačních cvičení od nejjednodušších po složitější rozvíjíme schopnost diferenciace předmětů
• **rozvíjí základní poznávací schopnosti**	• pomocí názorných ukázek a nápodoby rozvíjíme základní poznávací schopnosti
• **zvládá pravidla chování a práce ve třídě**	• důrazem na nutnost spolupráce mezi dětmi, kolektivní činnosti a posilováním pozitivních vztahů mezi dětmi si děti osvojují pravidla chování a práce ve třídě
• **umí splnit jednoduché praktické úkoly**	• vedením k samostatnosti, asistovanou péčí a procvičováním vedeme děti ke schopnosti samostatně splnit jednoduché praktické úkoly
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	
• **řeší známé situace na základě nápodoby či opakování**	• pravidelným procvičování a prožíváním jednotlivých situací si děti osvojují průběh a řešení situací, v nichž se nachází
• **chápe a plní jednoduché příkazy**	• pomocí jasného, krátkého zadání ve spojení s alternativními způsoby komunikace vedeme děti k pochopení a plnění jednoduchých příkazů
• **orientuje se v okolním prostředí**	• zřetelným označením jednotlivých prostor, pomocí obrazových didaktických materiálů a verbálním označením umožňujeme dětem snadnou orientaci ve škole a jejím okolí
• **orientuje se v časovém režimu dne**	• pomocí komunikačních panelů, verbálním označením a vykonáváním pravidelných činností usnadňujeme dětem orientaci v časovém režimu dne
• **překonává pocity strachu**	• vytvářením pocitu bezpečí a jistoty, posilováním vzájemné důvěry pomáháme dětem překonat pocity strachu

• **neprosazuje se na úkor ostatních**	• posilováním pozitivních vazeb mezi žáky školy a zdůrazňováním kooperace při práci vedeme děti ke schopnosti spolupracovat s ostatními a neprosazovat se na úkor druhých
• **je schopen spolupracovat s ostatními v okolí**	
• **chápe nutnost dokončení stanoveného úkolu**	• pomocí motivačních strategií a důrazem na vytrvalost vedeme děti k pochopení nutnosti dokončit stanovený úkol
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	
• **poznává známé osoby a dorozumívá se s nimi verbálními nebo nonverbálními formami komunikace**	• pomocí fotografií s využitím prostředků AAK a verbální komunikace učíme děti poznat známé osoby a dorozumívat se s nimi verbálními i neverbálními formami komunikace
• **reaguje na své jméno**	• neustálým oslovováním, komunikací a spojováním činností, jež dítě vykonává, s jeho jménem učíme děti reagovat na své jméno a jednoduché pokyny
• **reaguje na jednoduché pokyny**	•
• **vyjadřuje souhlas či nesouhlas**	• osvojováním verbální i neverbální komunikace učíme děti vyjádřit souhlas a nesouhlas
• **vyjadřuje své potřeby, pocity a nálady různým způsobem, verbálními i nonverbálními prostředky**	• citlivým vnímáním změn chování dítěte, empatií, dotazováním, verbální komunikací i pomocí AAK vedeme děti k vyjádření potřeb, pocitů a nálad
• **osvojuje si základy verbální či nonverbální komunikace**	• rozvíjením receptivní i expresivní složky řeči, zaváděním nových piktogramů, znaků si děti osvojují základy verbální i neverbální komunikace
• **nacvičuje pozdrav, učí se požádat, poděkovat**	• pravidelným opakováním pozdravu, požádání, poděkováním v odpovídajících situacích, důrazem na tyto základy slušného chování vedeme děti k nácviku pozdravu, požádání, poděkování
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	
• **adaptuje se na školní prostředí**	• vytvářením příjemného, podnětného a bezpečného prostředí usnadňujeme dětem adaptaci na školní prostředí a na režim školy
• **zvyká si na školní režim**	•

• **chápe vztah učitel - žák**	• využitím přirozené autority a důsledností vedeme děti k uvědomení vztahu učitel - žák
• **osvojuje si pravidla slušného chování**	• názorným příkladem, motivací, posilováním kladných vztahů a stálým opakováním si děti osvojují pravidla slušného chování
• **učí se ovládat své citové projevy**	•
• **osvojuje a upevňuje si dovednosti z oblasti sebeobsluhy**	• pravidelným procvičování, asistovanou péčí a nápodobou vedeme děti k osvojování a upevňování dovedností z oblasti sebeobsluhy
• **učí se pracovat v kolektivu a respektovat společná pravidla**	• rozvíjením spolupráce mezi dětmi, vytvářením pozitivních vztahů a jasným stanovením norem se děti učí pracovat v kolektivu a respektovat společná pravidla
• **uvědomuje si svou osobu**	• nápodobou, pomocí široké škály didaktických pomůcek učíme děti poznat a uvědomit si sami sebe
• **zná členy své rodiny a osoby ze svého nejbližšího okolí**	• pomocí fotografií s využitím prostředků AAK a verbální komunikace učíme děti poznat známé osoby, navázat s nimi kontakt a dorozumívat se s nimi verbálními i neverbálními formami komunikace
• **navazuje kontakt a adekvátně se dorozumívá se svým okolím**	
KOMPETENCE ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ	
• **chápe pravidla chování ve škole**	• stálým opakováním, nápodobou a názorným příkladem se děti učí chápat pravidla chování ve škole i mimo školu, rozpoznat vhodné a nevhodné chování
• **podílí se na kulturních a sportovních akcích školy**	• motivací vedeme děti k aktivní účasti na kulturních a společenských akcích
• **dodržuje jednoduchá pravidla**	
• **učí se rozpoznat vhodné a nevhodné chování**	

3.2 Charakteristika ŠVP pro žáky se středně těžkým mentálním postižením

Cílem vzdělávání žáků dle ŠVP pro žáky se středně těžkým mentálním postižením je dále rozvíjet jejich kognitivní schopnosti, kladné osobnostní vlastnosti a vztahy, prohlubovat a upevňovat jejich dovednosti a návyky a po všech stránkách pečovat o jejich psychický a fyzický rozvoj. Na konci základů vzdělávání žák dosahuje úrovně klíčových kompetencí podle schopností a v rámci svých možností. Těžiště tvoří vzdělávací oblasti Jazyková komunikace, Matematika a její aplikace, Informační a komunikační technologie, Člověk a jeho svět, Člověk a společnost, Člověk a příroda, Umění a kultura, Člověk a zdraví, Člověk a svět práce. Jednotnou součástí vzdělávacích oblastí jsou tři průřezová témata - Mediální výchova, Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova.

Kompetence	Strategie
KOMPETENCE K UČENÍ **Žák dle svých individuálních možností a schopností:**	
• **ovládá základy čtení, psaní a počítání a využívá je ke svému vzdělávání**	• vedeme žáka k porozumění řečovému projevu prostřednictvím vhodných metodických postupů • motivujeme žáka vhodným způsobem k osvojení a postupnému zdokonalování verbálních dovedností • zařazujeme cvičení k rozvoji zrakového, sluchového a hmatového vnímání, k rozvoji jemné motoriky, grafomotoriky a tvarové představivosti • aplikujeme vhodné metody čtení a psaní dle stupně postižení a individuálních možností žáka • rozvíjíme schopnost imaginace - vizualizace, srovnávání
• **používá učebnice, učební materiály a učební pomůcky**	• popisem a předvedením činnosti umožňujeme žákům, aby si osvojili zacházení s předkládanými učebními pomůckami a materiály

• **dodržuje návykové sterotypy učení, snaží se o koncentraci na učení** • **chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení, má zájem o získávání nových poznatků** • **používá termíny, znaky a symboly ve spojení s konkrétními situacemi každodenního života** • **ovládá elementární způsoby práce s počítačem** • **uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích**	• vhodným způsobem motivujeme žáky k osvojení a postupnému zdokonalování verbálních dovedností • podporujeme zájem žáků o učivo • rozvíjíme a posilujeme poznávací schopnosti žáka – zvídavost, zájem, radost z objevování • vedeme žáka ke spoluúčasti na určování cílů, obsahu a forem práce • rozvíjíme schopnost žáka pracovat s různými druhy pomůcek • v průběhu výuky používáme pojmy z jednotlivých oblastí tak, aby jim žáci rozuměli a byli schopni je v rámci svých možností používat • motivujeme žáka vhodným způsobem k osvojení a postupnému zdokonalování při práci s počítačem • zaměřujeme se na předvádění praktických ukázek a možností využití poznatků v praktickém životě • motivujeme a vedeme žáky k uplatňování získaných zkušeností
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ **Žák dle svých individuálních možností a schopností:** **❿ překonává problémy přiměřeně ke svým možnostem** **❿ řeší známe a opakující se situace na základě nápodoby a vlastních zkušeností** **❿ vnímá problémové situace a řeší je s pomocí naučených stereotypů i získaných zkušeností**	❿ poskytujeme nabídku podnětů a úkolů k podpoře pochopení vlastního jednání a jednání ostatních osob ❿ vedeme žáky ke kritickému myšlení – činit uvážlivá rozhodnutí, uvědomit si vlastní zodpovědnost, obhájit svá rozhodnutí a výsledky svých činů ❿ vedeme žáky ke správné reakci na dané pokyny ❿ předkládáme žákům k řešení různé modelové situace z praktického života a současně navozujeme situace k samostatnému řešení ❿ vhodnými metodami a postupy umožňujeme žákům rozpoznat problém a účelně jej řešit ❿ využíváme verbální komunikaci a systémy alternativní a augmentativní komunikace (AAK) ke znázornění pracovní

	činnosti a tím podporuje u žáka porozumění a plnění jednoduchých pracovních postupů ❿ zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
❿ **nenechá se při řešení problému odradit nezdarem**	❿ motivujeme žáky k překonávání problémů a k opakovanému hledání správného řešení ❿ vhodným způsobem rozvíjíme u žáků takové volní vlastnosti, jejichž prostřednictvím se žáci opakovaně snaží vyřešit vzniklý problém ❿ zajišťujeme žákům dostatek příležitostí k zažití úspěchu
❿ **ví, na koho se může obrátit o pomoc při řešení problémů**	❿ poskytujeme žákům informace, na koho se obrátit v případě řešení problémů
KOMETENCE KOMUNIKATIVNÍ **Žák dle svých individuálních možností a schopností:**	
• **komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem**	❿ používáme různé strategie (řízený dialog, jednoduchá diskuse…), které vedou k rozvíjení komunikace ❿ zařazujeme do výuky cvičení rozvíjející řečové schopnosti a myšlení
• **rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností**	❿ předkládáme žákům širokou škálu vhodných názorných textů ❿ zprostředkováváme kompenzační strategie při komunikaci – kladení otázek, ujištění o porozumění ❿ pokyny sdělujeme srozumitelnou formou a motivujeme žáky k jejich plnění
• **vyjadřuje své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem**	❿ poskytujeme žákům potřebný prostor a dostatek času k samostatnému řečovému projevu, k vyjadřování svých názorů, myšlenek, pocitů
• **chápe jednoduché, běžně užívané texty, záznamy a obrazové materiály**	❿ povzbuzujeme žáky k používání čtenářských technik, které zvládají
• **zvládá jednoduchou formu písemné komunikace**	❿ využíváme vhodných metodických postupů, her a cvičení, které u žáků rozvíjí a podporují porozumění psanému textu ❿ podporujeme a vedeme žáky k využívání psané a elektronické

	formy komunikace
• **vyjadřuje své názory a postoje, vhodnou formou obhajuje svůj názor**	➓ aktivně zapojujeme žáky do dění ve třídě (rituály - ranní kruh, společné akce třídy…)
• **využívá pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky**	➓ nabízíme žákům vhodné výukové programy
• **využívá získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke společenské integraci**	➓ poskytujeme žákům k získávání nových poznatků a dovedností dostatečný prostor ➓ vedeme žáky k otevřené komunikaci ➓ rozvíjíme u žáků slovní zásobu při pojmenovávání věcí, jevů a dějů a nabízíme jim různé metody alternativní a augmentativní komunikace ➓ motivujeme a vedeme žáky k uplatňování získaných zkušeností v praktickém životě
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ **Žák dle svých individuálních možností a schopností:**	
• **má základní představu o vztazích mezi lidmi**	➓ vhodným způsobem a metodami vedeme žáky k osvojování pravidel slušného chování a jednání ➓ upevňujeme tolerantní jednání a chování žáků, spolupráci při řešení zadaných úkolů a poskytnutí vzájemné pomoci
• **orientuje se v prostředí, ve kterém žije**	➓ vhodnými metodami rozvíjíme u žáků schopnost orientovat se v prostředí, ve kterém žijí
• **podílí se na jednoduchých sociálních aktivitách**	➓ využíváme různých příležitostí k procvičování naučených sociálních dovedností ➓ umožňujeme žákům prožitek radosti ze zapojování do jednoduchých sociálních aktivit
• **uplatňuje základní návyky společenského chování**	➓ zapojujeme žáky do společných činností v rámci třídy, školy a rozvíjíme u žáků schopnost spolupráce s ostatními přímou účastí v aktivitách třídy

• **navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi**	➓ rozvíjíme sociální komunikaci žáků na verbální i nonverbální úrovni, navozujeme příležitosti a podporujeme komunikaci mezi žákem a ostatními lidmi
• **rozpoznává nevhodné a rizikové chování, je seznámen s jeho možnými důsledky**	➓ vhodnými výukovými metodami seznamujeme žáky s projevy nevhodného a rizikového chování a podporujeme je, aby k nim zaujímali odmítavý postoj
• **uvědomuje si nebezpečí možného psychického i fyzického zneužívání vlastní osoby**	➓ automatizujeme chování žáků v situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti druhých
• **prokazuje získanou sebedůvěru při vystupování v neznámém prostředí**	➓ užíváme vhodné metodické postupy, hry a cvičení, jejichž prostřednictvím u žáků utváříme vědomí vlastní osoby a podporujeme jejich sebedůvěru
KOMPETENCE OBČANSKÉ **Žák dle svých individuálních možností a schopností:**	
• **využívá osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti**	• aktivně zapojujeme žáky do společných i individuálních činností
• **má povědomí o základních právech a povinnostech občanů**	• prostřednictvím vhodných výukových metod umožňujeme žákům orientovat se v základních právech a povinnostech občanů
• **dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití**	• vhodnými výukovými metodami a navozováním praktických situací, podporujeme žáky v osvojování a dodržování zásad společenského chování a současně je motivujeme k zapojování se do společnosti
• **chrání své zdraví, dodržuje naučené stereotypy chování zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí**	• upevňujeme u žáků zásady zdravého životního stylu
• **dokáže se chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka podle pokynů kompetentních osob**	• vedeme žáky ke správnému a bezpečnému jednání v situacích ohrožujících je i osoby v blízkém okolí
KOMPETENCE PRACOVNÍ **Žák dle svých individuálních možností a schopností:**	

• **má osvojené hygienické návyky, zvládá sebeobsluhu podle svých možností**	• vhodným způsobem a metodami vedeme žáky k osvojování zásad osobní hygieny a k zvládnutí sebeobsluhy
• **zvládá základní pracovní dovednosti, operace a postupy při jednoduchých pracovních činnostech**	• názornou demonstrací a aktivním zapojováním žáků rozvíjíme pracovní dovednosti a postupy při jednoduchých pracovních činnostech
• **pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly**	❿ názornou demonstrací a posloupností úkonů rozvíjíme u žáků schopnost plnit konkrétní úkoly postupně a podle instrukcí
• **soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění**	❿ vytváříme podmínky pro soustředěnou práci žáků a důsledně od nich vyžadujeme dokončení zadaného úkolu, přičemž obtížnost úkolů volíme s ohledem na individuální schopnosti žáků
• **respektuje pravidla práce v týmu a svými pracovními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce**	❿ aktivně zapojujeme žáky do společných i individuálních činností
• **přijímá posouzení výsledků své práce**	❿ hodnotíme dílčí výkony žáků a poskytuje jim prostor k sebehodnocení
• **dodržuje zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce a ochrany životního prostředí při pracovních činnostech podle naučených stereotypů**	❿ vyžadujeme od žáků udržování čistoty a pořádku na pracovním místě a ve třídě ❿ vedeme žáky k praktickému uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví, motivujeme a vedeme je k ochraně životního prostředí

3.3 Charakteristika ŠVP pro žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami

Cílem vzdělávání žáků dle ŠVP pro žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami je dále rozvíjet jejich kognitivní schopnosti, kladné osobnostní vlastnosti a vztahy, prohlubovat a upevňovat jejich dovednosti a návyky a po všech stránkách pečovat o jejich psychický a fyzický rozvoj. Na konci základů vzdělávání žák dosahuje úrovně klíčových kompetencí podle schopností a v rámci svých možností. Těžiště tvoří vzdělávací oblasti Člověk a komunikace, Člověk a jeho svět, Umění a kultura, Člověk a zdraví, Člověk a svět práce.

Kompetence	**Strategie**
KOMPETENCE K UČENÍ **Žák dle svých individuálních možností a schopností:**	
❿ **rozumí jednoduchým pojmům, znakům a symbolům a je schopen je užívat**	❿ využíváme ranní kruh, kde žák vyjadřuje své pocity

	➓ ve všech předmětech používáme názvy předmětů a činností ➓ metodou Dobrého startu, globálním čtením, sociálním čtením u žáka zdokonalujeme schopnosti užívat a porozumět pojmům ➓ praktickým cvičením, nápodobou, hrou žák uplatňuje znaky a symboly v běžném životě
➓ **pozná a rozlišuje základní piktogramy**	➓ předkládáme potřebné množství výukového materiálu ze života ➓ stejné symboly zařazujeme do všech předmětů ➓ znaky přiřazujeme k reálným obrázkům, situacím
➓ **pozná tiskací písmena**	➓ využíváme všech smyslů k upevňování tvarů písmen ➓ grafomotorickými cviky umožňujeme žákovi praktickým způsobem poznat tvary tiskacího písma
➓ **napodobuje různé předvedené pohyby a činnosti**	➓ pohybovými činnostmi podporujeme u žáka spontánní vyjádření se tělem ➓ využíváme rehabilitační a speciální pomůcky k nápodobě pohybu ➓ pohybovou aktivitu vedeme od jednoduchých ke složitějším úkonům
➓ **používá učební pomůcky**	➓ překládáme učební, názorný a obrazový materiál z praktického života ➓ poskytujeme možnost širokého spektra manipulačních činností v průběhu celého dne
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ **Žák dle svých individuálních možností a schopností:**	
➓ **řeší známé situace na základě nápodoby či opakování**	➓ pomocí modelových situací a stimulačních her rozvíjíme u žáka potřebné dovednosti ➓ denně v běžných činnostech žáka nabádáme k řešení situací z

	praktického života
➓ **chápe a plní jednoduché příkazy**	➓ používáme stejné jednoduché příkazy, slovní výrazy ➓ kladným hodnocením, pochvalou, odměnou oceňujeme u žáka správné splnění úkolu ➓ zadáváme jednoduché i složitější činnosti a tím pomáháme žákovi plnit i náročnější příkazy
➓ **orientuje se v okolním prostředí**	➓ používáním všech smyslů poskytujeme žákovi možnost se seznámit s nejbližším okolím ➓ pravidelně navštěvujeme jednotlivá místa ve škole, v okolí školy, kde s žákem vykonáváme činnosti vhodné pro dané prostory (třídy, tělocvična, snoezelen, keramická dílna, cvičná kuchyň, WC…)
➓ **orientuje se v časovém režimu dne**	➓ pravidelnými a neměnnými situacemi vedeme žáka k dodržování rozvrhu dne ➓ pomocí symbolů, piktogramů, obrázků zobrazujeme průběh celého dne ➓ využíváním TEACH programu, strukturovaným prostředím, vizualizací a individuálním přístupem pomáháme žákovi pochopit organizaci dne
➓ **překonává pocity strachu**	➓ pozitivním přístupem pomáháme žákovi překonat pocit strachu ➓ eliminací negativních vnitřních i vnějších vlivů se snažíme žákovi pomoci zvládnout strach ➓ využíváme rituály k podpoře sebevědomí u žáka ➓ zapojujeme žáka do činností, akcí, vystoupení, soutěží a tím předcházíme jeho obavám
KOMETENCE KOMUNIKATIVNÍ **Žák dle svých individuálních možností a schopností:**	

➓ **pozná známé osoby a dorozumívá se s nimi verbálními nebo nonverbálními formami komunikace**	➓ kontaktem s žáky, učiteli žák rozeznává osoby z okolí ➓ společnou prací, činností (ve vyučování, ve volných chvílích, v mimoškolní činnosti) umožňujeme žákovi komunikaci s různými jedinci ➓ netradičními formami komunikace podporujeme u žáka možnost se dorozumět (piktogramy, znakový jazyk, „vlastní gesta“…)
➓ **reaguje na své jméno**	➓ každodenním a častým používáním oslovení se žák zdokonaluje ve znalosti svého jména
➓ **reaguje na jednoduché pokyny, vyjadřuje souhlas či nesouhlas**	➓ využíváme spontánní reakce žáka při činnostech, výuce a zábavě a tím ho motivujeme k vyjádření svých pocitů ➓ poskytujeme pozitivní a negativní vjemy (smyslové, zážitkové, volnočasové…) ➓ výběrem reálných, obrazových, manipulačních předmětů umožňujeme žákovi reagovat na materiál libě, nelibě
➓ **vyjadřuje své potřeby, pocity a nálady různým způsobem verbálními i neverbálními prostředky**	➓ vstřícným a tolerantním přístupem dáváme žákovi jistotu k vyjádření svých potřeb ➓ dramatizací, námětovými hrami pomáháme žákovi projevit své pocity
➓ **dokáže pozdravit a reagovat na pozdrav vhodným způsobem**	➓ nápodobou napomáháme žákovi ztotožnit se se společenskými pravidly
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ **Žák dle svých individuálních možností a schopností:**	
➓ **uvědomuje si svoji osobu prostřednictvím svého těla**	➓ bazální stimulací umožňujeme žákovi vnímat své tělo (somatickými i smyslovými podněty, pobytem ve SNOEZELENU…) ➓ stimulujeme jednotlivé svalové skupiny masážemi, polohováním, kde si žák uvědomuje části těla ➓ podporujeme pozorování vlastního těla při pohybu, v zrcadle…

➉ **zná členy své rodiny a osoby ze svého nejbližšího okolí**	➉ předkládáme fotografie rodiny, žáků… ➉ modelovými situacemi, dramatizací seznamujeme žáka se vztahy a rolemi v rodině ➉ uspořádáváme setkání s rodinami ve škole
➉ **rozlišuje osoby různého pohlavím (chlapec – dívka, muž - žena)**	➉ prakticky srovnáváme vzhled a oblékání osob různého pohlaví ➉ manipulujeme s didaktickými pomůckami (hadrový panák a panenka, papírové postavičky, hračky…) ➉ využíváme praktických příkladů ze života (v rodině, ve škole)
➉ **navazuje kontakt a adekvátně se dorozumívá s okolím**	➉ příjemným prostředím, podnětným přístupem pomáháme žákovi k překonání zábran při komunikaci ➉ využíváme nonverbální a alternativní metody v komunikaci ➉ udržujeme komunikační rituály (pozdrav, poděkování, požádání…) ➉ pomocí her, vlastními gesty pomáháme žákovi dorozumívat se s okolím a navazovat kontakt
➉ **spolupracuje se svými učiteli a spolužáky**	➉ pomocí společných činností ve třídě i mimo školu podporujeme u žáka přirozenou spolupráci ➉ účastí na školních a mimoškolních (regionálních) akcích, soutěžích vypěstováváme v žákovi schopnost spolupracovat
➉ **chová se zdrženlivě k neznámým osobám**	➉ modelovými situacemi, dramatizací, loutkovými hrami poukazujeme na potřebný odstup od neznámých lidí ➉ využíváme konkrétní životní zkušenosti žáka k seznámení s potencionálním nebezpečím přílišné důvěřivosti ➉ výukovým a obrazovým materiálem napomáháme žákovi pochopit zásady správného chování

KOMPETENCE PRACOVNÍ **Žák dle svých individuálních možností a schopností:**	
❿ **zvládá nejjednodušší úkony sebeobsluhy a základní osobní hygieny**	❿ osobními příklady dospělého a názornými činnostmi v praxi si žák vštěpuje poznatky sebeosbluhy ❿ hrou s názornými pomůckami (panenka…) u žáka upevňujeme jednoduché prvky sebeobsluhy (oblékání, svlékání, zapínání…) ❿ každodenními hygienickými úkony u žáka zdokonalujeme potřebné dovednosti ❿ dodržujeme zdravé zásady života (hygienu, stravu, oblékání, ochranu zdraví před škodlivými vlivy), přibližujeme žákovi nutnost pečovat o své tělo
❿ **poznává a používá předměty denní potřeby**	❿ ve hře, při manipulaci využíváme všech smyslů k poznávání předmětů denní potřeby ❿ praktickými činnostmi (v jídelně, kuchyni, dílnách…) u žáka rozvíjíme schopnosti pracovat s předměty a poznat je
❿ **rozlišuje předměty různé velikosti a tvarů, uchopuje je a účelně s nimi manipuluje**	❿ předkládáme stavebnice, kostky, puzzle, korálky, hříbečky aj. které podněcují žáka k aktivitě ❿ zařazujeme manipulaci s různým materiálem (pěnový, dřevěný, papírový, zvukový, světelný, geometrické tvary…) a tím žák poznává jeho různorodost
❿ **využívá jednoduché pracovní techniky při práci s různými materiály**	❿ prakticky provádíme jednoduché pracovní postupy, kterými žáka motivujeme k jejich využívání ❿ pracovními terapiemi (modelováním, kreslením, ručními

	pracemi…) rozvíjíme u žáka jeho manuální zručnost ❿ umožňujeme žákovi pracovat s různým materiálem (hlína, modelovací hmota, přírodniny, papír, dřevo…)
❿ **podílí se na jednoduchých praktických činnostech**	❿ motivujeme a pozitivně hodnotíme žáka za každou projevenou snahu i výkon ❿ účastí na společných činnostech nabádáme žáka ke spolupráci ❿ jednoduchými úkony dáváme žákovi pocítit radost z činnosti • pomocí nápodoby zapojujeme žáka do jednoduchých úkonů v průběhu dne

4 Učební plán

4.1 Pro žáky se středně těžkým mentálním postižením

	1. stupeň							2. stupeň				
Předmět	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**Týdenní čas. dotace**	**7.**	**8.**	**9.**	**10.**	**Týdenní čas. dotace**
Čtení	2	2	3	3	3	3	16	3	3	3	3	12
Psaní	1	1	2	2	2	2	10	2	2	2	1	7
Řečová výchova	2+1	2+1	2+1	2	2	2	12+3	1	1	1	1	4
Matematika a její aplikace	2	2	2	2	2	2	12	3	3	3	3	12
Informační a komunikační technologie	-	-	-	-	1	1	2	1	1	1+1	1+1	4+2
Člověk a jeho svět	2	2	3	3	3	3	16	-	-	-	-	
Člověk a společnost	-	-	-	-	-	-		2	2	2	2	8
Člověk a příroda	-	-	-	-	-	-		3	3	3	3	12
Hudební výchova	1	2	2	2	1+1	1+1	9+2	1+1	1+1	1+1	1	4+3
Výtvarná výchova	1	2	2	2	1	1+1	9+1	1+1	1+1	1	1	4+2
Výchova ke zdraví	-	-	-	-	-	-		-	1	1	-	2
Tělesná výchova	3	3	3+1	3+1	3+1	3+1	18+4	3+1	3+1	3+1	3+1	12+4

Člověk a svět práce	3	3	3	4	4	4	21	5	5	6	6	22
Celkem	**20**	**20**	**23**	**24**	**24**	**24**	**135**	**28**	**28**	**29**	**29**	**114**

Disponibilní časová dotace je vyznačena jako +

Čtení je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Vyučuje se ve všech ročnících, celková týdenní časová dotace na I. stupni činí 16 hodin, na II. stupni 12 hodin. **Zkratka vyučovacího předmětu je ČT.**
Psaní je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Vyučuje se ve všech ročnících, celková týdenní časová dotace na I. stupni činí 10 hodin, na II. stupni 7 hodin. **Zkratka vyučovacího předmětu je PS.**
Řečová výchova je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Vyučuje se ve všech ročnících, celková týdenní časová dotace na I. stupni činí 15 hodin, na II. stupni 4 hodin. Tento předmět je posílen v1., 2. a 3. ročníku o jednu disponibilní hodinu**. Zkratka vyučovacího předmětu je ŘV.**
Matematika je součástí vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace. Vyučuje se ve všech ročnících, celková týdenní časová dotace na I. stupni činí 12 hodin, na II. stupni 12 hodin. **Zkratka vyučovacího předmětu je M.**
Informační a komunikační technologie je součástí stejnojmenné vzdělávací oblasti. Vyučuje se na I. stupni v 5. a 6. ročníku s celkovou týdenní časovou dotací 2 hodiny, na II. stupni 6 hodin týdně. Tento předmět je posílen v 9. a 10. ročníku o jednu disponibilní hodinu**. Zkratka vyučovacího předmětu je IKT.**
Člověk a jeho svět je součástí stejnojmenné vzdělávací oblasti. Vyučuje se ve všech ročnících I. stupně, celková týdenní časová dotace je 16 hodin. **Zkratka vyučovacího předmětu je ČJS.**
Člověk a společnost je součástí stejnojmenné vzdělávací oblasti. Vyučuje se ve všech ročnících II. stupně, celková týdenní časová dotace je 8 hodin. **Zkratka vyučovacího předmětu je ČS.**
Člověk a příroda je součástí stejnojmenné vzdělávací oblasti. Vyučuje se ve všech ročnících II. stupně, celková týdenní časová dotace je 12 hodin**. Zkratka vyučovacího předmětu je ČP.**
Hudební výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vyučuje se ve všech ročnících, celková týdenní časová dotace na I. stupni činí 11 hodin, na II. stupni 7 hodin. Tento předmět je posílen v 5. a 6. ročníku na I. stupni a 7., 8. a 9. ročníku na II. stupni, a to vždy o jednu disponibilní hodinu**. Zkratka vyučovacího předmětu je HV.**
Výtvarná výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vyučuje se ve všech ročnících, celková týdenní časová dotace na I. stupni činí 10 hodin, na II. stupni 6 hodiny. Tento předmět je posílen v 6. ročníku I. stupně a v 7. a 8. ročníku II. stupně, a to vždy o jednu disponibilní hodinu. **Zkratka vyučovacího předmětu je VV.**
Výchova ke zdraví je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Vyučuje se v 8. a 9. ročníku II. stupně, v každém ročníku 1 hodinu. **Zkratka vyučovacího předmětu je VZ.**
Tělesná výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Vyučuje se ve všech ročnících, celková týdenní časová dotace na I. stupni činí 22

hodin, ve 3., 4,. 5. a 6. ročníku je předmět posílen o jednu disponibilní hodinu. Na II. stupni je celková týdenní časová dotace 16 hodin, v každém ročníku je předmět posílen o jednu disponibilní hodinu. **Zkratka předmětu je TV.**
Člověk a svět práce je součástí stejnojmenné vzdělávací oblasti. Vyučuje se ve všech ročnících, celková týdenní časová dotace na I. stupni činí 21 hodin, na II. stupni 22 hodin. **Zkratka předmětu je ČSP**.

Průřezová témata

Z průřezových témat uvedených v Rámcovém vzdělávacím programu zařazujeme do výchovně vzdělávacího procesu našich žáků celkem tři průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Zvolená průřezová témata jsme zpracovali v rámci Školního vzdělávacího programu do souhrnných tabulek a současně je uvádíme v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů. Průřezová témata jsme v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem rozpracovali do tematických okruhů, přičemž všechny tematické okruhy uvedené v Rámcovém vzdělávacím programu jsou současně obsaženy i ve Školním vzdělávacím programu.

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova zařazujeme jako integrativní součást vzdělávacího obsahu všech vyučovacích předmětů, a to zejména pro jeho přínos k rozvoji osobnosti žáka v oblasti vědomostí, dovedností, schopností, postojů i hodnot. Svým charakterem podporuje uvedené průřezové téma osvojování učiva, obsaženého v jednotlivých vyučovacích předmětech a současně přispívá k rozvíjení klíčových kompetencí.

Průřezové téma Environmentální výchova zařazujeme jako integrativní součást vzdělávacího obsahu předmětů Člověk a jeho svět, Člověk a příroda, Člověk a svět práce, Výchova ke zdraví a Tělesná výchova. Obsah jednotlivých tematických okruhů koresponduje se zaměřením jednotlivých předmětů, a tím podporuje jejich osvojování a rozvoj klíčových kompetencí. Stěžejním důvodem pro zařazení Environmentální výchovy do vzdělávání žáků naší školy je i skutečnost, že rozvíjí vědomosti, dovednosti a postoje důležité pro utváření kladného vztahu k životnímu prostředí a k ochraně přírody.

Průřezové téma Mediální výchova zařazujeme jako integrativní součást vzdělávacího obsahu předmětů Čtení, Psaní, Řečová výchova, Informační a komunikační technologie, Člověk a společnost. Obsah jednotlivých tematických okruhů koresponduje se zaměřením jednotlivých předmětů a tím podporuje jejich osvojování a rozvoj klíčových kompetencí. Současně podporuje Mediální výchova svým charakterem utváření hodnotících postojů k mediálním sdělením.

Průřezové téma: OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA			
Tematický okruh	**1. -3. ročník** **Název předmětu**	**4. -6. ročník** **Název předmětu**	**7. -10. ročník** **Název předmětu**
Osobnostní rozvoj			
• Rozvoj schopností poznávání	Čtení, Psaní, Řečová výchova, Matematika, Počítače, Člověk a jeho svět, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Tělesná výchova, Člověk a svět práce	Čtení, Psaní, Řečová výchova, Matematika, Informační a komunikační technologie, Člověk a jeho svět, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Tělesná výchova, Člověk a svět práce	Čtení, Psaní, Řečová výchova, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Výchova ke zdraví
• Sebepoznání a sebepojetí	Člověk a jeho svět, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Tělesná výchova, Člověk a svět práce	Člověk a jeho svět, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Tělesná výchova, Člověk a svět práce	Člověk a společnost, Člověk a příroda, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Výchova ke zdraví, Tělesná výchova, Člověk a svět práce
• Seberegulace a sebeorganizace	Tělesná výchova, Člověk a svět práce	Matematika, Tělesná výchova, Člověk a svět práce	Matematika, Tělesná výchova, Člověk a svět práce
• Psychohygiena	Hudební výchova, Výtvarná výchova, Tělesná výchova	Hudební výchova, Výtvarná výchova, Tělesná výchova	Hudební výchova, Výtvarná výchova, Výchova ke zdraví, Tělesná výchova
Sociální rozvoj			
• Poznávací schopnosti	Řečová výchova, Člověk a jeho svět, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Tělesná výchova	Řečová výchova, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Tělesná výchova	Řečová výchova, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Výchova ke zdraví, Tělesná výchova
• Mezilidské vztahy	Člověk a jeho svět, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Tělesná výchova, Člověk a svět práce	Člověk a jeho svět, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Tělesná výchova, Člověk a svět práce	Člověk a společnost, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Výchova ke zdraví, Tělesná výchova, Člověk a svět práce

• Komunikace	Čtení, Psaní, Řečová výchova, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Tělesná výchova, Člověk a svět práce	Čtení, Psaní, Řečová výchova, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Tělesná výchova, Člověk a svět práce	Čtení, Psaní Řečová výchova, Člověk a společnost, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Výchova ke zdraví, Tělesná výchova, Člověk

			a svět práce
• Spolupráce a soutěživost	Řečová výchova, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Tělesná výchova, Člověk a svět práce	Řečová výchova, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Tělesná výchova, Člověk a svět práce	Řečová výchova, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Tělesná výchova, Člověk a svět práce
Morální rozvoj			
• Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Tělesná výchova, Člověk a svět práce	Člověk a jeho svět, Tělesná výchova, Člověk a svět práce	Matematika, Člověk a společnost, Člověk a příroda, Výchova ke zdraví, Tělesná výchova, Člověk a svět práce
• Hodnoty, postoje, praktická etika	Člověk a jeho svět, Tělesná výchova, Člověk a svět práce	Člověk a jeho svět, Tělesná výchova, Člověk a svět práce	Člověk a společnost, Výchova ke zdraví, Tělesná výchova, Člověk a svět práce

Průřezové téma: ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA			
Tematický okruh	**1. -3. ročník** **Název předmětu**	**4. -6. ročník** **Název předmětu**	**7. -10. ročník** **Název předmětu**

Ekosystémy	Člověk a jeho svět, Tělesná výchova	Člověk a jeho svět, Tělesná výchova	Člověk a příroda, Tělesná výchova, Člověk a svět práce
Základní podmínky života	Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Člověk a příroda, Výchova ke zdraví, Člověk a svět práce
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Člověk a svět práce	Člověk a jeho svět, Člověk a svět práce	Člověk a příroda, Člověk a svět práce
Vztah člověka k prostředí	Tělesná výchova, Člověk a svět práce	Tělesná výchova, Člověk a svět práce	Člověk a příroda, Výchova ke zdraví, Tělesná výchova, Člověk a svět práce

Průřezové téma: MEDIÁLNÍ VÝCHOVA			
Tematický okruh	**1. -3. ročník Název předmětu**	**4. -6. ročník Název předmětu**	**7. -10. ročník Název předmětu**
Vnímání mediálních sdělení	Čtení, Psaní, Řečová výchova	Řečová výchova	Informační a komunikační technologie
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Řečová výchova	Čtení, Psaní, Řečová výchova	Informační a komunikační technologie
Fungování a vliv médií ve společnosti			Čtení, Psaní, Řečová výchova, Informační a komunikační technologie, Člověk a společnost

4.2 Pro žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami

Předmět	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**	**10.**	**Minimální čas. dotace**	**Disponibilní čas. dotace**	**Celkem**
Rozumová výchova	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30	0	30

Řečová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20	0	20
Smyslová výchova	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40	0	40
Hudební výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	0	10
Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	0	10
Rehabilitační tělesná výchova	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	60	0	60
Pracovní výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20	0	20
Speciálně pedagogická péče	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	0	20	20
Celkem	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	190	20	210

5 Výchova a vzdělávání dětí předškolního věku

Obsah vzdělávání (učivo) je uspořádán do integrovaných bloků:

- **Žijeme spolu.**
- **Učíme se znát.**
- **Poznáváme sami sebe.**
- **Vnímáme všemi smysly.**
- **Objevujeme svět.**

5.1 Žijeme spolu

Vzdělávací cíle

- rozvoj základních pohybových dovedností
- rozvoj psychické a fyzické zdatnosti
- rozvoj komunikativních dovedností
- rozvoj tvořivosti
- získání relativní citové samostatnosti
- seznámení s pravidly chování ve vztahu k druhým
- získávání povědomí o změnách v přírodě
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije

Očekávané výstupy

- zvládnout orientaci v novém prostředí
- získat nové kamarády
- zvládnout sebeobsluhu a jednoduché pracovní úkony
- získat základní pohybové dovednosti
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby
- respektovat daná pravidla
- naučit se reprodukovat jednoduché písničky, říkanky
- navázat kontakt s druhými dětmi a dospělými, komunikovat s nimi vhodným způsobem

Vzdělávací nabídka

- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti

- manipulační činnosti s předměty denní potřeby (věci, které nás obklopují)
- základní lokomoční pohybové činnosti
- sluchové, rytmické, spontánní a námětové hry
- sběr a hra s přírodninami
- jednoduché výtvarné činnosti
- hry a činnosti, které vedou k ohleduplnosti k druhému
- vycházky do okolní přírody s pozorováním změn v přírodě
- psychomotorické hry
- orientace v prostředí školy

5.2 Učíme se znát

Vzdělávací cíle

- rozvoj dovedností v oblasti jemné a hrubé motoriky
- posílit citové vztahy ke svým nejbližším
- rozvoj estetického cítění, vnímání a prožívání
- rozvoj jazykových a řečových dovedností
- pozorování sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě
- všímat si změn a dění v nejbližším okolí, mít povědomí o významu životního prostředí
- rozvíjet fantazii a představivost dětí
- posilovat prosociální chování ve vztahu k ostatním lidem

Očekávané výstupy

- získání základních poznatků o přírodě, oceňovat její krásu
- pochopit, že musíme přírodu chránit

- mít povědomí o významu životního prostředí
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech
- být citlivý ve vztahu k živým bytostem, přírodě, věcem
- zachytit své prožitky (slovně, výtvarně, pohybem)

Nabídka činností

- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové činnosti
- artikulační, sluchové a rytmické hry
- konkrétní operace s přírodním materiálem (třídění, přiřazování)
- smyslové hry, hry na rozvoj postřehu, zrakové a sluchové paměti
- hry na téma rodina, přátelství
- společná setkávání, povídání
- přípravy a realizace společných zábav a slavností
- praktické činnosti (zkoumání, pokusy, manipulace s různým materiálem, surovinami)

5.3 Poznáváme sami sebe

Vzdělávací cíle

- uvědomění si vlastního těla, osvojení si poznatků o těle, zdraví a pohybových činnostech
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví a bezpečí
- osvojení si některých poznatků, které předcházejí čtení a psaní
- rozvíjet zdravé sebevědomí a důvěru ve vlastní schopnosti
- seznámení se s novými pojmy jako je vytrvalost a houževnatost
- osvojení si elementárních časových pojmů a posloupností

- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkcích
- při hrách rozvíjet přirozenou cestou pohybové schopnosti a dovednosti
- poskytnout dětem dostatek podnětů k učení

Očekávané výstupy

- pojmenovat části těla, některé orgány, jejich funkce
- rozlišovat, co zdraví prospívá, co škodí
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí
- poznat některá písmena a číslice
- základy práce s knihou
- získat jednoduché poznatky o přírodě
- chápat, jak je důležitý pohyb pro naše zdraví

Nabídka činností

- námětové hry, manipulační, dramatické a výtvarné činnosti
- hry s poučením
- činnosti zaměřené na poznávání lidského těla a jeho částí
- prohlížení a „čtení“ knížek
- artikulační, sluchové, rytmické hry, hádanky, hry se slovy
- grafické napodobování tvarů, symbolů, čísel

5.4 Vnímáme všemi smysly

Vzdělávací cíle

- rozvoj a užívání všech smyslů

- osvojení si věku a schopnostem přiměřených činností
- rozvoj paměti a pozornosti
- posilování přirozených poznávacích citů
- poznávat a pozorovat změny v přírodě
- posilovat dětskou zvídavost, zájem a radost z objevování
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí

Očekávané výstupy

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- učit se nová slova, aktivně je používat
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- být citlivý ve vztahu k živým bytostem i přírodě
- poznávat barvy, experimentovat s nimi
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí
- mít povědomí o společenském, přírodním i kulturním prostředí

Nabídka činností

- pozorování blízkého prostředí, vycházky a výlety do okolí
- účast na akcích, které jsou pro děti zajímavé
- sledování změn v přírodě
- pěstitelské a chovatelské činnosti
- tematické hry
- praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí a práce
- společná setkávání, aktivní naslouchání druhému

- hudební, hudebně pohybové hry
- psychomotorické hry
- dramatizující činnosti

5.5 Objevujeme svět

Vzdělávací cíle

- podpora komunikace
- vytváření prosociálních postojů
- vytváření povědomí o existenci jiných kultur a národností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- učit se základní orientaci
- prohlubovat citové vztahy ke členům rodiny i sobě navzájem
- seznámení se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž žijeme

Očekávané výstupy

- chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování
- mít povědomí o existenci různých národů a kultur
- porozumět, že vše kolem nás se mění, vyvíjí a proměňuje
- vnímat, že svět má svůj řád
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás
- projevovat zájem o knížky
- řešit problémy, úkoly a situace, nalézat nová řešení

Nabídka činností

- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného kontaktu a mravní hodnoty
- výlety, vycházky do okolí
- psychomotorické hry
- námětové hry

6 Učební osnovy pro žáky se středně těžkým mentálním postižením

6.1 Čtení - ČT

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět čtení je součástí vzdělávací oblasti Jazyková komunikace. Obsahem tohoto předmětu je vytváření kladného vztahu žáka ke čtení, rozvoj aktivní a pasivní slovní zásoby, postupné osvojování písmen, slov a dle možností vět, které vedou k rozvoji čtenářských dovedností, vnímání obsahu čteného textu, čtení textu s porozuměním, praktické využití čtení jako jednoho ze zdrojů informací a využití

osvojených čtenářských dovedností v různých situacích, zejména pak v situacích běžného dne. Při výuce jsou uplatňovány didaktické zásady, zejména pak zásada komplexního rozvoje žáka, individuálního přístupu, přiměřenosti, názornosti, systematičnosti a trvalosti.

Žáci mohou využívat dvě metody čtení: analyticko - syntetickou metodu a metodu globálního čtení. Vzdělávací oblast byla dle těchto metod rozpracována. Vhodnost metody nácviku čtení posuzujeme podle schopností jednotlivých žáků. Předmět čtení se prolíná se všemi vzdělávacími oblastmi, těsně souvisí s nácvikem psaní.

Časová dotace:

Ročník	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Týdenní časová dotace	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3

Vzdělávací obsah předmětu:

Očekávané výstupy – 1.období(1.-3.ročník)	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**
žák by měl • **dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání**	• náprava výslovnosti hlásek, dechová cvičení a logopedická cvičení • rytmizace tempa řeči • příprava na čtení • motivace – vzbuzení zájmu ke čtení • časté hlasité předčítání krátkých textů	ŘV – rozhovory, rozvoj slovní zásoby, otázky a odpovědi, vyprávění podle otázek, vyprávění podle obrázků, kultura mluveného projevu, konverzační cvičení, zdokonalování techniky čtení, hlasová a dechová

		cvičení
• **číst slabiky a dvojslabičná slova, skládat slova ze slabik**	• diferenciální cvičení pro rozvoj zrakového a sluchového vnímání • rozlišovat hlásku ve slově sluchovou cestou • práce s PC programy • čtení dvojslabičných slov s dosud procvičovanými • slabikami • čtení otevřených slabik s naučenými písmeny • čtení dvojslabičných slov z otevřených slabik • čtení psaných slabik • čtení jednoduchých vět doplněných obrázkem	PS – psaní nacvičovaných čtených písmen, slabik, čtení psaného písma M – prostorová orientace(na začátku, na konci, za, vedle, čtení číslic
• **tvořit věty podle obrázků**	• vyhledávání obrázků na stránce • pojmenovávání obrázků na stránce • čtení obrázků v řádku • skládání obrázků v řádku zleva doprava • podle diktátu složit jednoduchou větu z obrázků • tvoření vět podle jednoduchých obrázků • vyhledávání slov k obrázkům • práce s PC programy	HV – rytmizace, dramatizace
• **orientovat se na stránce i řádku**	• řazení písmen A, I, do řádků • pojmenovávání předmětů na obrázku • pojmenovávání činnosti na obrázku • předkládání jednotlivých hlásek na kartách, • skládání slabik z těchto karet, skládání slov ze • slabik, vytleskávání rytmu slabiky podle obrázku • přikládání jednoduchých slov k obrázkům, následné tvoření vět složených z obrázků a slov pomocí spojek A, I • poznat písmeno A , a • poznat písmeno I , i • vyvozování hlásky a písmena s pomocí říkanky a obrázků	

	• vytváření hlásky a písmena z různých materiálů (špejle, modelína) • označení a čtení písmena v textu • vyvozování hlásky a písmena s pomocí říkanky a obrázků • vytváření hlásky a písmena z různých materiálů (špejle, modelína) • označení a čtení písmena v textu	
• **chápat obsah krátkých vět doplněných obrázkem**	• čtení naučených písmen, slabik a slov v řádku • nácvik orientace v prostoru – levá a pravá strana, • následně skládání slov z hlásek • čtení vždy zleva doprava krátkých vět, rozlišovat • význam jednotlivých slov, skládání vět ze slov • umístěných na kartách, využití obrázkového • materiálu – vhodné téma • předčítání krátkých rýmujících se textů s využitím • rytmizace • chápání pojmů předmětů • chápání pojmů činností • poslech říkadel a krátkých pohádek • předčítání a názorné předvedení krátkých vět • pomocí obrázků, dramatizace • poslech pohádek v televizi • poslech veršů a říkadel • recitace veršů a říkadel • pohybové vyjádření textu věty	
• **zvládat čtení probraných tiskacích i psacích písmen**	• osvojování písmen U, u, L, l, T, t, P, p • vyvozování hlásky a písmene pomocí říkadel a obrázků • vytváření hlásky a písmene z různých materiálů (špejle, modelína) • označení a čtení písmene v textu • psaní písmene - dle šablony, do písku, na papír, PC • skládání slabik slov z naučených písmen	

	• čtení psacích písmen	
GLOBÁLNÍ METODA ČTENÍ		
• **dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání**	• náprava výslovnosti hlásek • dechová cvičení a logopedická cvičení • rytmizace tempa řeči	ŘV – rozhovory, rozvoj slovní zásoby, otázky a odpovědi, vyprávění podle otázek, vyprávění podle obrázků, kultura mluveného projevu, konverzační cvičení, zdokonalování techniky čtení, hlasová a dechová cvičení
• **stimulace rozvoje zrakového vnímání, verbálního myšlení, záměrné pozornosti a komunikativních dovedností**	• koordinace zrakového vnímání pomocí cviků, využití logických her a komunikačních karet	PS – psaní osvojených slov velkým tiskacím písmem
• **uvědomování si obsahu předložených obrázků, jejich diferenciace**	• prohlížení knih, časopisů, leporel s tištěným textem • diferenciační cvičení zrakového vnímání • rozlišování a přiřazování stejných skutečných předmětů ve dvojicích • rozlišování a přiřazování obrázků ke skutečným předmětům • tvoření dvojic stejných obrázků	M – prostorová orientace(na začátku, na konci, za, vedle, čtení číslic HV – rytmizace, dramatizace
• **porozumění a zapamatování si pojmu**	• vybírání, vyhledávání daného obrázku na slovní pokyn • pojmenovávání vyhledaného obrázku na slovní pokyn	ČS – poznávání a určování předmětů v prostředí, ve kterém

			se žák pohybuje
• **zvládat čtení probraných slov**	• nácvik jednotlivých slov s přikládáním textového • materiálu k obrázku • osvojování si slov vlastní jméno, MÁMA, TÁTA, • TETA, BABI, DĚDA, jména sourozenců, PANÍ, • PÁN, VANA, VODA, PASTA, KARTÁČ, • RUČNÍK, MÝDLO • osvojování si slov PERO, GUMA, TABULE, • LAVICE, VOZÍK, SEŠIT, KOČÁREK, MÍČ, • ŠKOLA, TUŽKA, PANENKA, JDE, JÍ, SPÍ, PÍŠE, • MYJE, TALÍŘ, NŮŽ, VIDLIČKA, LŽÍCE, • HRNEČEK, ČTE • osvojování si slov NEBO, ŽIDLE, POSTEL, • STŮL, MASO, RÝŽE, KOLÁČ, SALÁM, ČAJ, • SÝR, SŮL, MLÉKO, CHLEBA, MÁSLO, • ROHLÍK, VEJCE, OLEJ, CUKR, PIJE, LEŽÍ, • SEDÍ, KUPUJE • přiřazování slov k obrázkům, fotografiím a jejich čtení – učitelem • přiřazování slov k obrázkům, fotografiím učitelem, čtení žákem • přiřazování slov k obrázkům, fotografiím a jejich čtení žákem • využití slov v říkadlech a básničkách • vyhledávání označených slov v textu dle předlohy • výše uvedené učivo bylo čerpáno z učební pomůcky „První čtení“, nakladatelství Parta		
• **využívání spojek A, I mezi obrázky**	• cvičení rozvíjející fonematický sluch (poznávání slov s hláskou A, I a vyvozování písmen A, I		
• **orientovat se na stránce a na řádku**	• skládání jednoduchých vět z obrázků dokládaných zvýrazněnými spojkami na jednotlivých kartách		

	• vyhledávání obrázků a slov na stránce • pojmenovávání obrázků na stránce • čtení obrázků v řádku • skládání obrázků v řádku zleva doprava	
• **orientovat se v domácím prostředí**	• využívání situačních obrázků a fotografií • z domácího prostředí (vybavení dětského pokoje, • kuchyně, koupelny, obývacího pokoje, ložnice, • WC) • pojmenovávání obrázků s vybavením domácnosti, jednotlivé pokoje • pojmenovávání fotografií členů domácnosti	
• **využívání spojky NEBO mezi slovy a obrázky**	• skládání jednoduchých vět z obrázků dokládaných zvýrazněnými spojkami na jednotlivých kartách	
• **tvořit jednoduché věty z obrázků a ze slov**	• skládání vět pomocí obrázků a fotografi, i s pomocí spojek	
• **orientovat se ve škole, ve třídě**	• využívání situačních obrázků a fotografií • z prostředí školy a třídy (vybavení) • pojmenovávání obrázků s vybavením třídy, školy • pojmenovávání fotografií spolužáků a pedagogických pracovníků	
• **orientovat se v obchodě s potravinami**	• využívání situačních obrázků z prostředí obchodu s potravinami • pojmenovávání obrázků s různými druhy potravin, vybavení obchodu • hra na nákupy • nakupování v samoobsluze	

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova

- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
- tematický okruh Sociální rozvoj – Komunikace

Mediální výchova

- tematický okruh Vnímání mediálních sdělení

Očekávané výstupy – 2.období(4.-6.ročník)	Učivo	Mezipředmětové vztahy
žák by měl • **zvládat čtení probraných tiskacích i psacích písmen**	• upevňování znalosti již osvojených tiskacích a psacích písmen písmen • osvojování písmen Y, y, S, s, J, j, N, n • osvojování písmen Š, š, D, d, Z, z, K, k, B, b, C, c • osvojování písmen R, r, Č, č, H, h, Ž, ž, o, u • vyvozování hlásky a písmene pomocí říkadel a obrázků • vytváření hlásky a písmene z různých materiálů (špejle, modelína) • označení a čtení písmene v textu • psaní písmene - dle šablony, do písku, na papír, PC • čtení slov s těmito písmeny • čtení jednoslabičných slov s uzavřenou • slabikou • čtení dvojslabičných i tříslabičných • slov s otevřenými slabikami • čtení zavřených slabik a • dvojslabičných slov, která mají • zavřenou slabiku na konci • upevňování čtení zvládnutých slov • čtení vět obsahující snadná slova • s přiměřeným obsahem	ŘV – rozhovory, rozvoj slovní zásoby, otázky a odpovědi, vyprávění podle otázek, vyprávění podle obrázků, kultura mluveného projevu, konverzační cvičení, zdokonalování techniky čtení, hlasová a dechová cvičení PS – psaní nacvičovaných čtených písmen, slabik, čtení psaného písma M – čtení číslic
• **rozlišit stejná a různě znějící slova**	• čtením a poslechem slov vnímat jejich	HV – rytmizace,

	• rozdílný význam, intonaci, rozlišovat • množství hlásek ve slově • vyhledávání obrázků k psanému slovu • různého významu • vyhledávání slov různého významu v textu	dramatizace
• **umět reprodukovat krátký text podle ilustrací a návodných otázek**	• reprodukce již osvojených slovních • celků tvořících jednoduché věty • vyprávění s obrázky, které tvoří větný celek • vyprávění dle návodných otázek • prohlížení a čtení dětských knih a časopisů • čtení dětských časopisů a pokusy o reprodukci textu • čtení dětských knih a pokus o reprodukci textu	
• **orientovat se ve větě**	• výtvarné ztvárnění obsahu jednotlivých vět • tvoření vět podle situačních obrázků • čtení vět a pohybové vyjádření obsahu vět • tvoření a čtení jednoduchých vět • orientace ve větě tichým čtením	
• **číst s porozuměním jednoduché věty**	• výtvarné ztvárnění obsahu jednotlivých vět • tvoření vět podle situačních obrázků • čtení vět a pohybové vyjádření obsahu vět • čtení slov, vět a obsahově snadných textů • plynulé čtení slabik, slov a snadných vět s porozuměním • přečíst si jednoduchý recept	

• **přednášet krátké říkanky a básničky**	• čtení říkadel a básniček s využitím dramatických prvků, obrázků • reprodukce krátkých říkadel a básniček vždy tématicky zaměřených, možno ztvárnit rytmicky • čtení a přednes krátkých básniček	
GLOBÁLNÍ METODA ČTENÍ		
• **zvládat čtení probraných slov**	• osvojování si slov DEKA, VÁZA, POLICE, LAMPA, JAHODA, VÍNO, BANÁN, JABLKO, HRUŠKA, MELOUN, MALINY, ZELÍ, CIBULE, SALÁT, RAJČE, OKURKA, PAPRIKA, MRKEV • osvojování si slov ŠÁLA, BOTY, ČEPICE, KOŠILE, ŠATY, KABÁT, KALHOTY, PUSA, RUCE, NOHY, UŠI, OČI, NOS, VLASY, MÁVÁ, MELE, METE, PERE, VOLÁ, JEDE, LEZE • osvojování si slov TELE, KONÍK, KOČKA, PES, KOZA, HUSA, KUŘE, KRÁVA, OVCE, VAŘÍ, KOPE, SEKÁ, HÁZÍ, NESE, ŠIJE, DÁVÁ, STOJÍ, POLE, RŮŽE • přiřazování slov k obrázkům, fotografiím a jejich čtení – učitelem • přiřazování slov k obrázkům, fotografiím učitelem, čtení žákem • přiřazování slov k obrázkům, fotografiím a jejich čtení žákem • využití slov v říkadlech a básničkách • vyhledávání označených slov v textu dle předlohy • vyhledávání označených slov v textu na slovní pokyn • analýza slov na jednotlivá písmena • výše uvedené učivo bylo čerpáno z učební pomůcky „První čtení“, nakladatelství Parta	ŘV – rozhovory, rozvoj slovní zásoby, otázky a odpovědi, vyprávění podle otázek, vyprávění podle obrázků, kultura mluveného projevu, konverzační cvičení, zdokonalování techniky čtení, hlasová a dechová cvičení PS – psaní osvojených slov velkým tiskacím písmem M – prostorová orientace(na začátku, na konci, za, vedle, čtení číslic

• **tvořit jednoduché věty z obrázků a ze slov**	• skládání vět pomocí obrázků a fotografií • tvoření vět, které pojmově znamenají činnosti (k obrázkům osob, zvířat a věcí doplňuje slovo vyjadřující činnost) • tvoření vět, kdy vhodné slovo vyjadřuje činnost mezi dvěma obrázky a následné čtení	HV – rytmizace, dramatizace ČS – poznávání a určování předmětů a pojmů v prostředí, ve kterém se žák pohybuje
• **rozlišit stejná a různě znějící slova**	• čtením a poslechem slov vnímat jejich rozdílný význam, intonaci, rozlišovat • množství hlásek ve slově	
• **umět reprodukovat krátký text podle ilustrací a návodných otázek**	• reprodukce již osvojených slovních celků tvořících jednoduché věty • vyprávění s obrázky, které tvoří větný celek • vyprávění dle návodných otázek • prohlížení a čtení dětských časopisů a knih • prohlížení a čtení dětských knih a pokus o reprodukci textu • prohlížení a čtení dětských časopisů a pokus o reprodukci textu	
• **orientovat se ve větě**	• tvoření vět podle situačních obrázků • tvoření a čtení jednoduché věty • čtením se orientovat ve větě • tichým čtením se orientovat ve větě • tvoření a čtení věty	

• **přednášet krátké říkanky a básničky**	• čtení a přednes říkadel • čtení a přednes krátké básničky • čtení jednoduchých básní a jejich přednes	
• **číst s porozuměním jednoduché věty**	• čtení slov, vět a obsahově snadných textů • plynulé čtení slov a snadných vět s porozuměním	
• **orientovat se v obchodě s ovocem a zeleninou**	• využívání situačních obrázků • z prostředí obchodu s ovocem a zeleninou • pojmenovávání obrázků s ovocem a zeleninou	
• **orientovat se v obchodě s oblečením**	• využívání situačních obrázků z prostředí obchodu s oblečením • pojmenovávání obrázků s různými druhy oblečení • poznávání a třídění oblečení podle ročních období	
• **orientovat se na dvoře**	• využívání situačních obrázků z prostředí venkovského dvora • pojmenovávání obrázků s domácími zvířaty • pochopení pojmů samec, samice, mládě	

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova

- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
- tematický okruh Sociální rozvoj – Komunikace

Mediální výchova

- tematický okruh Interpretace mediálních vztahů a reality

Očekávané výstupy – 3.období(7.-10.ročník)	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**
žák by měl		
• **číst všechna tiskací i psací písmena**	• osvojování písmen F, f, G, g, Ř, ř, Ch, ch, • vyvozování hlásky a písmene pomocí říkadel a obrázků • vytváření hlásky a písmene z různých materiálů (špejle, modelína) • označení a čtení písmene v textu • psaní písmene - dle šablony, do písku, na papír, PC • čtení slov s těmito písmeny • čtení slov se skupinami di, ti, ni, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě • čtení slov se skupinami di, ti, ni, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě • čtení vět obsahujících osvojená slova • čtení slov se souhláskovými skupinami v různé obtížnosti • čtení slov s těmito slabikami • upevňování čtení zvládnutých písmen, slabik a slov	ŘV – rrozhovory, rozvoj slovní zásoby, otázky a odpovědi, vyprávění podle otázek, vyprávění podle obrázků, kultura mluveného projevu, konverzační cvičení, zdokonalování techniky čtení, hlasová a dechová cvičení HV – rytmizace, dramatizace
• **zvládat čtení krátkého jednoduchého textu**	• čtení krátkých textů z dětských knih, leporel, časopisů	PS – psaní nacvičovaných

	• čtení krátkých textů obsahujících osvojená slova • čtení slov a vět, které si žáci sami napíší • čtení z knih a časopisů • čtení v mapách, plánech měst • čtení v encyklopediích	čtených písmen, slabik, čtení psaného písma
• **orientovat se ve čteném textu**	• najít a přečíst v textu slova vyslovená učitelem • seznámit se s obsahem knih a kde ho najdou • najít v knize či časopise určenou pasáž • seznámení se čtením v denním tisku • seznámení s textovými mobilními zprávami SMS • najít si na počítači e-mail • orientovat se v knihách podle obsahu • nácvik čtení a psaní jednoduchého životopisu • orientovat se na složence • čtení názvů ulic a směrových tabulí ve městě • pokus o čtení dětských knih s jednoduchým obsahem a reklamních textů	M – čtení číslic
• **zapamatovat si obsah přečteného textu a umět reprodukovat snadný krátký text**	• opakovaným čtením, poslechem získat přehled o čteném obsahu, snažit se o reprodukci čteného a slyšeného textu • čtení krátkých textů z knih a časopisů a následná reprodukce tohoto textu • čtení strukturované činnosti • čtení návodů do pracovní činnosti • čtení receptů	

	• čtení a nácvik jednoduchého textu písně • reprodukovat zprávu přečtenou z tisku • čtení textu příběhu, učení rolí zpaměti	
• **přednášet říkanky a básničky**	• rytmizací, čtením, poslechem a opakováním přednášet jednoduché básně a říkanky • recitace zpaměti • zdokonalování přednesu básní	
• **získat pozitivní vztah k literatuře**	• čtením, poslechem, dramatizací, prohlížením a vyprávěním si textu nad danou knihou, která je vždy vhodně vybraná • založení třídní knihovny • vytvořit si čtenářský deník (i pomocí obrázků) • návštěva divadel, kulturních akcí • základní literární pojmy • doplňování čtenářského deníku	
• **orientovat se v jednoduchých návodech podle obrázků**	• čtení jednoduchých receptů • čtení strukturované činnosti • čtení a práce podle návodů • seznamování se s obrázky pomocí jednoduchého textu, popřípadě piktogramů	
GLOBÁLNÍ METODA ČTENÍ		
• **zvládat čtení probraných slov**	• osvojování si slov ZAJÍC, JELEN, JEŽEK, SOVA, KOS, ČÁP, VRÁNA, BORŮVKA, HŘIB, STROM, POMÁHÁ, MALUJE, LES, MOTÝL • osvojování si slov RYBA, ŽÁBA, ČÁP, ŘEKA, JARO, LÉTO, PODZIM, ZIMA, KAPR, ŠTIKA, PLAVE, LOĎKA, PLAVKY • osvojování si slov KOLO, AUTO,	ŘV – rozhovory, rozvoj slovní zásoby, otázky a odpovědi, vyprávění podle otázek, vyprávění podle obrázků, kultura

	AUTOBUS, MOTORKA, LETADLO, ULICE, SEMAFOR • osvojování si slov PILA, KOSA, SEKYRA, LOPATA, KONEV, KLADIVO, HRÁBĚ • přiřazování slov k obrázkům, fotografiím a jejich čtení – učitelem • přiřazování slov k obrázkům, fotografiím učitelem, čtení žákem • přiřazování slov k obrázkům, fotografiím a jejich čtení žákem • využití slov v říkadlech a básničkách • vyhledávání označených slov v textu dle předlohy • vyhledávání označených slov v textu na slovní pokyn • výše uvedené učivo bylo čerpáno z učební pomůcky „První čtení“, nakladatelství Parta	mluveného projevu, konverzační cvičení, zdokonalování techniky čtení, hlasová a dechová cvičení PS – psaní osvojených slov velkým tiskacím písmem HV – rytmizace, dramatizace
• **usilovat o zachování určité návaznosti na metodu analyticko-syntetickou**	• analýza a syntéza jednoduchých slov – přikládání jednotlivých písmen k vzorovému slovu, následná skladba daného slova	M – prostorová orientace(na začátku, na konci, za, vedle, čtení číslic
• **zvládat čtení krátkého jednoduchého textu**	• předčítání a názorné předvedení krátkých vět pomocí obrázků, dramatizace • čtení slov a vět, které žáci sami píší • čtení slov a vět předložených učitelem, v knize • čtení vět, které si žáci sami poskládají či napíší • čtení vět předložených učitelem • čtení jednoduchých vět z knih a časopisů • čtení nápisů a textů k obrázkům v	ČS – poznávání a určování předmětů a pojmů v prostředí, ve kterém se žák pohybuje

	knihách encyklopedické povahy • čtení SMS zpráv • čtení e-mailu	
• **orientovat se ve čteném textu**	• najít a číst v textu slova vyslovená učitelem • najít v knize určité pasáže, slova • seznámení se čtení SMS zpráv	
• **zapamatovat si obsah přečteného textu a umět reprodukovat snadný krátký text**	• čtení z knih a časopisů, umět reprodukovat krátký text • čtení strukturované činnosti • čtení jednoduchých receptů • číst a reprodukovat krátké články z knih • reprodukovat jednoduchou roli v dramatizaci příběhu • nácvik jednoduchého textu písně, její reprodukce zpaměti	
• **rozlišit stejná a různě znějící slova**	• čtením a poslechem slov vnímat jejich rozdílný význam, intonaci, rozlišovat množství hlásek ve slově	
• **umět reprodukovat krátký text podle ilustrací a návodných otázek**	• čtení a poslech tématických krátkých textů s využitím dramatizace, doplněno o obrázkový materiál	
• **přednášet krátké říkanky a básničky**	• čtení básní, učení se zpaměti • zdokonalení čtení a přednesu básně • učení básní zpaměti • učení rolí zpaměti při dramatizaci pohádek	
• **orientovat se v lese**	• využívání situačních obrázků z lesa • pojmenovávání obrázků s motivy lesa,	

	lesními zvířaty, přírodou	
• **získat pozitivní vztah k literatuře**	• čtením, poslechem, dramatizací, prohlížením a vyprávěním si textu nad danou knihou která je vždy vhodně vybraná • návštěva divadel, výstav, kin • základní literární pojmy	
• **orientovat se u vody (řeka, rybník)**	• využívání situačních obrázků z prostředí okolí řek, rybníků • pojmenovávání obrázků s vodními živočichy	
• **orientovat se v jednoduchých návodech podle obrázků**	• seznamování se s obrázky popřípadě piktogramy označující jednotlivé návody	
• **orientovat se na ulici**	• využívání situačních obrázků z města (ulice, křižovatky) • názvy ulic, semafor, doprava, základní dopravní značky	
• **orientovat se v dílně**	• využívání situačních obrázků z prostředí dílny • ojmenovávání obrázků s různým nářadím	

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova

- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání

- tematický okruh Sociální rozvoj – Komunikace

Mediální výchova

- tematický okruh Fungování a vliv médií ve společnosti

6.2 Psaní - PS

Charakteristika předmětu:

Předmět psaní se zaměřuje na rozvíjení grafických schopností žáků, rozvíjení jemné motoriky a grafomotoriky. Žák by měl dokázat psát slova, věty a jednoduchý text s porozuměním, dokázat v případě potřeby i v situacích běžného dne účelně používat psanou formu řeči.

Vyučovací hodiny psaní se dělí na menší časové jednotky, aby bylo psaní procvičováno několikrát týdně. Provádíme uvolňovací cviky rukou. Soustavně dbáme na správné držení psacího náčiní a správného sezení při psaní, snažíme o souhru a součinnost motorického, kinetického a sluchového analyzátoru, proto každý cvik doprovázíme jakýmkoli hlasovým projevem – slovem, říkankou, melodií.

Hlavními metodami pro výuku psaní je analyticko – syntetická metoda a psaní hůlkovým písmem. Při rozvíjení grafických dovedností žáků začínáme od velkých pohybů celou paží ke stále menším pohybům, zapojujeme a uvolňujeme zápěstí. Pozvolna přecházíme od jednoduchých grafických prvků, tzn. hrubších a snadnějších pohybů k pohybům jemnějším. Postupně zmenšujeme a vymezujeme psací plochu. Každý cvik mnohonásobně opakujeme, čímž se snažíme o úplné zmechanizování pohybu.

Při výuce jsou uplatňovány didaktické zásady, zejména pak zásada komplexního rozvoje žáka, individuálního přístupu, přiměřenosti, názornosti, systematičnosti a trvalosti.

Předmět psaní je zaměřen na rozvíjení smyslového vnímání, pozornosti, paměti, myšlení a řeči, jemné motoriky, vizuomotoriky a grafomotoriky a na postupné osvojování dovednosti psát.

Časová dotace:

Ročník	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Týdenní časová dotace	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1

Vzdělávací obsah předmětu:

Očekávané výstupy – 1.období(1.-3.ročník)	Učivo	Mezipředmětové vztahy
žák by měl • **dodržovat správné držení psacího náčiní** • **zvládat grafomotorická cvičení**	• nácvik správného sedu při psaní • nácvik správného úchopu s taktilní podporou • nácvik samostatného úchopu • upevňování návyku správného držení psacího náčiní • zdokonalování správného sezení při psaní • rozvíjení psychomotorických schopností procvičováním jemné motoriky – přemísťování předmětů zleva doprava, • hmatová percepce • koordinace ruka – oko, uvolňovací cviky • rozvíjení sluchového a zrakového vnímání • cvičení k rozvoji hrubé a jemné motoriky • říkadla a písničky k rozvoji grafomotoriky • rytmizace s využitím říkadel a Orffova instrumentáře • uvolňovací cviky ve vzduchu • cviky houbou na velký arch papíru • psaní do písku	ČT – směrová orientace, orientace na řádku a na stránce, rozeznávání hlásek a písmen, čtení nacvičovaného hůlkového písma velké abecedy M–orientace v prostoru (za, vedle, na začátku, na konci) HV– rytmizace grafomotorických cvičení a počátečního psaní (říkadla, hudební doprovod)

		• psaní prstovými barvami na velký arch papíru • využití didaktických pomůcek rozvíjejících grafomotoriku • přemísťování malých předmětů špetkovým úchopem (drobné korálky) • volné čmárání • kroužení, klubíčko • horní oblouk oběma směry • dolní oblouk oběma směry • spirála • vodorovné čáry zleva doprava • svislé čáry shora dolů • svislé čáry zdola nahoru • šikmé čáry shora dolů • šikmé čáry zdola nahoru • smyčky • ovály • vlnovky • spojené oblouky • šikmé čáry na obě strany (zuby na pile) • horní zátrh • dolní zátrh • nácvik směrové orientace přemísťováním předmětů zleva doprava • nácvik orientace v sešitě	
•	**vyvodit písmena podle obrázků**	• výuka velkých tiskacích písmen A, I, M dle obrázků • postupné seznamování s písmeny a, A, i, I, m, M • výuka velkých tiskacích písmen E, V, O dle obrázků • postupné seznamování s písmeny e, o,	

		O, v, V • učíme se vyvodit písmena U, L dle obrázků • postupné seznamování s písmeny u, U, l, L • vybarvování písmen • kroužkování písmen v textu • písemné a slovní hry, které obsahují tyto písmena • určení počátečního písmene s využitím obrázkových karet • vyhledávání těchto písmen v textu
•	**odlišovat délku samohlásek**	• nacvičování psaní čárek nad samohláskami • písemné a slovní hry obsahující dlouhé a krátké samohlásky • kroužkování samohlásek na slovní pokyn učitele
•	**psát velká hůlková písmena**	• seznámení s psaním hůlkových písmen • obtahování šablon hůlkového písma • přepis hůlkového písma podle vzoru
• **slabiky**	**psát a spojovat písmena a tvořit**	• nacvičování psaní malých psacích písmen a, i, m • procvičování psaní malých psacích písmen a, i, m • nacvičování spojení dvou malých psacích písmen, psaní slabik s krátkými samohláskami ma, mi • procvičování psaní slabik s krátkými samohláskami • nacvičování malých psacích písmen á, í

- procvičování psaní malých psacích písmen á, í
- nacvičování spojení dvou malých psacích písmen, psaní slabik s dlouhými samohláskami má, mí
- procvičování psaní slabik s dlouhými samohláskami
- nacvičování psaní velkého psacího písmene A, M,
- nacvičování psaní malých psacích písmen e, o, v
- procvičování psaní malých psacích písmen, psaní slabik s krátkými samohláskami ma, me, mi, mo, va, ve, vi, vo
- procvičování psaní slabik s krátkými samohláskami
- nacvičování malých psacích písmen é, ó
- procvičování psaní malých psacích písmen é, ó
- nacvičování spojení dvou malých psacích písmen, psaní slabik s dlouhými samohláskami
- procvičování psaní slabik s dlouhými samohláskami
- nacvičování psaní velkého psacího písmene E, O
- opisování slov dle předlohy
- psaní slov formou popisu předložených obrázků
- nacvičování malých psacích písmen u, l
- procvičování psaní malých písmen u, l
- psaní slabik s procvičenými písmeny se snadnými spojovacími tahy – ma, mu, mo, mi, la, le, li, lo, lu
- nacvičené prvky stále opakujeme s užitím motivace
- nacvičování psaní velkého psacího U, L

• **zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním** • **napsat hůlkovým písmem své jméno**	• základní hygienické návyky při psaní – polohování, správný sed • nacvičujeme orientaci na řádku v sešitě a psaní zleva doprava • psaní svého jména hůlkovým písmem ve správném pořadí podle šablony, obtahováním písmen	

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova

- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
- tematický okruh Sociální rozvoj – Komunikace

Mediální výchova

- tematický okruh Vnímání mediálních sdělení

Očekávané výstupy – 2.období(4.-6.ročník)	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**
žák by měl • **psát písmena, která umí číst**	• postupný nácvik psaní písmen t, V, v, y, s, j, n, p • postupný nácvik psaní malých písmen, která se žáci učí číst – n, š, d, z, k, ž • postupný nácvik psaní malých písmen, která se žáci učí číst - b, c, r, č, h, ou • postupný nácvik psaní velkých psacích písmen C, Č, I, N, Z, Ž • kroužkování písmen v textu	ČT – čtení nacvičovaných písmen velké hůlkové abecedy, psaných a opisovaných slabik a slov M – psaní a

• **opisovat slabiky a přepisovat slabiky a jednoduchá slova** • **ovládat psaní hůlkové písma** • **psát písmena a slabiky podle diktátu** • **opsat číslice**	• písemné a slovní hry, které obsahují tyto písmena • určení počátečního písmene s využitím obrázkových karet • nácvik psaní slabik s nově procvičenými písmeny • psaní slov, která žáci četli v 1. období (láme, mele) • psaní slov typu mám, tam • přepisování slabik z tiskacího písma do psacího • přepisování slov z tiskacího písma do psacího • kroužkování písmen v textu • písemné a slovní hry, které obsahují tyto písmena • určení počátečního písmene s využitím obrázkových karet • obtahování hůlkového písma dle předlohy, šablony, v textu • opisování slov podle předlohy • procvičování opisování slov a jednoduchých slovních spojení velkým hůlkovým písmem • psaní slov formou popisu předložených obrázků • nacvičování psaní písmen a slabik podle diktátu • psaní osvojených číslic s využitím šablon, dle předlohy, obtahováním • upevňování psaní osvojených číslic • psaní číslic dle diktátu	opisování číslic PC – psaní písmen a slabik na PC

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova

- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
- tematický okruh Sociální rozvoj – Komunikace

Mediální výchova
- tematický okruh Interpretace mediálních vztahů a reality

Očekávané výstupy – 3.období(7.-10.ročník)	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**
žák by měl • **dbát na čitelný písemný projev**	• nácvik udržování úpravy a zachovávání správné velikosti a poměru písmen • individuální docvičování písmen • docvičování obtížných spojů • upevňování psaní hůlkové abecedy • prohlubování a zdokonalování psaní všech malých i velkých psacích písmen • opakování, prohlubování a zdokonalování psaní všech velkých tiskacích písmen • zvyšování kvality písma a rychlosti při psaní	ČT - čtení psaných a opisovaných slabik, slov a krátkých vět PC– psaní slabik, slov a krátkých vět na klávesnici M – psaní číslic
• **psát slabiky a jednoduchá slova i podle diktátu**	• postupný nácvik psaní malých písmen f, g, ch, ř • postupný nácvik psaní velkých psacích písmen U, E, J, H, K, P, B, R Ř • postupný nácvik psaní velkých psacích písmen T, F, S, Š, L, D, G, CH • procvičování psaní hůlkové abecedy	

		• procvičování psaní slabik podle diktátu • procvičování psaní jednoduchých slov podle diktátu • procvičování psaní celé malé psací abecedy • procvičování psaní všech velkých psacích písmen • procvičování psaní správných slabik a slov podle diktátu • vnímání diktovaných písmen a slabik, správné zapsání	
•	**opsat slova a jednoduché věty**	• opisování slov a vět, dodržování správného gramatického postupu • opisování slov a vět, které žáci čtou	
• **podle předlohy**	**napsat nebo opsat jednoduché sdělení**	• opisování jednoduchých sdělení dle předlohy • opis a přepis jednoduchých krátkých textů dle předlohy • nacvičování psaní jednoduchých vět • nacvičování přepisu krátkého jednoduchého textu • procvičování psaní snadných vět • procvičování přepisu krátkého jednoduchého textu • nácvik psaní jména a příjmení rodičů • nácvik přepisu jednoduchého textu psacím písmem	
•	**přepsat krátký jednoduchý text**	• nácvik přepisu krátkého jednoduchého textu velkým tiskacím písmem • procvičování psaní adresy	

	• nácvik vytvoření jednoduchého sdělení písemně • opis jednoduchého sdělení podle předlohy	
• **podepsat se psacím písmem**	• nacvičování psaní podpisu • procvičování psaní podpisu	
• **zvládnout napsat nebo opsat běžné písemnosti – adresu, přání, dopis podle vzoru**	• nacvičování psaní vlastního jména a příjmení, datumu narození, adresy bydliště • nacvičování psaní dopisu a pohlednice • nacvičování psaní přání k narozeninám, k různým svátkům • nacvičování vyplňování dotazníku • procvičování psaní přání k narozeninám, k různým svátkům • procvičování přepisu jednoduchého textu psacím písmem • procvičování přepisu krátkého jednoduchého textu velkým tiskacím písmem • procvičování psaní adresy • procvičování vyplňování dotazníku • procvičování psaní dopisu a pohlednice	
• **psaní číslic i podle nápovědy**	• procvičování a upevňování psaní osvojených číslic dle předlohy • samostatné psaní číslic • psaní číslic dle diktátu	

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova

- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
- tematický okruh Sociální rozvoj – Komunikace

Mediální výchova
- tematický okruh Fungování a vliv médií ve společnosti

6.3 Řečová výchova - ŘV

Charakteristika předmětu:

Vzdělávací předmět Řečová výchova se zaměřuje na rozvíjení motoriky mluvidel, správné a pravidelné dýchání a tvorbu hlasu při mluvené řeči, na správnou výslovnost hlásek a tempo řeči, na rozvoj verbální i neverbální komunikace a rozšiřování slovní zásoby. K tomu jsou využívány metody: vysvětlování, vyprávění, popis, rozhovor, dialog a diskuze, metody alternativní a augmentativní komunikace. Důležitou součástí jsou logopedická cvičení, které provádí speciální pedagog. Pro podporu rozvoje preverbálních a verbálních schopností jsou využívány masáže v bucofaciální a orofaciální oblasti. Z metod alternativní a augmentativní komunikace (AAK) je uplatňována metoda VOKS (Výměnný obrázkový komunikační systém) a jazykový program MAKATON doplněný o piktogramy.

Při výuce jsou uplatňovány didaktické zásady, zejména pak zásada komplexního rozvoje žáka, individuálního přístupu, přiměřenosti, názornosti, systematičnosti a trvalosti.

Cílem Řečové výchovy je, aby žák projevoval zájem o komunikaci, dokázal zahájit a ukončit komunikaci dle svých potřeb a potřeb komunikujících partnerů, dokázal vyjádřit svá přání a potřeby prostřednictvím mluvené řeči nebo některé z metod AAK, rozuměl mluvené řeči, používal osvojená komunikační pravidla v různých situacích, zejména pak v situacích běžného dne.

Řečová výchova se neomezuje jen na stanovené vyučovací hodiny, ale prolíná veškerým vzdělávacím procesem.

Časová dotace:

Ročník	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Týdenní časová dotace	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1

Vzdělávací obsah předmětu:

Očekávané výstupy – 1.období(1.-3.ročník)	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**
žák by měl • **schopnost reprodukovat slyšená slova** • **popsat jednoduché obrázky**	• diagnostika úrovně řeči • rozvoj fonematického sluchu • dechová cvičení gymnastika mluvidel • stimulace a masáže v bucofaciální a orofaciální oblasti • artikulační cvičení • rozvoj slovní zásoby • rytmizace tempa řeči • rozvoj alternativní a augmentativní komunikace • pojmenování předmětu na obrázku • pojmenování činnosti na obrázku	HV – rytmizace, dramatizace ČS – poznávání předmětů, činností a osob ztvárněných na obrázcích, návštěvy kulturních akcí ČT – čtení slov, vět, textů

	• pojmenování osoby na obrázku	
• **odpovídat na otázky slovem, větou**	• reprodukovat krátké texty podle jednoduché osnovy • nácvik odpovědí slovem, krátkou větou	
• **dokázat se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů**	• poslech říkadel, básniček • poslech pohádek • poslech krátkého textu • poslech písní • poslech pořadů v TV • poslech reprodukovaných pohádek a písní z audiopřehrávače	
• **reprodukovat krátký text podle otázek**	• reprodukovat krátké texty podle jednoduché osnovy • nácvik odpovědí slovem, krátkou větou • vyprávění podle jednoduchých obrázků a návodných otázek • pomocí vizualizace reprodukovat krátký text z knih, leporela	
• **reprodukovat jednoduché říkanky a básničky**	• poslech jednoduchých říkadel a básniček • doplnit slovo v říkadle či básničce • rytmická cvičení • reprodukce jednoduchých veršů	

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova

- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
- tematický okruh Sociální rozvoj – Poznávací schopnosti
- tematický okruh Sociální rozvoj - Komunikace
- tematický okruh Sociální rozvoj – Spolupráce a soutěživost

Mediální výchova

- tematický okruh Vnímání mediálních sdělení
- tematický okruh Interpretace mediálních vztahů a reality

Očekávané výstupy – 2.období(4.-6.ročník)	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**
žák by měl • **vyprávět jednoduchý příběh podle obrázku**	• poslech vyprávění učitele podle obrázků • nácvik vyprávění podle obrázků • nácvik skládání obrázků a vyprávění dějové posloupnosti	HV – rytmizace, dramatizace, zpěv písní
• **domluvit se v běžných situacích**	• rozvíjení konverzace při hrách • rozvíjení konverzace při dramatickém ztvárnění pohádek • rozvíjení konverzace v běžných každodenních situacích	ČS – poznávání předmětů, činností a osob ztvárněných na obrázcích, návštěvy kulturních akcí
• **popsat osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomocí doprovodných otázek**	• dechová cvičení • gymnastika mluvidel • stimulace a masáže v bucofaciální a orofaciální oblasti • artikulační cvičení • rytmizace tempa řeči	ČT – čtení slov, vět, textů

	• rozvoj slovní zásoby • rozvoj alternativní a augmentativní komunikace • popisování osob, předmětů podle reálu nebo vyobrazení za pomocí doprovodných otázek	
• **reprodukovat krátké texty podle jednoduché osnovy**	• čtení jednoduchého textu a jeho následná reprodukce • přednes básní • čtení textu písní a jejich zpěv	
• **zvládat slovní formy společenského styku – pozdrav, prosba poděkování**	• rozvoj komunikace jako prostředek orientace sociálních situací • nacvičování základních slovních forem společenského styku • alternativní a augmentativní způsoby komunikace	
• **vyprávět zhlédnutý filmový nebo divadelní příběh podle návodných otázek**	• návštěva kina, divadla • vyprávění děje filmu či divadelního představení dle návodných otázek	
• **dramatizovat jednoduchý krátký příběh z žákům blízké oblasti**	• stylizace krátkého životního příběhu • zapojení do dramatizace pohybovým vyjádřením jednoduchého textu	

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova

- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
- tematický okruh Sociální rozvoj – Poznávací schopnosti
- tematický okruh Sociální rozvoj - Komunikace

- tematický okruh Sociální rozvoj – Spolupráce a soutěživost

Mediální výchova
- tematický okruh Vnímání mediálních sdělení
- tematický okruh Interpretace mediálních vztahů a reality

Očekávané výstupy – 3.období(7.-10.ročník)	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**
žák by měl • **dosáhnout srozumitelného mluveného projevu, širší slovní zásoby, snažit se o zřetelnou výslovnost** • **dbát na kulturu mluveného projevu** • **používat věty se správnými dramatickými strukturami** • **komunikovat vhodně v běžných situacích a zvládat základní pravidla komunikace**	• rozšiřování slovní zásoby, základy techniky mluveného projevu – správné dýchání, výslovnost, intonace a rytmizace • gymnastika mluvidel • stimulace a masáže v bucofaciální a orofaciální oblasti • rozvoj alternativní a augmentativní komunikace • edukace a reedukace řeči, rozvíjení fonematického sluchu • základní komunikační pravidla, konverzační cvičení, tvorba otázek a odpovědí • nacvičování tvoření otázek a odpovědí • seznámení s větnou skladbou • nácvik tvorby vět • procvičování tvoření vět a odpovědí • procvičování tvorby vět • rozvoj komunikace jako prostředek orientace sociálních situací • procvičování základních slovních forem	HV – rytmizace, dramatizace, zpěv písní ČS – poznávání předmětů, činností a osob ztvárněných na obrázcích, návštěvy kulturních akcích ČT – čtení slov, vět, textů

	společenského styku • alternativní a augmentativní způsoby komunikace	
• **popsat děje, jevy a osoby na obrázcích**	• popisování osob a dějů na obrázcích učitelem, následná reprodukce žákem	
• **vyprávět vlastní zážitky a popsat své pocity**	• popisování osob a dějů na obrázcích žákem • dodržování dějové posloupnosti • nácvik spontánní řeči dle návodných otázek • rozvoj interakce mezi učitelem a žákem, mezi žáky • vyprávění vlastních zážitků, svých pocitů • rozvoj slovní zásoby • rozvoj alternativní a augmentativní komunikace	
• **dramatizovat jednoduchý příběh nebo pohádku**	• poslech příběhu čteného učitelem či jinými žáky • vlastní čtení role a její nácvik • využití alternativní a augmentativní komunikace • zapojení do dramatizace pohybovým vyjádřením	
• **převyprávět vyslechnutý, přiměřeně náročný příběh, divadelní nebo filmové představení**	• vyprávění vyslechnutého přiměřeně náročného příběhu • návštěva kina, divadla • vyprávění děje filmu či divadelního představení dle návodných otázek	

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova

- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
- tematický okruh Sociální rozvoj – Poznávací schopnosti
- tematický okruh Sociální rozvoj - Komunikace
- tematický okruh Sociální rozvoj – Spolupráce a soutěživost

Mediální výchova

- Tematický okruh Fungování a vliv médií ve společnosti

6.4 Matematika - M

Charakteristika předmětu:

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace seznamuje žáky se základními matematickými pojmy, symboly a jejími způsoby využití, které mohou využít v praktickém životě, posiluje schopnost logického myšlení a prostorovou představivost. Žáci se učí spolupracovat při řešení zadaných úkolů, upevňovat vytrvalost a koncentraci pozornosti na danou činnost. Pro usnadnění pochopení zadaných úkolů se využívají formy AAK.

Předmět Matematika je obsahově členěn do čtyř tematických okruhů.
První tematický okruh Řazení a třídění předmětů je zaměřen na osvojování matematických pojmů prostřednictvím takových aktivit, jako je třídění, řazení, porovnávání obrázků a předmětů, vyhledávání, určování a pojmenovávání obrázků a předmětů. Důležitou součástí tohoto tematického okruhu je také rozvoj prostorové a směrové orientace žáků prostřednictvím manipulace s různými předměty a práce s obrázky. Druhý tematický okruh Číslo a početní operace je zaměřen na pochopení počtu, čtení a psaní číslic, orientaci na číselné řadě, na matematické operace, řešení slovních úloh a to prostřednictvím různých cvičení, úkolů a her s reálnými předměty, obrázky, pracovními sešity a matematickými pomůckami.
Třetí tematický okruh Závislosti, vztahy a práce s daty je zaměřen na procvičování matematických pojmů, na řešení slovních úloh, manipulaci s penězi, určování času, základních jednotek délky, hmotnosti a objemu a to prostřednictvím různých her a cvičení.

Čtvrtý tematický okruh Základy geometrie je zaměřen na rozlišování a poznávání základních geometrických tvarů – rovinných útvarů a geometrických těles, na kreslení čar, rýsování přímek a na zacházení s rýsovacími pomůckami.
V celkovém kontextu je pak v rámci předmětu Matematika rozvíjena u žáků jejich pozornost, smyslové vnímání, paměť, myšlení a dovednost rozpoznat problém a účelně jej řešit.
Při výuce jsou uplatňovány didaktické zásady, zejména pak zásada komplexního rozvoje žáka, individuálního přístupu, přiměřenosti, názornosti, systematičnosti a trvalosti. Vyučování probíhá individuální a skupinovou formou.

Cílem tohoto předmětu je, aby se žák po získání základů vzdělání dle svých individuální možností a schopností orientoval v matematických pojmech a uměl je užívat, orientoval se v prostoru a směrové orientaci, poznával a rozlišoval geometrické tvary, čísla, počítal předměty, osoby a obrázky. Měl by zvládat základní matematické operace a řešit jednoduché slovní úlohy ze života, základní jednotky délky, hmotnosti a objemu, času a prakticky s nimi zacházet.

Časová dotace:

Ročník	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Týdenní časová dotace	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3

Vzdělávací obsah předmětu:

Očekávané výstupy – 1.období(1.-3.ročník)	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**
ŘAZENÍ A TŘÍDĚNÍ PŘEDMĚTŮ žák by měl • **orientovat se v pojmech všechno – nic, hodně – málo, malý – velký, dlouhý – krátký, stejně – více –**	• porovnávání množství předmětů a prvků • porovnávání velikosti a šířky předmětů	PC – vhodně volené programy

méně, široký – úzký • **orientovat se v prostoru – nad, pod, před, za, vedle, na začátku, na konci, nahoře – dole** • **řadit předměty zleva doprava** • **třídit předměty podle velikosti, barev, tvaru, obsahu**	• třídění předmětů a obrázků dle velikosti, tvaru, barev a druhu • tvoření různých skupin předmětů • manipulace s předměty • řazení předmětů dle velikosti • přemísťování předmětů zleva doprava	PS – psaní čísel, kreslení geometrických tvarů ČS – manipulace s penězi, znát hodnotu peněz, nakupován ŘV – správná výslovnost číslic
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE žák by měl • **číst, psát a používat číslice v oboru do 5, numerace do 10**	• psaní číslic 1 – 5 dle šablony, předlohy, do písku, na papír, ve vzduchu • vybarvování číslic 1 - 5 • osvojování číslic 1 – 10 • kroužkování číslic na pracovních kartách • hry s čísly • porovnávání čísel, přiřazování čísel k prvkům a naopak • tvoření číselné řady 1 – 10 pomocí karet • osvojování si pojmů +, - a = a nácvik jejich zapsání • nácvik sčítání a odčítání s využitím různých předmětů a prvků • procvičování sčítání a odčítání formou	

• **orientovat se v číselné řadě 1 až 10** • **sčítat a odčítat s užitím názoru v oboru do 5** • **znát matematické pojmy +, - , = a umět je zapsat** • **umět rozklad čísel v oboru do 5** • **psát číslice 1 – 5 i podle diktátu**	her • jednoduché úlohy z praktického života • rozklad čísel 1 – 5 pomocí předmětů a prvků • zapisování osvojených čísel a jejich písemný rozklad • procvičování psaní číslic 1 – 5 podle diktátu	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY žák by měl • **používat výrazy pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu** • **modelovat jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek**	• rozvíjení prostorové orientace • manipulace s různými předměty v prostoru • modelování různých situací dle pokynů s využitím didaktických pomůcek ztvárňujících soustavu čísel • vypracovávání jednoduchých tabulek • doplňování osvojených čísel do tabulek různými způsoby • manipulace s drobnými mincemi	

• **doplňovat jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 10** • **uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi**		
ZÁKLADY GEOMETRIE žák by měl • **poznat a pojmenovat základní geometrické tvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník)** • **rozlišit základní geometrické tvary na různých předmětech** • **porovnat délky různých předmětů, rozlišit kratší - delší**	• třídění základních geometrických tvarů umístěných na kartách • kreslení geometrických tvarů • využití didaktických pomůcek znázorňujících geometrické tvary • třídění geometrických tvarů na různých předmětech • využití počítače k procvičování osvojených geometrických tvarů • měření délky předmětů pomocí různých měřidel	

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova

❿ tematický okruh Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání

Očekávané výstupy – 2.období(4.-6.ročník)	Učivo	Mezipředmětové vztahy

ŘAZENÍ A TŘÍDĚNÍ PŘEDMĚTŮ žák by měl • **orientovat se v pojmech větší – menší, kratší – delší, širší – užší** • **rozlišovat vlevo – vpravo, uprostřed** • **orientovat se na ploše** • **porovnávat množství a tvořit skupiny o daném počtu prvků** • **třídit předměty podle pořadí ve skupinách** • **přiřazovat předměty podle číselné řady**	• porovnávání množství předmětů a prvků • porovnávání velikosti a šířky předmětů • třídění předmětů a obrázků dle velikosti, tvaru a druhu • tvoření různých skupin předmětů • manipulace s předměty • řazení předmětů dle velikosti • orientace na ploše • přemísťování předmětů ve směru zleva doprava • umísťování předmětů a prvků vpravo, vlevo, doprostřed na ploše • přiřazování správného počtu předmětů a prvků k danému číslu • přiřazování předmětů a prvků k číslicím podle číselné řady (vzestupná i sestupná)	PC – vhodně volené programy PS – psaní čísel, kreslení geometrických tvarů ČT – čtení slovních úloh ČS – manipulace s penězi, znát hodnotu peněz, nakupován, řešení praktických úloh ŘV – správná výslovnost číslic
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE žák by měl • **číst, psát a porovnávat čísla v oboru do 20 i na**	• procvičování psaní čísel 1 - 20	

číselné ose, numerace do 100 • **umět rozklad čísel do 20 bez přechodu přes desítku** • **sčítat a odčítat s názorem do 20 s přechodem přes desítku** • **psát čísla do 100** • **zvládat snadné příklady v oboru do 100 bez přechodu přes desítku** • **zapsat jednoduché příklady v oboru do 20 podle diktátu** • **řešit jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20**	• osvojování čísel 20 - 100 • kroužkování čísel na pracovních kartách • hry s čísly • porovnávání čísel, přiřazování čísel k prvkům a naopak • tvoření číselné řady 1 – 20 na číselné ose • procvičování sčítání a odčítání formou her • jednoduché úlohy z praktického života • rozklad čísel 20 bez přechodu přes desítku pomocí předmětů a prvků • zapisování osvojených čísel a jejich písemný rozklad • procvičování a upevňování psaní čísel podle diktátu • procvičování sčítání a odčítání formou jednoduchých slovních úloh • seznámení s kalkulátorem, jeho základními funkcemi • vypracování jednoduchých úkolů s využitím kalkulátoru	

• **umět použít kalkulátor**		
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY žák by měl • **používat výrazy vpravo – vlevo** • **rozlišovat pojmy rok, měsíc, den** • **určit čas s přesností na celé hodiny** • **znát základní jednotky délky a hmotnosti – metr, kilogram** • **doplňovat jednoduché tabulky posloupnosti čísel do 20** • **uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s penězi**	• procvičování orientace v prostoru formou různých slovních her • přemísťování předmětů do prostoru na slovní pokyn • jednoduché úkoly na orientaci v čase • využití grafického názoru (časové přímky) • didaktické pomůcky znázorňující hodiny • rozepisování vlastního denního režimu podle času • měření a vážení různých předmětů • zapisování délky a váhy do tabulek • manipulace s mincemi a bankovkami • seznamování s pojmy dražší – levnější • řešení praktických úloh s použitím mincí a bankovek	
ZÁKLADY GEOMETRIE žák by měl		

• **kreslit křivé a přímé čáry** • **poznat rozdíl mezi čárou a přímkou** • **používat pravítko při rýsování přímek** • **změřit délku předmětu**	• kreslení rovných a křivých čar na papír, jejich rozlišování • kreslení rovných a křivých čar do písku, krupice, jejich pojmenování • měření rovných a křivých čar pomocí délkových měřidel, používání pravítka • porovnávání různých délek přímek • měření délky různých předmětů pomocí měřidel a pravítka	

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova

- ❿ tematický okruh Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
- ❿ tematický okruh Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace

Očekávané výstupy – 3.období(7.-10.ročník)	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE žák by měl • **psát, číst a používat čísla v oboru do 100, numerace do 1000 po 100**	• procvičování psaní číslic 1 - 100 • procvičování čísel 100 - 1000 • tvoření číselné osy • procvičování sčítání a odčítání s názorem	PC – vhodně volené programy PS – psaní čísel, kreslení

• **orientovat se na číselné ose** • **sčítat a odčítat písemně dvojciferná čísla do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru** • **používat násobkové řady 2, 5, 10 s pomocí tabulky** • **umět řešit praktické početní příklady a jednoduché slovní úlohy** • **pracovat s kalkulátorem**	• jednoduché úlohy z praktického života • zapisování osvojených čísel a jejich písemný rozklad • procvičování a upevňování psaní číslic podle diktátu • procvičování sčítání a odčítání formou jednoduchých slovních úloh • vypracovávání tabulek a jejich následné použití k vytváření násobkových řad 2, 5, 10 • využití kalkulátoru při početních úlohách • sčítání a odčítání dvouciferných čísel bez přechodu přes desítku v oboru do sta písemně i zpaměti	geometrických tvarů ČT – čtení slovních úloh ČS – manipulace s penězi, znát hodnotu peněz, nakupován, řešení praktických úloh ŘV – správná výslovnost číslic
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY žák by měl • **znát a užívat základní jednotky délky, hmotnosti, času, objemu**	• jednoduché úkoly na orientaci v čase • využití grafického názoru (časové přímky) • didaktické pomůcky znázorňující hodiny • rozepisování vlastního denního režimu podle času¨	

• **zvládat početní úkony s penězi** • **orientovat se v čase, určit čas s přesností na půlhodiny** • **doplňovat údaje v jednoduché tabulce**	• vytváření časových tabulek, rozpis dne, rozvrh hodin • měření a vážení různých předmětů • zapisování délky, váhy a objemu do tabulek • manipulace s mincemi a bankovkami • seznamování s pojmy dražší – levnější • řešení praktických úloh s použitím mincí a bankovek	
ZÁKLADY GEOMETRIE žák by měl • **umět zacházet se základními rýsovacími pomůckami a potřebami** • **používat základní geometrické pojmy**	• manipulace se základními rýsovacími pomůckami a potřebami (dle schopností žáků) • nácvik využívání základních geometrických pojmů při výuce • rýsování přímky a úsečky, jejich pojmenování • používání pravítka při měření délek přímky a úsečky • práce s rovinnými útvary, jejich popis • práce s geometrickými tělesy, jejich popis a vzájemné rozlišování	

• **znázornit a pojmenovat základní rovinné útvary** • **rozeznat přímku a úsečku, umět je narýsovat a označit** • **měřit a porovnávat délku úsečky** • **poznat a pojmenovat základní geometrická tělesa**		

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova

- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace
- tematický okruh Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

6.5 Informační a komunikační technologie - IKT

Charakteristika předmětu:

Informační a komunikační technologie se zaměřuje na osvojování základů práce s osobním počítačem a vybraným programovým vybavením, zejména se speciálními výukovými a vzdělávacími programy, učí se zacházet s internetem. U žáků dochází k rozvoji poznávacích schopností, osvojování nových vědomostí a upevňování stávajících, k postupnému rozvoji dovedností a schopností, osvojovaných v rámci ostatních vyučovacích předmětů.

Jako nadstandardní učivo je možno v této oblasti zařadit práci s interaktivní tabulí.

Při výuce jsou uplatňovány didaktické zásady, zejména pak zásada komplexního rozvoje žáka, individuálního přístupu, přiměřenosti, názornosti, systematičnosti a trvalosti. Především při osvojování nového učiva je uplatňován multisenzorický přístup.
Vyučování probíhá individuální, skupinovou i frontální formou.

Cílem tohoto předmětu je, aby žák po získání základů vzdělání dle svých individuálních možností a schopností zvládal základní obsluhu počítače, uměl zacházet s různými počítačovými programy a dokázal využívat internet k vyhledávání informací. Nové získané poznatky dokázal využívat při práci na interaktivní tabuli. Měl by dodržovat hygienické zásady při práci s počítačem a znát jeho negativní vlivy na zdraví člověka.

Časová dotace:

Ročník	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Týdenní časová dotace					1	1	1	1	1	1

Vzdělávací obsah předmětu:

Očekávané výstupy – 2.období(4.-6.ročník)	Učivo	Mezipředmětové vztahy
žák by měl • **zvládat základní obsluhu počítače – zapnutí, vypnutí, práci s myší**	• seznámení s počítačem (klávesnice, myš, dotykový monitor), jejich popis • nácvik zapnutí a vypnutí počítače • nácvik správného držení myši • nácvik pohybu, tažení a kliknutí myši, dvojklik • nácvik spuštění programu pomocí myši • nácvik spuštění programu pomocí tlačítka ENTER • seznámení s některými objekty na ploše obrazovky – Tento počítač, Dokumenty, Koš • seznámení s operačním systémem Windows • odstranění složky do koše • osvojování schopnosti využívat dotykový monitor	ČT – čtení ve výukových programech, vlastního psaného textu, poslech a dovyprávění pohádek M – početní a zábavné programy HV – poslech hudby a říkadel
• **pracovat s vybranými a přiměřenými výukovými a zábavnými programy podle pokynu**	• nácvik spuštění a následného vypnutí výukových a zábavných programů • dětské počítačové hry – pexeso, puzzle, kreslení • práce již s probranými výukovými a zábavnými programy	ČS – tématicky volené programy

	• seznámení s novými výukovými a zábavnými programy	
• **zvládat psaní známých písmen na klávesnici**	• základní popis klávesnice – Alfanumerická, funkční klávesy, řídící klávesy, numerická klávesnice • ovládání klávesnice – funkce tlačítka ENTER a mezerník • nácvik psaní pomocí klávesnice • využití tlačítka Backspace při psaní v textovém editoru • využití tlačítka Caps Lock v textovém editoru	
• **dodržovat pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou**	• nácvik správného sezení u počítače • dbát na dodržování správné vzdálenosti očí od monitoru • dodržování hygienických zásad při práci na PC (dělat přestávky, nevysedávat dlouho u PC, větrání místnosti • nacvičování odpovědného přístupu k výpočetní technice	

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova

❿ tematický okruh Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání

Očekávané výstupy – 3.období(7.-10.ročník)	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**
žák by měl		

• **zvládat psaní jednoduchých slov, krátkých vět, popřípadě pracovat se základními symboly alternativní komunikace**	• využití klávesnice při psaní • vytvoření nové složky • přejmenování složky či souboru • opisování textů podle předlohy s kladením důrazu na interpunkční znaménka • psaní textu podle diktátu s kladením důrazu na interpunkční znaménka • psaní emailu • opisování textů dle předlohy, psaní textu podle diktátu	ČT – čtení ve výukových programech, vlastního psaného textu, poslech a dovyprávění pohádek, čtení e-mailu
• **zvládat práci s vybranými jednoduchými výukovými a herními programy**	• nácvik spuštění a ukončení aplikace kalkulačka • nácvik ovládání aplikace kalkulačka (myš, klávesnice) • opravování chyb v aplikaci kalkulačka • počítání příkladů pomocí aplikace kalkulačka • přehrávání CD a DVD pomocí počítače • malování obrázku v programu malování • herní programy	M – početní a zábavné programy HV – poslech hudby a říkadel ČS – tématicky volené programy
• **vyhledávat informace na internetu podle pokynů**	• vyhledávání internetové adresy podle zadání učitele • vyhledávání informace podle pokynu učitele na internetu • posílání emailu na zadanou emailovou adresu	VV – program kreslení
• **dodržovat pravidla zacházení s výpočetní technikou**	• údržba počítače • vypínání počítače za bouřky • nacvičování odpovědného přístupu k výpočetní technice • vysvětlení základních pracovních postupů v rámci práce s výpočetní technikou – funkce tlačítka Reset	

• **zvládat základní funkce mobilního telefonu – přijetí hovoru, případně zprávy SMS**	• volání na zadané telefonní číslo • odesílání SMS na zadané telefonní číslo	

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Mediální výchova

- téma Vnímání mediálních sdělení
- téma Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- téma Fungování a vliv médií ve společnosti

6.6 Člověk a jeho svět - ČJS

Charakteristika předmětu:

Člověk a jeho svět se zaměřuje na rozvoj vnímání žáků a získání základních poznatků o okolním světě, životě společnosti, o živé a neživé přírodě. Žáci se učí správně pojmenovávat různé předměty, upevňovat sebeobslužné a hygienické návyky, získávat poznatky a zkušenosti z běžného života. Osvojují si pravidla chování a jednání, vytvářejí si pozitivní vztahy jak mezilidské, tak i k živé a neživé přírodě. Získané znalosti a dovednosti se učí uplatňovat dle svých možností v praktickém životě.
Při výuce jsou uplatňovány didaktické zásady, zejména pak zásada komplexního rozvoje žáka, individuálního přístupu, přiměřenosti, názornosti, systematičnosti a trvalosti.

Předmět Člověk a jeho svět je obsahově členěn do pěti tematických okruhů.
První tematický okruh Místo, kde žijeme je zaměřen na získávání a upevňování vědomostí a dovedností, souvisejících s prostředím domova, třídy a školy.
Druhý tematický okruh Lidé kolem nás je zaměřen na získávání a upevňování takových vědomostí a dovedností, které žáci potřebují k orientaci v mezilidských vztazích, k pochopení a uplatňování pravidel společného soužití v rodině a ve škole a k utváření návyků společenského chování.
Třetí tematický okruh Lidé a čas je zaměřen na získávání a upevňování takových vědomostí a dovedností, které žákům umožňují porozumět časovým

pojmům, pochopit časové souvislosti a prakticky se v nich orientovat.
Čtvrtý tematický okruh Rozmanitost přírody je zaměřen na osvojování a upevňování vědomostí a dovedností, jejichž prostřednictvím získávají žáci přehled o dění v přírodě a současně jsou vedeni k ochraně přírody.
Pátý tematický okruh Člověk a zdraví je zaměřen na získávání a upevňování vědomostí a dovedností, které žákům umožňují orientovat se na vlastním těle, pochopit jeho základní funkce, zvládat základní návyky hygieny a sebeobsluhy a jednat v souladu se zdravým životním stylem.
V celkovém kontextu je pak v rámci předmětu Člověk a jeho svět rozvíjena u žáků jejich pozornost, smyslové vnímání, paměť, myšlení, komunikační schopnosti a současně je utvářen vztah k sobě samému, k druhým lidem a k přírodě.

Cílem předmětu je, aby žák po získání základů vzdělání dle svých individuálních možností a schopností znal názvy a účel předmětů, které ho obklopují, orientoval se v prostředí školy a svého bydliště, znal a prakticky uplatňoval základní pravidla bezpečnosti silničního provozu, měl kladný vztah k sobě samému, k druhým lidem a k přírodě. Uměl jednat v souladu s pravidly společenského chování, orientoval se v čase a rozuměl základním časovým pojmům, získal poznatky o lidském těle, zvládal základní návyky hygieny a sebeobsluhy. Poznal jednotlivá roční období, vybrané druhy rostlin a zvířat, jednal v souladu s ochranou přírody a vlastního zdraví.

Člověk a jeho svět je důležitou složkou počátečního vzdělávání a je základem pro výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost, Člověk a příroda a Člověk a zdraví.

Časová dotace:

Ročník	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Týdenní časová dotace	2	2	3	3	3	3				

Vzdělávací obsah předmětu:

Očekávané výstupy – 1.období(1.-3.ročník)	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**
MÍSTO, KDE ŽIJEME žák by měl • **znát název své obce a adresu bydliště**	• osvojování si názvu a adresy svého bydliště • procvičování názvu adresy svého bydliště	PS – vybarvování obrázků

• **zvládnout orientaci v okolí svého bydliště, v budově školy a jejím okolí**	• rozvoj prostorové orientace • rozvoj zrakové a sluchové percepce • pozorováním a komentováním poznávat okolní prostředí svého bydliště • pobytem ve škole, pohybem v prostoru školy a v jejím okolí poznávat toto prostředí	ČT – dramatizace ŘV – rozhovory, rozvoj slovní zásoby, otázky a odpovědi, vyprávění podle otázek, vyprávění podle obrázků, kultura mluveného projevu, konverzační cvičení
• **poznat a pojmenovat předměty ze svého nejbližšího okolí – domov, třída, škola**	• domov a jeho okolí – seznamování s pojmem domov, získávání základních poznatků o domově, způsob bydlení (rodinný dům, panelový dům…), • seznámení s různými školními pomůckami a vybavením třídy hmatovou, zrakovou a sluchovou cestou • pojmenování školních pomůcek, vybavení třídy • seznámení s předměty z domácího prostředí prostřednictvím obrázků se slovním doprovodem • vnitřní členění domu, bytu, pojmenovávání části nábytku a vybavení bytu (kuchyň, koupelna, dětský a obývací pokoj, WC)	
• **ovládat základní pravidla bezpečnosti při cestě do školy**	• seznamování se základními pravidly o bezpečnosti při cestě do školy • dodržování základních pravidel o bezpečnosti při cestě do školy	
LIDÉ KOLEM NÁS		

žák by měl • **znát rodinné příslušníky, rozlišovat jejich stáří (starý, mladý, starší, mladší) a blízké příbuzenské vztahy** • **znát jména spolužáků a svých učitelů** • **mít osvojené základy společenského chování – umět pozdravit, poprosit, poděkovat** • **poznávat a pojmenovat různé lidské činnosti** • **vědět, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi**	• pojmenovávání rodinných příslušníků, určování jejich stáří, příbuzenské vztahy • určování stáří rodinných příslušníků • seznamování s pojmy starší, mladší, starý, mladý • pojmenovávání svých spolužáků a pedagogických pracovníků prostřednictvím vzájemného vizuálního kontaktu a podle fotografie • nacvičování základních slovních forem společenského styku • rozvoj sociální interakce • nácvik pozdravu, poděkování a prosby formou alternativní a augmentativní komunikace • pojmenování lidských činností na obrázku • seznámení s lidskými činnostmi prostřednictvím videoprojekce, slovní popis, pomocí dramatické výchovy • seznamování s možnými riziky při setkání s neznámými lidmi • vytvoření představy, jak se zachovat při setkání s neznámými lidmi	
LIDÉ A ČAS žák by měl • **zvládnout jednoduchou orientaci v čase (ráno, poledne, večer)**	• seznámení s pojmy ráno, poledne, večer • nácvik orientace v čase	

	• pojmenování částí dne pomocí obrázků	
• **znát rozvržení svých denních činností**	• denní režim znázorněný piktogramy, fotografiemi, předměty, obrázky	
• **znát dny v týdnu**	• pojmenování jednotlivých dnů v týdnu • osvojování dnů v týdnu charakteristickými obrázky, slovy, piktogramy	
• **rozlišit roční období podle charakteristických znaků**	• osvojování znaků, které charakterizují jaro, léto, podzim zima • nácvik pojmů jaro, léto, podzim, zima pomocí názorných obrázků	
ROZMANITOST PŘÍRODY žák by měl		
• **popsat viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních období**	• osvojování základních pojmů označujících sledované předměty a jevy (konkrétní vnímání, použití obrázků) • pozorování změn v přírodě a počasí spojenými s ročními obdobími • výlety do přírody, procházky	
• **poznat nejběžnější druhy domácích zvířat**	• pojmenování domácích zvířat pomocí obrázků, zvukových puzzle, vyvozováním jejích zvuků, prohlížením obrázkových knih • pozorování chování domácích zvířat v jejich přirozeném prostředí (videoprojekce, návštěva statku) • získávání poznatků týkající se péče o domácí zvířata	
• **pojmenovat základní druhy ovoce a zeleniny**	• pojmenování základních druhů ovoce a zeleniny prostřednictvím obrázků	

	• osvojování si základních druhů ovoce zeleniny chuťovou, hmatovou a vizuální cestou	
• **popsat počasí podle obrázku (déšť, sníh, bouřku, vítr)**	• pozorování změn počasí při pobytu venku • osvojování základních pojmů označujících změny počasí prostřednictvím obrázků, prohlížením knih, videoprojekcí	
• **znát základní zásady pobytu v přírodě**	• seznamování se s ochranou životního prostředí • osvojování si poznatků, jak se chovat v přírodě • výlety do přírody, dodržování bezpečnosti	
ČLOVĚK A ZDRAVÍ žák by měl		
• **dodržovat zásady osobní hygieny a zvládat základní sebeobsluhu**	• vedení k dodržování osobní hygieny (mytí rukou a obličeje, čištění zubů, používání kapesníku, česání) • nácvik samostatnosti při sebeobsluze • správné užití WC • seznámení žáků s riziky vzniku nemoci při nedodržování osobní hygieny	
• **pojmenovat hlavní části lidského těla**	• vnímání jednotlivých částí těla (na sobě, látkový panák, obrázky, různé didaktické pomůcky) • pojmenovávání jednotlivých částí těla na sobě, na druhé osobě, na látkovém panáčkovi	
• **dokázat upozornit na své zdravotní potíže**	• seznámení s některými nemocemi, jejich průběhem • seznámení s péčí o zdraví (zdravá	

	výživa, otužování, ochrana před sluncem a mrazem) • nácvik schopnosti upozornit na zdravotní potíže kompetentní osobu, s využitím dramatizace, rozhovoru	
• **vědět o zásadách bezpečného chování při hrách, na výletech a koupání**	• seznámení žáků o bezpečnosti při různých akcích pořádaných školou • obeznámení žáků o správném chování při hrách doma i ve škole, při koupání	

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova

- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí
- tematický okruh Sociální rozvoj – Poznávací schopnosti
- tematický okruh Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy
- tematický okruh Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika

Environmentální výchova

- tematický okruh Ekosystémy

Očekávané výstupy – 2.období(4.-6.ročník)	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**
MÍSTO, KDE ŽIJEME žák by měl		
• **popsat cestu do školy podle otázek**	• popisování cesty do školy dle návodných otázek • popisování cesty do školy dle tématických obrázků	PS – psaní adresy, popis bydliště, výlet, popis tématických okruhů
• **znát nejbližší důležitá místa v okolí školy a bydliště**	• upevňování znalostí o okolním prostředí svého bydliště	ČT – dramatizace,čtení

	• upevňování znalostí o okolním prostředí školy, ve škole • orientace v prostředí okolí školy	krátkých vět – textů
• **sdělit poznatky a zážitky z výletů a vlastních cest**	• popisování zážitků z výletů a vlastních cest dle návodných otázek	ŘV – rozhovory, rozvoj slovní zásoby, otázky a odpovědi, vyprávění podle otázek, vyprávění podle obrázků, kultura mluveného projevu, konverzační cvičení
• **dodržovat zásady bezpečnosti při hrách**	• seznamování se základními pravidly o bezpečnosti při hrách • dodržování základních pravidel o bezpečnosti při hrách	PV – nácvik osobní hygieny, dodržování hygienických návyků
LIDÉ KOLEM NÁS žák by měl		PC – tématické okruhy (příroda, doprava)
• **dodržovat pravidla při soužití v rodině, ve škole, mezi kamarády**	• klást důraz na význam rodiny, vztahů mezi rodinnými příslušníky, mezi kamarády • upevňování přátelských vztahů mezi žáky a pedagogy	
• **projevovat toleranci k odlišnostem spolužáků**	• upevňování přátelských vztahů mezi spolužáky • rozvoj tolerance a kooperace při hrách • rozvíjet toleranci k žákům s odlišností	
• **pojmenovat nejběžnější pracovní činnosti**	• pojmenování nejběžnějších pracovních činností na obrázku	

	• seznamování s nejběžnějšími pracovními činnostmi prostřednictvím videoprojekce, slovní popis	
• **rozpoznat ve svém okolí nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých**	• osvojování schopnosti rozlišovat kladné a záporné vlastnosti u lidí • osvojování schopnosti reagovat na nevhodné chování svých vrstevníků či dospělých lidí	
• **vědět, kde hledat pomoc v případě ohrožení vlastní osoby**	• seznamování s možnostmi, kde hledat pomoc, na koho se obrátit, v případě ohrožení vlastní osoby	
• **reagovat na pokyny dospělých při mimořádných událostech**	• osvojování schopnosti, jak reagovat na pokyny dospělých při mimořádných událostech • vytvoření představy o možných mimořádných událostech, které mohou v životě nastat	
LIDÉ A ČAS žák by měl		
• **poznat, kolik je hodin (celé hodiny)**	• jednoduché úkoly na orientaci v čase • využití grafického názoru • didaktické pomůcky znázorňující hodiny	
• **rozlišovat děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti (včera, dnes, zítra)**	• vyprávěním příběhů poukazovat na děj minulý, přítomný, budoucí • popisování různých dějů v čase minulém, přítomném, budoucím dle návodných otázek	
• **znát roční období a měsíce**	• upevňování osvojených pojmů – jaro, léto, podzim, zima • procvičování osvojených znaků charakterizujících jaro, léto, podzim, zima pomocí návodných	

• **porovnat rozdíly mezi současným způsobem života a života v minulosti podle obrázků** • **seznámit se s významnými událostmi a pověstmi, které se vztahují k regionu nebo kraji**	otázek • osvojování znaků charakterizujících jednotlivé měsíce v roce • nácvik pojmů jednotlivých měsíců v roce • vytvoření představy o rozdílech mezi současným způsobem života a života v minulosti podle obrázků – způsob života, rozvoj techniky a kultury, způsob obživy • stručný nástin dějin • získávání poznatků o významných událostech a pověstech rodného kraje či regionu čtením historických knih, pověstí a dokumentů • povídání si o historii rodného kraje pomocí návodných otázek • poslech lidového, krajového vyprávění	
ROZMANITOST PŘÍRODY žák by měl • **poznat rozdíly mezi stromy a keři** • **poznat nejběžnější volně žijící zvířata**	• uvědomování si rozdílu mezi stromy a keři na obrázcích, v obrázkových knihách • pozorování rozdílu mezi stromy a keři při procházce v přírodě • pojmenování volně žijících zvířat pomocí obrázků, prohlížením obrázkových knih • pozorování volně žijících zvířat v jejich přirozeném prostředí (videoprojekce) • návštěva ZOO • osvojování péče o lesní zvěř (sběr kaštanů a žaludů)	

• **rozlišit listnaté a jehličnaté stromy** • **vědět o škodlivých vlivech na přírodní prostředí** • **znát základní pravidla ochrany přírody a životního prostředí**	• osvojování pojmů jehličnaté a listnaté stromy • uvědomování si rozdílů mezi jehličnatými a listnatými stromy na obrázcích, v obrázkových knihách • pozorování rozdílu mezi jehličnatými a listnatými stromy při procházce v přírodě • seznamování s ochranou přírody a životního prostředí • seznamování s nevhodným jednáním lidí a společnosti vůči životnímu prostředí • úprava prostředí v okolí školy, školní zahrady • seznámení s chráněnými živočichy a rostlinami • seznámení s pojmem chráněná krajinná oblast • seznámení s prostředky znečišťujícími přírodu, ovzduší, s využitím obrázků a videoprojekce, jak tomu předcházet • výlety do přírody	
ČLOVĚK A ZDRAVÍ žák by měl • **uplatňovat hygienické návyky, sebeobslužné dovednosti a zásady zdravé výživy**	• vedení k dodržování osobní hygieny (mytí rukou a obličeje, čištění zubů, používání kapesníku, česání • nácvik samostatnosti při sebeobsluze • správné užití WC • seznámení žáků s riziky vzniku nemoci při	

	nedodržování osobní hygieny	
• **dokázat sdělit a popsat své zdravotní potíže**	• prohlubování znalostí o běžných nemocech, jejich průběhem • osvojování schopnosti sdělit různé zdravotní obtíže (bolest, kašel, rýma) dospělé osobě	
• **vědět, na koho se obrátit o pomoc**	• seznamování s možnostmi sdělení zdravotních obtíží kompetentní osobě (lékař, rodič, učitel)	
• **zvládnout ošetření drobného poranění**	• nácvik správného ošetření drobných poranění • seznamování s pomůckami potřebnými k ošetření drobných poranění	
• **uplatňovat základní pravidla silničního provozu pro chodce**	• osvojování pravidel silničního provozu pro chodce • zásady správného a bezpečného chování při chůzi po chodníku, přecházení řízené i neřízené křižovatky, seznamování se základními dopravními značkami a jejich významem, semafor – barvy semaforu, jejich význam, správná reakce na červený a zelený signál, používání přechodu pro chodce – způsob značení a používání	
• **reagovat přiměřeně na pokyny dospělých při mimořádných událostech**	• pochopení, jak správně reagovat na pokyny dospělých při mimořádných událostech • vytvoření představy o možném riziku obtěžování a zneužívání jinou osobou, jak těmto situacím předejít • preventivní informovanost o negativních účincích nebezpečných omamných a návykových látek	

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova

- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí
- tematický okruh Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy
- tematický okruh Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- tematický okruh Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika

Environmentální výchova

- tematický okruh Ekosystémy
- tematický okruh Lidské aktivity a problémy životního prostředí

6.7 Člověk a společnost - ČS

Charakteristika předmětu:

Člověk a společnost obsahem navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Formuje vnitřní postoje žáků k důležitým oblastem lidského života, utváří osobnost žáků zejména po stránce mravní, pomáhá jim orientovat se v mezilidských vztazích, vychovává k toleranci, respektování lidských práv, k ochraně životního prostředí a kulturních hodnot. Předmět poskytuje základní poznatky o vývoji lidstva a vlastního národa.
Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a společnost zahrnuje tématické okruhy: Historie našeho národa, Člověk ve společnosti, Poznatky o společnosti a Péče o občana.

První tematický okruh Historie našeho národa je zaměřen na získávání a upevňování vědomostí, vztahujících se k období pravěku a počátku českého státu, k významným osobnostem a událostem našich dějin.
Druhý tematický okruh Člověk a společnost je zaměřen na získávání a upevňování takových vědomostí a dovedností, které žáci potřebují k orientaci v mezilidských vztazích, k pochopení a uplatňování pravidel společného soužití v rodině, ve škole, ve společnosti a k utváření návyků společenského chování. Současně je tento tematický okruh zaměřen na získávání a upevňování takových vědomostí, dovedností a postojů, které souvisí s přijetím odlišných kultur, s ohleduplností a slušným chováním ke starým a nemocným lidem.
Třetí tematický okruh Poznatky o společnosti je zaměřen na získávání a upevňování vědomostí z oblasti politického uspořádání našeho státu a na získávání a upevňování takových vědomostí, dovedností a postojů, které jsou v souladu s respektováním a uplatňováním základních lidských práv a povinností.
Čtvrtý tematický okruh Péče o občana je zaměřen na získávání a upevňování vědomostí a dovedností, souvisejících s vyřizováním osobních záležitostí a na utváření kladných postojů ke starým a nemocným lidem. Současně je tento tematický okruh zaměřen na osvojování vědomostí, dovedností a postojů, souvisejících s tématy sociálně patologických jevů a mimořádných událostí.
V celkovém kontextu je pak v rámci předmětu Člověk a společnost rozvíjena u žáků jejich pozornost, smyslové vnímání, paměť, myšlení, komunikační schopnosti a současně je utvářen vztah k sobě samému a k druhým lidem.
Při výuce jsou uplatňovány didaktické zásady, zejména pak zásada komplexního rozvoje žáka, individuálního přístupu, přiměřenosti, názornosti, systematičnosti a trvalosti.

Cílem předmětu je, aby žák po získání základů vzdělání dle svých individuálních možností a schopností získal základní povědomí o historii současnosti našeho státu, uplatňoval pravidla společenského soužití v rodině, ve škole, společnosti. Choval se ohleduplně ke starým a nemocným lidem, znal základní lidská práva a povinnosti a jednal v souladu s nimi. Orientoval se v problematice rasismu, vandalismu a sociálně patologických jevů a zaujímal ve vztahu k nim odmítající postoj.

Hodnocení

Časová dotace:

Ročník	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Týdenní časová dotace							2	2	2	2

Vzdělávací obsah předmětu:

Očekávané výstupy – 3.období(7.-10.ročník)	Učivo	Mezipředmětové vztahy
HISTORIE NAŠEHO NÁRODA žák by měl • **poznat rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí**	• vytvoření si představy o životě v pravěku pomocí obrázků, prohlížením knih, se slovním doprovodem • srovnávání života v pravěku a v současnosti, tlupa – rodina, jeskyně – dům, oblékání , způsob obživy • upevňování poznatků o období počátku českých dějin čtením historických knih (např. Staré pověsti české)	PS – popis tématických okruhů ČT – dramatizace,čtení krátkých vět – textů
• **mít základní poznatky z období počátku českého státu**	• získávání poznatků o období počátku českých dějin čtením historických knih (např. Staré pověsti české) • stručný nástin dějin českého státu • povídání si o dějinách českého státu dle návodných otázek	ŘV – rozhovory, rovoj slovní zásoby, otázky a odpovědi, vyprávění podle otázek, vyprávění podle obrázků, kultura mluveného projevu, konverzační cvičení

• **vědět o význačných osobnostech našich dějin** • **mít představu o významných historických událostech v naší zemi**	• seznámení s významnými osobnostmi našich dějin (četba kronik – Staré pověsti české, encyklopedií) • upevňování znalostí o významných osobnostech našich dějin • získávání poznatků o významných historických událostech z dějin českého státu čtením historických knih a encyklopedií, sledováním videoprojekce • upevňování znalostí o významných historických událostech z dějin českého státu, rozšiřování znalostí, čtení z kronik	
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI žák by měl • **mít základní informace o otázkách rodinného života a rozlišovat postavení a role rodinných příslušníků** • **respektovat pravidla společenského soužití** • **uplatňovat vhodné způsoby chování a komunikace v různých situacích, rozlišit projevy nepřiměřeného chování**	• pochopení struktury a významu rodinného života (vztah lidí v rodině, role matky a otce, vztah dětí k rodičům a k sourozencům) • upevňování znalostí pravidel společenského soužití • seznamování se s pravidly společenského soužití • osvojování vhodných způsobů chování a komunikace v různých situacích • osvojování schopnosti odlišit projevy nepřiměřeného chování • vytvoření představy o možném riziku negativního chování a zneužívání jinou osobou, jak těmto situacím předejít • upevňování vhodných způsobů chování a komunikace v různých situacích • upevňování schopnosti odlišit projevy nepřiměřeného	

	chování	
• **znát hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a být ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům**	• upevňování přátelských vztahů mezi spolužáky, pěstovat ohleduplnost k starším spoluobčanům, nemocným a postiženým lidem • podpora úsilí pečovat o nemocné a postižené spoluobčany	
• **vědět o nebezpečí rasismu a projevech vandalismu**	• vytvoření představy o existenci rasismu a vandalismu	
• **tolerovat názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti**	• prohlubování tolerance vůči minoritním skupinám ve společnosti	
POZNATKY O SPOLEČNOSTI žák by měl		
• **znát symboly našeho státu a jeho hlavní představitele**	• získávání poznatků o symbolech našeho státu (vlajka, hymna, státní znak, hlavní město) • na obrázcích, seznámení se s prezidentem České republiky dle fotografie • upevňování poznatků o symbolech našeho státu (vlajka, hymna, státní znak, hlavní město) na obrázcích, seznámení se s prezidentem České republiky dle fotografie	
• **být seznámen se základními právy a povinnostmi občanů**	• pochopení základních práv a povinností občanů	
• **uvědomovat si rizika a důsledky protiprávního jednání**	• pochopení rizik spojených s protiprávním jednáním (policie, soudy)	
• **být seznámen s právy občanů ČR v rámci EU**	• seznámení s existencí EU a právech občanů ČR v EU	

PÉČE O OBČANA žák by měl • **dokázat vyřizovat své osobní záležitosti, v případě potřeby požádat o radu**	• osvojení dovednosti samostatného vyřizování osobních záležitostí a schopnosti požádat o radu v případě potřeby • upevňování dovedností samostatného vyřizování osobních záležitostí a schopnosti požádat o radu v případě potřeby	
• **rozeznat nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy**	• osvojování schopnosti rozeznat sociálně patologické jevy (škodlivost kouření, pití alkoholu, drogy)	
• **vědět o možnostech sociální péče o potřebné občany**	• vytvoření představy o existenci sociální péče pro potřebné občany • vytvoření představy o existenci sociálních organizací, jejich významu • upevňování představ o existenci sociální péče pro potřebné občany • upevňování představ o existenci sociálních organizací, jejich významu	
• **využívat, v případě potřeby, služeb pomáhajících organizací**	• seznámení s možností, jak využít služeb sociálních organizací	
• **mít osvojeny nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí**	• seznámení s postupem jak reagovat na šikanu v dětském kolektivu • upevňování znalostí, jak rozpoznat šikanu v dětském kolektivu	

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova

- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí
- tematický okruh Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy
- tematický okruh Sociální rozvoj – Komunikace
- tematický okruh Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- tematický okruh Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika

Mediální výchova

- tematický okruh Fungování a vliv médií ve společnosti

6.8 Člověk a příroda - ČP

Charakteristika předmětu:

Výchovně vzdělávací náplní předmětu Člověk a příroda je seznámit se s přírodou jako systémem, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Žáci získávají základní poznatky o přírodních zákonitostech, které mohou uplatnit v praktickém životě. Seznamují se s vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a uvědomují si lidskou závislost na přírodních zdrojích. Žáci získávají základní znalosti o ochraně přírody. Tento předmět zahrnuje základní fyzikální, chemické, přírodovědné a zeměpisné znalosti a dovednosti. Vychází z osobních poznání a zkušeností žáků.

Předmět Člověk a příroda je obsahově členěn do čtyř tematických okruhů.
První tematický okruh Základní poznatky z fyziky je zaměřen na osvojování základních fyzikálních pojmů a jevů, a to na základě praktické zkušenosti s nimi.
Druhý tematický okruh Základní poznatky z chemie je zaměřen na osvojování poznatků, které se vtahují zejména k pojmům voda a vzduch. Žáci jsou dále seznamováni s chemickými prostředky, užívanými v domácnosti.

Třetí tematický okruh Základní poznatky z přírodopisu je zaměřen na osvojování a upevňování vědomostí a dovedností, jejichž prostřednictvím získávají žáci přehled o stavbě lidského těla a základních životních funkcích, o dění v přírodě a současně jsou vedeni i k ochraně přírody.
Čtvrtý tematický okruh Základní poznatky ze zeměpisu je zaměřen na získávání a upevňování takových vědomostí a dovedností, které žáci potřebují k orientaci na mapě, ve svém okolí a k pochopení členění územních celků. Součástí předmětu je také osvojování vědomostí z oblasti dopravy.
V celkovém kontextu je pak v rámci předmětu Člověk a příroda rozvíjena u žáků jejich pozornost, smyslové vnímání, paměť, myšlení, komunikační schopnosti, prostorová orientace a současně je utvářen vztah k přírodě.

Při výuce jsou uplatňovány didaktické zásady, zejména pak zásada komplexního rozvoje žáka, individuálního přístupu, přiměřenosti, názornosti, systematičnosti a trvalosti.

Cílem předmětu je, aby žák po získání základů vzdělání dle svých individuálních možností a schopností rozuměl základním pojmům, osvojovaným v rámci jednotlivých tematických okruhů, zajímal se o dění kolem sebe, orientoval se na mapě a ve svém okolí, měl kladný vztah k přírodě a choval se šetrně k životnímu prostředí.

Časová dotace:

Ročník	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Týdenní časová dotace							3	3	3	3

Vzdělávací obsah předmětu:

Očekávané výstupy – 3.období(7.-10.ročník)	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**
ZÁKLADNÍ POZNATKY Z FYZIKY žák by měl		
• **poznat, zda je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu**	• vytvoření představy o klidu či pohybu těles, pochopení rozdílu názornými ukázkam	ČT – čtení krátkých textů, návodů, pouček
• **rozeznat zdroje tepla**	• seznámení s různými zdroji tepla, vysvětlení funkce slunce, ohně, žárovky, elektřiny, plynového topení	PS – psaní krátkých textů dle daných témat

• **rozpoznat jednotlivá skupenství**	• seznámení s jednotlivými skupenstvími, názorné ukázky, schopnosti jejich přeměn	M – měření a vážení různých materiálů při laboratorních pokusech
• **rozeznat zdroje zvuku**	• rozvoj schopnosti rozlišovat různé zdroje zvuku – hudební nástroje, dopravní prostředky, ozvěna, lidské a zvířecí zvuky, různé předměty • pojmenování různých druhů zvuku	ŘV - rozhovory, rozvoj slovní zásoby, otázky a odpovědi, vyprávění podle otázek, vyprávění podle obrázků, kultura mluveného projevu, konverzační cvičení
• **vědět o vlivu nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka**	• seznámení se škodlivostí nadměrného hluku	PV – manipulace s předměty, chemikáliemi
• **být informován o zdrojích elektrického proudu**	• seznámení se zdroji elektrického proudu	VV – zakreslování tématických map
• **rozpoznat zdroje světla**	• seznámení s různými druhy světla – Slunce, plamen, žárovka, jejich pojmenování	PC – tématické okruhy
• **znát zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji**	• osvojování zásad bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji, seznámení s druhy elektrických spotřebičů, seznámení s principem fungování zdrojů elektrického proudu (elektrárna, baterie)	
• **být seznámen s pohyby planety Země a jejich důsledky – střídání dne a noci, ročních období**	• seznámení se s planetou Zemí a Sluncem, pomocí názorných pomůcek si vytvořit představu, jak Země obíhá kolem Slunce, jak dochází ke střídání dne a noci, ročních období	
ZÁKLADNÍ POZNATKY Z CHEMIE		

žák by měl • **rozlišit základní vlastnosti látek - rozpustné, nerozpustné** • **rozlišovat druhy vody – pitná, užitková, odpadní** • **vědět o kyslíku jako složce vzduchu a jeho nezbytnosti pro život člověka, zvířat i rostlin** • **vědět o znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí – továrny, auta** • **seznámit se se stavebními pojivy a jejich využití v praxi – cement, vápno, sádra** • **poznat, podle etikety, chemické výrobky používané v domácnosti a bezpečně s nimi pracovat** • **získat základní vědomosti o léčivech a návykových látkách**	• seznámení s pojmy rozpustné a nerozpustné látky, názorné ukázky rozpustných a nerozpustných materiálů, snadné laboratorní pokusy • vysvětlení pojmů pitná, užitková a odpadní voda, názorné příklady • vysvětlení významu kyslíku pro život na Zemi • vysvětlení fotosyntézy • seznámení se zdroji znečištění vody a vzduchu v okolí školy, místa bydliště, ve svém městě či kraji (auta, továrny, spreje) • seznámení se stavebními pojivy, jak je můžeme využít v praxi (cement, vápno, sádra) • seznámení se známými etiketami některých chemických výrobků • seznámení s běžně používanými chemickými látkami v domácnosti (saponáty, čističe, dezinfekce), jejich správné a nezávadné použití • - názorné pokusy • seznámení s vhodným skladování chemických látek • seznámení se základními léčivy, jejich účinky a riziky možnosti návyku některých látek	
ZÁKLADNÍ POZNATKY Z PŘÍRODOPISU žák by měl • **získat základní vědomosti o dění v přírodě během ročních období** • **vědět o způsobu péče o rostliny a zvířata během**	• seznámení s děním v přírodě během ročních období s využitím obrazového materiálu, videoprojekce • osvojení poznatků týkajících se péče o rostliny a zvířata	

roku • **poznat naše nejběžnější jedlé a jedovaté houby** • **vědět o významu hospodářsky důležitých rostlin a jejich pěstování** • **znát vybrané zástupce rostlin a živočichů** • **znát význam lesa, společenství stromů, rostlin a hub** • **znát jednotlivé části lidského těla a umět je pojmenovat, vědět o základních životních funkcích** • **vědět, které činnosti přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují** • **dodržovat základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody** • **vědět, jak chránit přírodu na úrovni jedince**	během roku, péče o rostliny v prostorách školy • seznámení se základními druhy jedlých a jedovatých hub, kde a jak je sbírat, seznámení s první pomoci při požití jedovaté houby • seznámení s hospodářskými rostlinami, jak a kde se pěstují (obiloviny, luštěniny, pícniny) • seznámení s vybranými zástupci rostlin, které jsou charakteristické pro různé životní prostředí • seznámení s vybranými zástupci živočichů, žijících v různém životním prostředí (savci, ptáci, plazi) • popis lesa, jaké stromy a keře se v lese nacházejí, jaké druhy lesů máme, která zvířata žijí v lese, jaké lesní plody a houby můžeme sbírat, jaký význam má les pro člověka a životní prostředí • pojmenování jednotlivých částí těla s využitím figuríny a obrázků, seznámení se základními životními funkcemi člověka – pomocí makety • pochopení, jak chránit přírodu a životní prostředí (pitná voda a její znečisťování, znečišťování ovzduší, kácení stromů, ozónová díra) • výlety a vycházkami do přírody se učit správnému chování, jak přírodu chránit a šetřit • osvojovat si zásady ochrany přírody, poznávání, jak přírodu ochraňovat na úrovni jedince, poznávání chráněných krajinných oblastí ve svém regionu • obnova životního prostředí (sázení stromků)	
ZÁKLADNÍ POZNATKY ZE ZEMĚPISU žák by měl • **orientovat se na mapě podle barev, rozlišit vodstvo,**	• seznámení s mapou, rozvíjet schopnosti orientovat se	

horstvo, nížiny	na mapě, vyhledávat vodstvo, hory a nížiny	
• **najít na mapě zeměpisnou polohu České republiky a její sousední státy, vědět, co jsou státní hranice**	• využití mapy k vyhledání České republiky, seznámení se sousedními státy ČR • seznámení s pojmem státní hranice, jaký má význam	
• **vyhledat na mapě České republiky kraj (region) podle bydliště nebo místa školy**	• využití mapy ČR k vyhledávání místa bydliště, regionu • využití regionálních map	
• **orientovat se na mapě města podle významných bodů**	• prohlížením mapy města pojmenovávat různé významné body (památky, ulice, náměstí, řeky, nemocnice, škola, místo bydliště)	
• **vědět o druzích a způsobech dopravy v regionu, na území ČR, do zahraničí**	• pojmenování možných dopravních prostředků ve svém regionu, osvojování si znalostí, jak se přepravovat po území ČR a jak cestovat do zahraničí (motorová i nemotorová vozidla)	
• **vědět o přírodních zvláštnostech a kulturních zajímavostech svého regionu**	• seznámení s přírodními zvláštnostmi a kulturními zajímavostmi ve svém regionu (čtení z kronik, návštěva kulturních památek a přírodních úkazů ve svém regionu)	
• **uplatňovat v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě**	• uskutečňování častých pobytů ve volné přírodě, osvojování si takto zásady bezpečného pohybu • nácvik zdolávání terénních nerovností	
• **adekvátně jednat při nebezpečí živelné pohromy a ohrožení života**	• osvojování si schopnosti adekvátně reagovat na situace při požárech, přírodních katastrofách • vytvoření si představy o živelných katastrofách pomocí obrázků a videoprojekce	

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova

- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí
- tematický okruh Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Environmentální výchova

- tematický okruh Ekosystémy
- tematický okruh Základní podmínky života
- tematický okruh Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- tematický okruh Vztah člověka k prostředí

6.9 Hudební výchova - HV

Charakteristika předmětu:

Předmět hudební výchova je zaměřen na podporu a rozvíjení sluchového vnímání, poznávání a rozlišování zvuků a tónů a jejich vlastností, na správné a pravidelné dýchání při mluvené řeči a zpěvu, na rozvíjení smyslu a citu pro rytmus, tempo a melodii a na rozvíjení dovedností hudbu vnímat a produkovat (hra na hudební nástroje, hra na tělo, zpěv písní). Důležitou součástí předmětu jsou hudebně pohybové aktivity a muzikoterapeutické lekce. V celkovém kontextu je pak v rámci předmětu Hudební výchova rozvíjena u žáků jejich pozornost, smyslové vnímání, paměť, řeč, prostorová a směrová orientace, hrubá a jemná motorika, senzomotorická koordinace, představivost a fantazie, emocionalita a současně je utvářen kladný vztah k hudbě.
Při výuce jsou uplatňovány didaktické zásady, zejména pak zásada komplexního rozvoje žáka, individuálního přístupu, přiměřenosti, názornosti, systematičnosti a trvalosti.

Cílem přemětu hudební výchova je vytvářet kladný vztah žáků k hudně, rozvíjet jejich rytmické a hudební schopnosti a pohybové dovednosti. Rytmická cvičení pozitivně ovlivňují rozvoj řeči, dochází k prohlubování koncentrace pozornosti. Žáci se učí rozlišovat různé hudební nástroje, vnímat odlišnost jejich zvuků, rozlišovat a poznávat hudební i nehudební zvuky, dokázat je pojmenovat a zazpívat či zanotovat jednoduché písně. Umět rozpoznat jednotlivé hudební žánry, soustředěně se věnovat poslechu různých hudebních žánrů.

Hudební výchova rozvíjí estetické vnímání, napomáhá k odreagování, navozuje harmonické prostředí, odbourává vnitřní napětí a psychickou nevyrovnanost.

Časová dotace:

Ročník	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Týdenní časová dotace	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1

Vzdělávací obsah předmětu:

Očekávané výstupy – 1.období(1.-3.ročník)	Učivo	Mezipředmětové vztahy
žák by měl • **zpívat jednoduché melodie či písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem**	• prohlubování kladného vztahu k hudbě • vhodná motivace k poslechu a zpěvu písní • poslech jednoduchých písní • osvojování si krátkých textů písní, pochopení významu písně • nácvik zpěvu jednoduchých písní, přiměřených hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem • využití bazálně dialogického principu • využití alternativních způsobů při zpěvu písní (obrázky, fotografie, Makaton)	ŘV – dechová cvičení, zřetelná výslovnost slov, slovních spojení a říkadel, správné držení těla při dýchání, pravidelné dýchání VV – vybarvování tématických obrázků s uvědoměním obsahu
• **užívat při hudebních aktivitách různé hudební nástroje přiměřeně svým schopnostem a dovednostem**	• nácvik rytmizace u říkadel s využitím Orffova instrumentáře a rytmických hudebních nástrojů • nácvik rytmizace při zpěvu písní s využitím Orffova instrumentáře • nácvik hry na rytmické hudební nástroje – jednoduché zvuky a melodie • pojmenování některých nástrojů Orffova instrumentáře a základních rytmických hudebních nástrojů (bubínek, triangl, zvonkohra, klavír, kytara, flétna, rolničky)	TV – pohybová cvičení PC – poslech hudby a písní

• **vnímat, rozlišovat a napodobovat různé nehudební i hudební zvuky**	• seznámení se s různými zvuky hudebními a nehudebními, nácvik orientace v nich • pojmenování známých zvuků vyvozovaných hudebními nástroji • pojmenování známých zvuků vytvářených nehudebními předměty • vnímání jejich odlišnosti • nácvik schopnosti napodobovat některé hudební a nehudební zvuky	
• **soustředit se na poslech jednoduché krátké známé písně či skladby**	• poslech reprodukované hudby – různé hudební žánry • vhodnou motivací prodlužovat dobu pozornosti • seznámení s různými hudebními žánry, jejich pojmenování • poslech relaxační hudby při odpočinku	
• **naučit se správně hospodařit s dechem a snažit se srozumitelně vyslovovat**	• dechová cvičení • rozvoj sluchového vnímání • gymnastika mluvidel • rytmizace tempa řeči	
• **reagovat pohybem na hudbu**	• rozvoj hrubé motoriky • vnímání tempa a rytmu hudby, rytmická cvičení, pohyb dle rytmických doprovodů • rozvíjení pohybových schopností při recitaci a hudbě • vytleskávání hudby • rozvíjení pohybových schopností při zpěvu jednoduchých písní • pokus o tanec (kolektivní, sólový) -	

	improvizace • hudebně pohybové hry, hra na tělo • využití muzikoterapie	

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova

- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí
- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Psychohygiena
- tematický okruh Sociální rozvoj – Poznávací schopnosti
- tematický okruh Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy
- tematický okruh Sociální rozvoj – Komunikace
- tematický okruh Sociální rozvoj - Spolupráce a soutěživost

Očekávané výstupy – 2.období(4.-6.ročník)	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**
žák by měl • **zpívat písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem**	• osvojování si krátkých textů písní, pochopení významu písně • nácvik jednoduchých písní přiměřených hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem • využití bazálně dialogického principu • využití alternativních způsobů při zpěvu písní (obrázky, fotografie, Makaton) • zpěv dětských písní	ŘV – dechová cvičení, zřetelná výslovnost slov, slovních spojení a říkadel, správné držení těla při dýchání, pravidelné dýchání
• **rozlišit hudební a nehudební zvuk, mluvený a zpívaný hlas, rozeznat tóny: krátké – dlouhé, vyšší – nižší**	• prohlubování schopnosti rozlišovat hudební a nehudební zvuky (poslech, vyvozování, pojmenování) • vnímání odlišnosti mezi zpívaným a	TV – pohybová cvičení PC – poslech hudby

	nezpívaným hlasem (vyvozování hlasu mluveného a zpívaného) • vyvozování tónu krátkých a dlouhých pomocí klavíru, píšťalky, jejich pojmenovávání • vyvozování tónu nižších a vyšších pomocí klavíru, píšťalky, jejich pojmenovávání • pochopení rozdílu mezi krátkými a dlouhými tóny, nižšími a vyššími tóny prostřednictvím různých her	a písní ČT – čtení textů písní a orientace v nich
• **správně, hospodárně a pravidelně dýchat a snažit se o co nejlepší vyslovování při zpěvu i při rytmizaci říkadel**	• dechová cvičení • gymnastika mluvidel • artikulační cvičení • nácvik slov a textů písní	
• **soustředit se na poslech jednoduchých skladeb**	• poslech písní různých hudebních žánrů • poslech relaxační hudby při odpočinku • vhodnou motivací prodlužovat dobu pozornosti • návštěva koncertu pro děti	
• **poznat vybrané rytmické hudební nástroje a užívat je při hudebních aktivitách**	• procvičování schopnosti rozlišovat různé hudební nástroje sluchovou a zrakovou cestou • procvičování rytmizace při zpěvu písní s využitím Orffova instrumentáře • zpěv lidových písní za doprovodu hry na Orffův instrumentář • nácvik hry na některé rytmické hudební nástroje (jednoduché melodie)	
• **propojit vlastní pohyb s hudbou, zvládnout jednoduché taneční hry**	• vnímání tempa a rytmu hudby, rytmická cvičení • vytleskávání hudby	

	• hudebně pohybové hry, hra na tělo • pokus o tanec (kolektivní, sólový) - improvizace • využití muzikoterapie	

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova

- ❿ tematický okruh Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
- ❿ tematický okruh Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí
- ❿ tematický okruh Osobnostní rozvoj – Psychohygiena
- ❿ tematický okruh Sociální rozvoj – Poznávací schopnosti
- ❿ tematický okruh Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy
- ❿ tematický okruh Sociální rozvoj – Komunikace
- ❿ tematický okruh Sociální rozvoj - Spolupráce a soutěživost

Očekávané výstupy – 3.období(7.-10.ročník)	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**
žák by měl		
• **využívat pěvecké návyky, podle individuálních schopností a dovedností zvládat správné dýchání a výslovnost při zpěvu i mluveném projevu**	• dechová cvičení • gymnastika mluvidel • artikulační cvičení • nácvik textů písní • rytmická cvičení • upevňování správných pěveckých návyků	ŘV – dechová cvičení, zřetelná výslovnost slov, slovních spojení a říkadel, správné držení těla při dýchání, pravidelné dýchání
• **interpretovat vybrané a vzhledem k individuální úrovni zvládnutelné lidové a umělé písně**	• osvojování si krátkých textů písní, pochopení významu písně • zpěv jednoduchých písní přiměřených	TV – pohybová cvičení PC – poslech hudby

	hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem • využití bazálně dialogického principu • využití alternativních způsobů při zpěvu písní (obrázky, fotografie, Makaton) • zpěv lidových i umělých písní	a písní ČT – čtení textů písní a orientace v nich
• **doprovázet podle svých schopností a dovedností písně na rytmické hudební nástroje**	• seznámení se základními hudebními pojmy • pochopení notové osnovy a not, houslového klíče • zpěv jednoduchých písní za doprovodu Orffova instrumentáře • hra na rytmické hudební nástroje	PS – psaní krátkých textu písní, i prostřednictvím obrázků a Makatonu
• **soustředit se na poslech skladeb různých hudebních žánrů**	• poslech písní různých hudebních žánrů, vybraných ukázek našich i zahraničních skladatelů • seznámení s některými významnými hudebními skladateli • poslech relaxační hudby při odpočinku • návštěva koncertu pro děti	
• **zvládnout základní kroky jednoduchého tance**	• vnímání tempa a rytmu hudby, rytmická cvičení • vytleskávání hudby • hudebně pohybové hry, hra na tělo • pokus o tanec (kolektivní, sólový) - improvizace • využití muzikoterapie	

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova

❿ tematický okruh Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání

- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí
- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Psychohygiena
- tematický okruh Sociální rozvoj – Poznávací schopnosti
- tematický okruh Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy
- tematický okruh Sociální rozvoj – Komunikace
- tematický okruh Sociální rozvoj - Spolupráce a soutěživost

6.10 Výtvarná výchova - VV

Charakteristika předmětu:

Obsahem předmětu výtvarná výchova je rozvíjet jemnou motoriku, grafomotoriku, vizuomotorickou koordinaci, estetické a smyslové vnímání. Vhodnou motivací se zvyšuje samostatnost žáků, jejich tvořivost a představivost.

Předmět výtvarná výchova je zaměřen na podporu a rozvíjení správného úchopu výtvarných pomůcek, na poznávání a výtvarné zacházení s barvami, tvary a liniemi a na osvojování takových vědomostí a dovedností, které žákům umožňují výtvarně vyjádřit skutečnost a své představy prostřednictvím různých technik malby, kresby, jiných tradičních a netradičních výtvarných technik, prezentovat svá díla, vnímat a hodnotit činností své i činnosti ostatních. Jako důležitá součást předmětu jsou zařazeny prvky muzikomalby.
V celkovém kontextu je pak v rámci předmětu Výtvarná výchova rozvíjena u žáků jejich pozornost, smyslové vnímání, paměť, komunikační schopnosti, prostorová a směrová orientace, hrubá a jemná motorika, vizuomotorická a grafomotorická koordinace, emocionalita, představivost a fantazie, estetické vnímání a současně je utvářen kladný vztah k výtvarné tvorbě.

Při výuce jsou uplatňovány didaktické zásady, zejména pak zásada komplexního rozvoje žáka, individuálního přístupu, přiměřenosti, názornosti, systematičnosti a trvalosti.

Cílem předmětu je, aby žák měl po získání základů vzdělání dle svých individuálních možností a schopností kladný vztah k výtvarné tvorbě, znal různé tradiční a netradiční techniky, techniky malby a kresby a dokázal jejich prostřednictvím vyjádřit skutečnost a své představy, poznával různé druhy výtvarných materiálů a pomůcek a dokázal s nimi výtvarně zacházet, uměl vhodným způsobem zhodnotit činnosti své i činnosti ostatních.

Časová dotace:

Ročník	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Týdenní časová dotace	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1

Vzdělávací obsah předmětu:

Očekávané výstupy – 1.období(1.-3.ročník)	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**
žák by měl • **zvládnout nejzákladnější dovednosti pro vlastní tvorbu**	• rozvoj psychomotorických schopností, procvičování jemné motoriky	PS – rozvoj jemné motoriky a

	• rozvoj grafomotoriky • rozvoj hmatového a zrakového vnímání • nácvik koordinace ruka – oko • nácvik správného úchopu pastelky, štětce • kresba pastelkami, křídami, voskovými pastely • malba vodovými a temperovými barvami • kreslení a malování jednoduchých obrázků • vybarvování obrázků různými pomůckami • manipulace s předměty • mačkání papíru do kuliček • trhání papíru na drobné kousky • překládání a skládání papíru • lepení papíru, tvoření mozaiky • vytváření tvarů a předmětů z různých materiálů • sbírání a nalepování listů • navlékání korálků • splétání provázků a dalších materiálů • stříhání provázků, slámy, vlny, hadříků • hnětení modelovací hmoty • modelování z plasteliny, samotvrdnoucí hlíny • hnětení a vykrajování různých tvarů ze samotvrdnoucí hlíny	grafomotoriky PV – manipulace s předměty
• **rozpoznávat, pojmenovat a porovnat s dopomocí učitele barvy, tvary, objekty na příkladech z běžného života a ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních**	• třídění předmětů dle velikosti, barev a tvarů • pojmenování známých barev na obrázcích, na předmětech, na vlastní tvorbě • pozorování objektů, jejich pojmenování	

• **uplatňovat vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech**	• pojmenování různých tvarů na obrázcích • pojmenování tvarů z vlastní tvorby a různých předmětů • využívání vlastních netradičních technik a postupů • při výtvarných činnostech využívat své vlastní tvůrčí představy, fantazii (improvizace) • prezentace výsledků vlastních tvůrčích činností ve třídě a ve škole (nástěnky, výstavky)	

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova

- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí
- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Psychohygiena
- tematický okruh Sociální rozvoj – Poznávací schopnosti
- tematický okruh Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy
- tematický okruh Sociální rozvoj – Komunikace
- tematický okruh Sociální rozvoj - Spolupráce a soutěživost

Očekávané výstupy – 2.období(4.-6.ročník)	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**
žák by měl • **uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu**	• procvičování jemné motoriky, grafomotoriky • kresba pastelkami, křídami, voskovými pastely • malba vodovými a temperovými barvami • kreslení a malování předmětů vycházejících z kruhu, čtverce a obdélníku	PS – rozvoj jemné motoriky a grafomotoriky ČS – lidské tělo, domácí zvířata ČP – rozpoznávání

	• kreslení lidských postav • jednoduchá kresba zvířat • kresby vycházející z barevných skvrn, čar a vlnovek • kombinované obrázky (dolepování, dokreslování pastelkami) • rozvíjení schopnosti rozlišovat barevné odstíny • výroba koláže • stříhání papíru podle předkreslené linie • překládání a skládání papíru • lepení papíru, tvoření mozaiky • polepování předmětů papírem a látkou • rozkládání a skládání krabic • vytváření tvarů a předmětů z různých materiálů • sbírání a nalepování listů • navlékání korálků • splétání provázků a dalších materiálů • namotávání vlny na klubko • stříhání provázků, slámy, vlny, hadříků • propichování a navlékání papírů různé kvality na nit • proplétání bužírky a provázků • vázání uzlu a kličky • hnětení modelovací hmoty • modelování tvarů a předmětů z plastelíny, samotvrdnoucí hlíny • modelování složitějších předmětů (zvířátka, vánočka) • hnětení a vykrajování tvarů ze samotvrdnoucí hlíny pomocí formiček • tvarování pomocí dřívka, špachtle	přírodnin M – geometrické tvary PV – manipulace s předměty

• **rozlišovat, porovnávat, třídit a pojmenovat linie, barvy, tvary, objekty, a uplatnit je podle svých schopností při vlastní tvorbě**	• manipulace s předměty různých barev, tvarů a velikostí • pojmenování známých barev na obrázcích, na předmětech, na vlastní tvorbě • pozorování objektů, jejich pojmenování • pojmenování různých tvarů na obrázcích • pojmenování tvarů z vlastní tvorby a různých předmětů • využívání vlastních netradičních technik a postupů	
• **při tvorbě vycházet ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie**	• rozvoj zrakového, sluchového a hmatového vnímání • při výtvarných činnostech využívat své vlastní tvůrčí představy, fantazii (spontánní kresba) • vytvářením vlastních výtvarných děl vyjadřovat své nálady a pocity • prezentace výsledků vlastních tvůrčích činností ve třídě a ve škole (nástěnky, výstavky)	
• **vyjádřit pocit z vnímání tvůrčí činnosti (mimoslovně, graficky)**	• osvojování schopnosti grafickým znázorněním (mimoslovně) vyjadřovat své pocity z vlastní tvůrčí činnosti	

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova

- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí
- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Psychohygiena
- tematický okruh Sociální rozvoj – Poznávací schopnosti
- tematický okruh Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy
- tematický okruh Sociální rozvoj – Komunikace

❿ tematický okruh Sociální rozvoj - Spolupráce a soutěživost

Očekávané výstupy – 3.období(7.-10.ročník)	Učivo	Mezipředmětové vztahy
žák by měl • **uplatňovat základní dovednosti při realizaci a prezentaci vlastní tvorby**	• kresba pastelkami, křídami, voskovými pastely • malba vodovými a temperovými barvami • spontánní kresba • kombinované obrázky (dolepování, dokreslování pastelkami) • rozvíjení schopnosti rozlišovat barevné odstíny • výroba koláže • stříhání papíru podle předkreslené linie • obkreslování šablony a vystřihování tvarů • vystřihování ozdobných předmětů z přeloženého papíru • vytváření prostorových figurek z papíru • rozlišování různých druhů papírů hmatem • balení předmětů do papíru • lepení papíru, tvoření mozaiky • polepování předmětů papírem a látkou • rozkládání a skládání krabic • vytváření tvarů a předmětů z různých materiálů – vyšší náročnost • sbírání a nalepování listů • navlékání korálků • splétání provázků a dalších materiálů • namotávání vlny na klubko	PS – spontánní kresba PV – manipulace s předměty ČP- příroda, práce s encyklopedií ČS – domácí zvířata ČT – čtení pracovních návodů, orientace v knize

	• stříhání provázků, slámy, vlny, hadříků • propichování a navlékání papírů různé kvality na nit • proplétání bužírky a provázků • vázání uzlu a kličky • hnětení modelovací hmoty • modelování tvarů a předmětů z plasteliny, samotvrdnoucí hlíny • modelování složitějších předmětů (zvířátka, vánočka) • hnětení a vykrajování tvarů ze samotvrdnoucí hlíny pomocí formiček • tvarování pomocí dřívka, špachtle • seznámení s obrazy J. Lady a M. Alše, J. Trnky, K. Čapky, K. Svolinského, popřípadě dalších známých malířů	
• **uplatňovat linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívat jejich vlastnosti a vztahy**	• rozvíjení schopnosti rozlišovat, třídit a hodnotit výsledky tvůrčích činností vlastních i ostatních • vytváření různých tvarů a linií při kresbě na papír dle vlastních představ, vnímání vztahů mezi nimi • vytváření různých tvarů a objektů v prostoru dle vlastních představ, vnímání jejich vlastností	
• **při vlastní tvorbě vycházet ze svých vlastních zkušeností a představ**	• vytváření vlastních grafických a výtvarných děl podle svých představ a zkušeností	
• **hledat a zvolit pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy s dopomocí učitele**	• vytváření vlastních grafických a výtvarných děl dle vhodných postupů zvolených učitelem či sebou samým • využití již osvojených praktických zkušeností a dovedností	

	• kreslení a malování různými prostředky • stříhání, lepení • modelování • navlékání, vázání, propichování	

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova

- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí
- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Psychohygiena
- tematický okruh Sociální rozvoj – Poznávací schopnosti
- tematický okruh Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy
- tematický okruh Sociální rozvoj – Komunikace
- tematický okruh Sociální rozvoj - Spolupráce a soutěživost

6.11 Výchova ke zdraví - VZ

Charakteristika předmětu:

Předmět Výchova ke zdraví je zaměřen především na osvojování, prohlubování a praktické uplatňování takových vědomostí a dovedností, které žákům umožňují žít v souladu se zásadami zdravého životního stylu, chránit své zdraví, ošetřit drobná poranění a umět se obrátit na kompetentní osoby a organizace v případě nemoci, úrazu a v situacích ohrožení života. Současně je předmět zaměřen na osvojování, prohlubování a praktické uplatňování

takových vědomostí a dovedností, které žákům umožňují orientovat se v mezilidských vztazích, chovat se s úctou ke členům rodiny, uplatňovat zásady společenského chování ve vztahu k druhým lidem a chovat se obezřetně k lidem neznámým, znát projevy a důsledky sociálně patologických jevů a zaujímat k nim negativní postoj.
V celkovém kontextu je pak v rámci předmětu Výchova ke zdraví rozvíjena u žáků jejich pozornost, smyslové vnímání, paměť, komunikace, emocionalita a současně jsou utvářeny mravní hodnoty a pozitivní postoje ke zdraví a životu jako takovému.

Při výuce jsou uplatňovány didaktické zásady, zejména pak zásada komplexního rozvoje žáka, individuálního přístupu, přiměřenosti, názornosti, systematičnosti a trvalosti.

Cílem předmětu je, aby se žák po získání základů vzdělání dle svých individuálních možností a schopností orietoval v mezilidských vztazích, znal a prakticky uplatňoval pravidla společenského chování a soužití ve vztahu k druhým lidem, dokázal navazovat a udržovat kamarádské vztahy, znal a prakticky uplatňoval zásady zdravého životního stylu. Uvědomoval si projevy a důsledky sociálně patologických jevů a zaujímal k nim negativní postoj, dokázal sobě i druhému ošetřit drobné poranění, obrátit se na kompetentní osobu či organizaci v případě nemoci, úrazu a v situacích ohrožení života.

Obsah předmětu doplňuje a rozšiřuje obsah dalších vzdělávacích oblastí.

Časová dotace:

Ročník	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Týdenní časová dotace								1	1	

Vzdělávací obsah předmětu:

Očekávané výstupy – 3.období(7.-10.ročník)	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**
žák by měl • **vědět o významu dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny**	• osvojování společenského chování ve společnosti	ČT – čtení příruček, návodů

	• poučení o vztazích ve dvojici (kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství, rodičovství) • definování vztahů a soužití z prostředí rodiny, školy a vrstevníků	ČS – nácvik a dodržování osobní hygieny, dodržování společenských norem
• **chápat základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím**	• objasnění pojmů dětství, puberta, dospívání • popis tělesných změn během dospívání • vysvětlení tělesných rozdílů mezi chlapcem a dívkou • poučení o hygieně v období dospívání a během menstruace • objasňování sexuálního dospívání a prevence sexuálního chování • poučení o těhotenství a antikoncepci • informování o ochraně před přenosnými a nepřenosnými chorobami, chronickým onemocněním, úrazy a o bezpečném způsobu chování (nemoci přenosné pohlavním stykem – AIDS, syfilis)	ČP – vliv přírody na člověka PC – vyhledávání informací k dané tématice PS – zaznamenávání důležitých informací
• **respektovat zdravotní stav svůj i svých vrstevníků, umět popsat své zdravotní problémy a potíže**	• vnímání a pojmenování jednotlivých částí těla • poučení o našich smyslech a jejich ochraně • diskutování na téma zdraví a nemoc, lékař, zdravotní středisko, lékárna, nemocnice • prohlubování poznatků o zásadách osobní a intimní hygieny • diskutování na téma otužování a význam pohybu pro zdraví	

	• vysvětlování pojmů civilizační choroby, zdravotní rizika, preventivní a lékařská péče • demonstrování relaxačních technik • uvedení příkladů pomoci při poranění, při pádu a při záchvatu • režim dne	
• **znát správné stravovací návyky a v rámci svých možností dodržovat a uplatňovat zásady správné výživy**	• diskutování na téma výživa a zdraví • popsání zásad zdravého stravování a vlivu životních podmínek a způsobu stravování na zdraví • vyjmenování specifických druhů výživy • seznámení s potravinovou pyramidou • režim dne	
• **uplatňovat způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a vědět, kde v případě potřeby vyhledat pomoc**	• vysvětlení správného chování v situacích úrazu a životu ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě) • poučení o bezpečném chování a o komunikaci s vrstevníky a neznámými lidmi • poučení o dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, bezpečném prostředí ve škole, o ochraně zdraví při různých činnostech a o ochraně člověka za mimořádných událostí • důležitá telefonní čísla	
• **uplatňovat osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy**	• diskutování na téma škodlivost kouření a používání alkoholických nápojů • poučení o zdravotních a sociálních rizicích zneužívání návykových látek	
• **zaujímat odmítavé postoje ke všem formám**	• vysvětlení skrytých forem a stupňů	

brutality a násilí	individuálního násilí • diskutování na téma šikana, upevňování znalostí, jak šikanu rozpoznat • objasnění sexuální kriminality • vysvětlení jaké existují formy sexuálního zneužívání dětí dospělými osobami • seznámení s možnostmi, kam a jak se obrátit o pomoc	
• **vědět o souvislosti mezi konzumací návykových psychoaktivních látek a poškozováním zdraví**	• seznámení se zdravotními důsledky při používání omamných návykových látek • diskutování na téma drogy	
• **použit důležitá telefonní čísla v případě potřeby pomoci**	• seznámení s důležitými telefonními čísly, jak si přivolat pomoc • seznámení se situacemi, kdy důležitá telefonní čísla použít	
• **řídit se pokyny odpovědných osob při mimořádných událostech**	• vysvětlení, jak se řídit pokyny odpovědných osob při mimořádných událostech	

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova

- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí
- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Psychohygiena
- tematický okruh Sociální rozvoj – Poznávací schopnosti
- tematický okruh Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy
- tematický okruh Sociální rozvoj – Komunikace
- tematický okruh Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

- tematický okruh Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika

Environmentální výchova
- tematický okruh Základní podmínky života
- tematický okruh Vztah člověka k prostředí

6.12 Tělesná výchova - TV

Charakteristika předmětu:

Předmět tělesná výchova je nedílnou součástí každodenní výuky ve škole, a to vzhledem k jejímu nezastupitelnému postavení při výchově žáků s kombinovaným postižením. Pojetí tělesné výchovy sleduje cíle zdravotní, pedagogické a sociální. Zaměřuje se na nácvik správného držení těla, zvládnutí základních pohybových dovedností, rozvíjení a posilování pohybové výkonnosti, zvyšování tělesné zdatnosti, rozvoj prostorové orientace a koordinovanosti pohybu. Důraz je kladen na koordinovanost pohybu, hravost, soutěživost, rytmizaci pohybových aktivit. Žáci se učí kolektivnosti a rozvíjet sociální interakci.

Jako alternativní forma tělesné výchovy je žákům s trvalým zdravotním postižením nabízena Zdravotní tělesná výchova, jejímž obsahem jsou především soubory speciálních cvičení pro jednotlivá oslabení. Obsahuje cílené speciální stimulace, polohování, cvičení na rehabilitačních válcích a míčích, vertikalizaci, hipoterapii, canisterapii, trampoterapii, hydromasážní koupele a další aktivity, které pozitivně ovlivňují fyzickou i duševní stránku žáka. Další speciální činnosti - bazální stimulaci, synergickou reflexní terapii provádějí pouze vyškolení pedagogové. Cílem těchto terapií je uvolňování spastického svalstva, navozování správné polohy žáka při jednotlivých činnostech, správné držení hlavy apod. Metodika terapeutických

činností tvoří přílohu ŠVP.

Při výuce jsou uplatňovány didaktické zásady, zejména pak zásada komplexního rozvoje žáka, individuálního přístupu, přiměřenosti, názornosti, systematičnosti a trvalosti.

Cílem předmětu je, aby měl žák po získání základů vzdělání dle svých individuálních možností a schopností kladný vztah k pohybovým aktivitám, respektoval a uplatňoval při pohybových aktivitách zásady bezpečného chování a zásady hygieny, orientoval se v užívaných pojmech a termínech, realizoval cviky dle pokynů. Spolupracoval při kolektivních hrách s ostatními a uplatňoval fair play chování, uplatňoval osvojené vědomosti i dovednosti v praktickém životě, zvládal základní techniky speciálních cvičení.

Časová dotace:

Ročník	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Týdenní časová dotace	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

Vzdělávací obsah předmětu:

Očekávané výstupy – 1.období(1.-3.ročník)	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**
žák by měl • **mít kladný postoj k pohybovým aktivitám**	• uvědomování si jednotlivých částí těla, jejich pohyblivost • uvědomění si pohybu končetin i se zavřenýma očima • rozvoj pohybové koordinace	HV – rytmizace, hra na Orffův instrumentář, hudební doprovod, poslech relaxační hudby
• **zvládat podle pokynů přípravu na pohybovou činnost**	• získávání správných návyků při nacvičování uvolňovacích a protahovacích cvičeních	M – vnímání povelů, počítání

	jednotlivých svalových skupin • získávání návyku správného držení těla • cviky pro správné dýchání • pohybová činnost za doprovodu rytmických říkadel • pohybová činnost za doprovodu Orffova instrumentáře • provádění relaxačních cvičení • v zimním období sáňkování, procházky, nacvičování chůze po kluzké ploše, hry na sněhu, stavění sněhuláka, iglů, klouzání • v letním období běh, chůze, vycházky do přírody • nacvičování cviků zaměřených na soulad pohybu s rytmem hudby • nacvičování střídavé chůze a běhu podle rytmického doprovodu	taktů PV – manipulace s předměty ČP – zdolávání přírodních překážek, vycházky do přírody, pobyt v přírodě, cvičení a polohování v přírodě ČS – vnímání částí svého těla, orientace na svém těle, udržování zdravého životního stylu
• **reagovat na základní pokyny a povely k osvojované činnosti**	• porozumění jednoduchým pokynům učitele • pojmenování nářadí a náčiní v tělocvičně • pochopení pravidel při jednoduchých hrách	
• **mít osvojeny základní pohybové lokomoce, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů**	• správné držení těla při chůzi • volný pohyb paží během chůze • chůze daným směrem, chůze po čáře, laně • nácvik správné chůze a běhu v základním tempu • překračování nízkých překážek při chůzi • správné našlapování při běhu, při zvedání nohou, ohýbání v kolenou – běhání po celé ploše • nácvik výběhu na daný signál • zvedání nohou, ohýbání v kolenou	

	• skákání snožmo na místě, libovolným směrem • skákání střídavě na jedné i druhé noze • poskoky z místa • skok přes čáru, seskok z výšky 10 – 15 cm • lezení libovolným směrem vpřed • podlézání a prolézání překážky • přelézání švédské lavičky • chytání míče koulejícího se po zemi, po mírně šikmé ploše • nácvik chytání míče • hození na terč a cíl • manipulace s různými drobnými předměty • (sbírání, podávání, skládání, přenášení) • cvičení na lavičkách, přecházení lavičky, sestoupení z lavičky • sed roznožný s předklonem • válení sudů z mírného svahu • nácvik rovnovážného postoje na jedné noze	
• **dodržovat základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a mít osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách**	• dodržování pravidel při hrách v tělocvičně, na hřišti a v přírodě	
• **uplatňovat správné způsoby držení těla v různých polohách a při pracovních činnostech**	• rozvoj pohybové koordinace • uvědomování si jednotlivých částí těla, jejich pohyblivost • vnímání polohy svého těla • nácvik správných poloh těla k dalším činnostem • uvědomování si pohybu končetin i se	

	zavřenýma očima • získávání správných návyků při nacvičování uvolňovacích a protahovacích cvičeních jednotlivých svalových skupin	
• **zaujímat správné základní cvičební polohy**	• cviky pro správné dýchání, nácvik stereotypu dýchání • pohybová činnost za doprovodu rytmických říkadel • pohybová činnost za doprovodu Orffova instrumentáře • nácvik různých poloh podle typu oslabení • využití rehabilitačních a podpůrných pomůcek dle individuálních potřeb žáka	
• **zvládat jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením**	• cvičení zaměřená na správné držení hlav – zvedání hlavy s výdrží, otáčení hlavy, polohování hlavy s oporou • cvičení zaměřená na protahování pletence ramenního (cvičení na rehabilitačním míči, válci, vodní rehabilitace, vibrační pomůcky) • správné postavení pánve (cvičení na rehabilitačním míči, válci, podložce) • protahování šíjových, prsních, bederních svalů a vzpřímovačů páteře (rehabilitační míč, válec, vodní rehabilitace, hipoterapie, canisterapi, podložka) • protahování zkrácených ohýbačů kyčle a svalstva na zadní straně stehen (rehabilitační míč, válec, vodní rehabilitace, hipoterapie, canisterapi, podložka) • spinální cvičení(cvičení na	

	rehabilitačním míči, válci, vodní rehabilitace, podložka) • posilování oslabených svalů šíjových, mezilopatkových, břišních, hýžďových, stehenních, lýtkových (rehabilitační míč, válec, vodní rehabilitace, hipoterapie, canisterapi, podložka) • posilování vzpřimovačů trupu, i s využitím kompentačních pomůcek (vertikalizační stojany) • cvičení zaměřená na protažení a posílení svalstva – rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů (bazální stimulace, míčkování) • podpora hrudního a bráničního dýchání při větší tělesné zátěži • rovnovážná a koordinační cvičení (cvičení na balanční desce, závěsná houpačka) • cviky na vyrovnávání svalové nerovnováhy • rozvíjení zrakového, sluchového a taktilního vnímání rytmu • rozvoj orientace v prostoru • ke každému žáků přistupujeme individuálně • provádění relaxačních cvičení (bazální stimulace) • využití různých terapeutický metod – canisterapie, hipoterapie, hydroterapie, bazální stimulace, míčkování, synergická reflexní terapie, polohování dle Bobatha	

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova

- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí
- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace

- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Psychohygiena
- tematický okruh Sociální rozvoj – Poznávací schopnosti
- tematický okruh Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy
- tematický okruh Sociální rozvoj – Komunikace
- tematický okruh Sociální rozvoj – Spolupráce a soutěživost
- tematický okruh Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- tematický okruh Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika

Environmentální výchova
- tematický okruh Ekosystémy
- tematický okruh Vztah člověka k prostředí

Očekávané výstupy – 2.období(4.-6.ročník)	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**
žák by měl • **zlepšovat svou tělesnou zdatnost, pohybový projev a správné držení těla**	• uvolňování a protahování jednotlivých svalových skupin při rozcvičkách s pomocí náčiní (míčky, obruče) • upevňování správného držení těla při chůzi, vyrovnávání hlavy, zad, vtažení břicha, souhybné pohyby paží a nohou • uvědomování si vlastního těla při zahřívacích hrách ve stoje, v sedě, v leže • postupné zrytmizování chůze s udáním tempa (vytleskávání, bubnování, hudební doprovod) • nácvik pravidelného dýchání	HV – rytmizace, hra na Orffův instrumentář, hudební doprovod, poslech relaxační hudby M – vnímání povelů, počítání taktů PV – manipulace s předměty
• **podle pokynu uplatňovat v pohybovém režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním zdravotním oslabením**	• přizpůsobit délku a intenzitu pohybu k individuálním potřebám žáka, jeho typu postižení a zdravotního oslabení	ČP – zdolávání přírodních překážek, vycházky do přírody, pobyt v přírodě, cvičení a

		polohování v přírodě
• **rozvíjet základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností**	• propínání pokrčené nohy • dostatečné zdvihání chodidel • chůze v zástupu • nácvik chůze ve dvojicích s držením • nácvik chůze po schodech nahoru a dolů střídavě levou a pravou nohou • chůze s lehkým předmětem v ruce • chůze v nerovném terénu • chůze se zvedáním kolen podle čáry 5 cm silné • chůze po špičkách, po patách • chůze z kopce, do kopce • prohlubování nácviku pohybů nohou a paží při běhu • střídavě 10 m běh a 10 m chůze • běh slalomem • poskoky na místě snožmo a střídavě na jedné a druhé noze, poskoky z místa, skok přes čáru • běh v zástupu za učitelkou nebo vedoucím žákem • běh udaným směrem • volný běh kolem umístěných předmětů (slalom) • běh v daném tempu • výběh na daný signál • poskoky na místě i z místa snožmo a střídavě • poskoky udaným směrem, dokola • poskoky kolem předmětu na zemi • přeskok s míčem v ruce • přeskok přes čáru, lano	ČS – vnímání částí svého těla, orientace na svém těle, udržování zdravého životního stylu

	• skok do dálky přes vyznačený úsek • nácvik skoku do dálky • podlézání, přelézání a prolézání překážek • sjíždění po skluzavce • vylézání po šikmé ploše • chytání míče koulejícího se po zemi (prudce), po šikmé ploše • chytání hozeného míče • kolébka na zádech z dřepu spojeného • převaly stranou v lehu na rovné podložce • změny postojů a poloh • chůze po lavičce s obratem • nácvik zátočky ve dvojicích • pohybové vyjádření hudebních pojmů: vysoko, nízko • hry v přírodě – míčové hry, závodivé hry, chůze po kládách, chůze bokem do svahu, skok přes mělký a úzký příkop, z rozběhu výskok a dotknout se předmětem visícího se na větvi • v zimním období – hry na sněhu, chůze po kluzké ploše, klouzání, sáňkování • turistika, plavání	
• **rozumět základním termínům tělocvičné terminologie a reagovat na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti**	• porozumění pokynům učitele • pojmenování nářadí a náčiní v tělocvičně • pochopení pravidel při jednoduchých hrách • porozumění tělocvičným povelům: vzpažit, předpažit, upažit, připažit, nástup na čáru, vyrovnat, pozor, pohov, volno (vše s názornou ukázkou)	

• **zvládat podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti**	• cvičení pro zahřívání svalových skupin, běhání, skákání, rozcvičování dolních a horních končetin při rozcvičkách • provádění dechových cvičení při chůzi, relaxačních cvičeních se správným nádechem, výdechem	
• **využívat osvojené pohybové dovednosti při hrách a soutěžích**	• házení míče na koš s přihrávkou od učitele • kopání míče na branku • nahrávání míče nohou ve dvojicích • přehazování míče ve dvojicích přes lano libovolným způsobem • nadhazování a chytání míče, přehazování nízkých překážek • nácvik hodu míče do dálky horním obloukem • využívání běhů, skoku, poskoků při soutěžích v družstvech • využívání běhů při hrách na honěnou • běh ve sněhu, vodě, písku • běh na krátké vzdálenost • slalomové běhy v přírodě • štafetové hry spojené s během • cvičení pro rozvoj síly • chytání míče ve dvojici se žákem • přihrávka obouruč trčením od prsou • přihrávka obouruč nad hlavou • přihrávka dolním obloukem	
• **uplatňovat hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti**	• dodržování osobní hygieny • dodržování hygieny při tělesné výchově • dbát na hygienu cvičebního prostředí • mít vhodné oblečení a obuv	

	• dodržování bezpečnosti při pohybových činnostech v různém prostředí	
• **zvládat základní techniku speciálních cvičení, korigovat techniku cvičení podle pokynů učitele**	• cvičení zaměřená na správné držení hlavy (nácvik chůze v rovném i nerovném terénu, nácvik správného sedu u stolu) • cvičení zamařená na protahování pletence ramenního (využití vibračních pomůcek, rehabilitační cvičení) • správné postavení pánve (využití vibračních pomůcek, rehabilitační cvičení) • protahování šíjových, prsních, bederních svalů a vzpřímovačů páteře (cvičení dle Bobatha, bazální stimulace, cvičení na rehabilitačním míči a válci) • protahování zkrácených ohýbačů kyčle a svalstva na zadní straně stehen (cvičení dle Bobatha, bazální stimulace, cvičení na rehabilitačním míči a válci) • spinální cvičení (cvičení na rehabilitačním míči a válci, bazální stimulace, relaxace v míčkovém bazéně, cvičení dle Bobatha, míčkování) • posilování oslabných svalů šíjových, mezilopatkových, břišních, hýžďových, stehenních, lýtkových (cvičení dle Bobatha, bazální stimulace, cvičení na rehabilitačním míči a válci, míčkování, canisterapie, hipoterapie) • posilování vzpřimovačů trupu (vzpřímení trupu ve vertikalizačním stojanu, hipoterapie) • cvičení zaměřená na protažení a posílení svalstva – rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů (bazální stimulace, míčkování)	

	• podpora hrudního a bráničního dýchání při větší tělesné zátěži(bazální stimulace, míčkování) • rovnovážná a koordinační cvičení (cvičení na balanční desce, polohování v houpačce) • cviky na vyrovnávání svalové nerovnováhy (posilování končetin a zad na balanční desce, rotaně, rehabilitačních discích) • rozvíjení zrakového, sluchového a taktilního vnímání rytmu • rozvoj orientace v prostoru • ke každému žáků přistupujeme individuálně • provádění relaxačních cvičení • využití různých terapeutický metod – canisterapie, hipoterapie, hydroterapie, bazální stimulace, míčkování, synergická reflexní terapie, polohování dle Bobatha, vertikalizace	

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova

- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí
- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace
- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Psychohygiena
- tematický okruh Sociální rozvoj – Poznávací schopnosti
- tematický okruh Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy
- tematický okruh Sociální rozvoj – Komunikace
- tematický okruh Sociální rozvoj – Spolupráce a soutěživost
- tematický okruh Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- tematický okruh Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika

Environmentální výchova

- tematický okruh Ekosystémy
- tematický okruh Vztah člověka k prostředí

Očekávané výstupy – 3.období(7.-10.ročník)	Učivo	Mezipředmětové vztahy
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ žák by měl		
• **usilovat o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o zdokonalování základních lokomocí a pohybových dovedností**	• rozvoj pohybu, pohybový režim, pohybové aktivity • zařazování míčových her • cvičení na nářadí, i s netradičním nářadím • vycházky do přírody • hry v přírodě • zařazování sezónních činností (jízda na kole, sáňkování, plavání)	HV – rytmizace, hra na Orffův instrumentář, hudební doprovod, taneční soutěže, poslech relaxačni hudby
• **cíleně se připravit na pohybovou činnost a její ukončení**	• rozvoj rychlostních, vytrvalostních, silových a koordinačních schopností • běh, chůze, skoky, lezení, házení a chytání míče • koordinační cvičení (uvědomování si částí těla, uvědomělý pohyb končetin i se zavřenýma očima, cvičení pohybové koordinace, posilovací cvičení, běhy na delší vzdálenosti, delší pochody)	M – vnímání povelů, počítání taktů PV – manipulace s předměty
• **využívat základní kompenzační a relaxační techniky**	• prevence a korekce svalových dysbalancí • průpravná, kondiční, koordinační, kon-	ČP – zdolávání přírodních překážek, vycházky do

	centrační a postřehová cvičení • kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení • cvičení správného držení těla	přírody, pobyt v přírodě, polohování v přírodě
• **uplatňovat bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu**	• dodržovat pokyny učitele • v přírodě nepřeceňovat své fyzické schopnosti • dodržovat základní pravidla při přecházení přes vozovku	ČS – vnímání částí svého těla, orientace na svém těle, udržování zdravého životního stylu, dodržování pravidel silničního provozu
• **znát zásady ošetření drobných poranění, umět požádat o pomoc**	• dodržovat hygienu a bezpečnosti při pohybových činnostech, vhodný oděv a obuv ve specifickém prostředí • v případě poranění vyhledat pomoc u dospělé osoby	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ žák by měl		
• **zvládat v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a využívat je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech**	• pohybové hry s různým zaměřením • pohybové hry s netradičními pomůckami • základy fotbalu, házené, košíkové, vybíjené(hry přizpůsobené schopnostem žáků)	
• **snažit se o co nejsprávnější provedení pohybové činnosti**	• kolébka, převaly • rychlé změny poloh a postojů • rovnovážné postoje • cvičení na lavičce • nácvik cvalu stranou a vpřed • nácvik přísunného kroku vpřed i vzad • cvičení s náčiním i bez náčiní při hudbě	

	• pohybové vyjádření pojmů - rychle, pomalu	
• **mít odpovídající vytrvalost při korekci zdravotního oslabení**	• využití speciálních cvičení pro jednotlivé typy zdravotního oslabení • vhodným cvičením zdokonalovat základní lokomoci a pohybové dovednosti	
• **zařazovat do svého pohybového režimu speciální kompenzační cvičení související s vlastním oslabením, snažit se o jejich optimální provedení**	• zdokonalování a upevňování cviků prováděných v I. stupni • využití terapeutických metod - canisterapie, hipoterapie, hydroterapie, bazální stimulace, míčkování, synergická reflexní terapie, polohování dle Bobatha	
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ žák by měl		
dodržovat dohodnutou spolupráci v družstvu při kolektivních hrách	• rozvoj komunikace v tělesné výchově, • ovládání smluvených povelů, signálů, gest • osvojování základů odborné terminologie • vzájemná komunikace při osvojovaných pohybových činnostech • ovládání pravidel osvojených pohybových činností • ovládání základních pravidel her	
sledovat určené prvky pohybové činnosti a výkony	• osvojování historie a současnosti sportu • orientace ve významných sportovních soutěžích • účast na sportovních akcích a tanečních soutěžích	

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova

- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí
- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace
- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Psychohygiena
- tematický okruh Sociální rozvoj – Poznávací schopnosti
- tematický okruh Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy
- tematický okruh Sociální rozvoj – Komunikace
- tematický okruh Sociální rozvoj – Spolupráce a soutěživost
- tematický okruh Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- tematický okruh Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika

Environmentální výchova

- tematický okruh Ekosystémy
- tematický okruh Vztah člověka k prostředí

6.13 Člověk a svět práce - ČSP

Charakteristika předmětu:

Hlavním cílem pracovní výchovy je nácvik úkonů souvisejících se sebeobsluhou. Jejich zvládnutí je jedním ze stěžejních úkolů v životě dětí s handicapem. Sebeobslužné činnosti se prolínají ve všech ročnících. Úkoly dalších tematických celků vedou k utváření základních manuálních dovedností. Cíleně se zaměřují a systematicky ovlivňují rozvíjení motorických schopností, manuální dovednosti a návyky žáků, a tím přispívají k jejich co nejsamostatnějšímu zapojení se do každodenního života a umožňují jim přípravu na vykonávání jednoduchých pracovních činností. Ve vyšších ročnících se kladou vyšší nároky na pracovní dovednosti žáků, s cílem přípravy na budoucí povolání.

Předmět Člověk a svět práce je obsahově členěn celkem do šesti tematických okruhů.
V rámci prvního tematického okruhu Sebeobsluha si žáci osvojují takové vědomosti a dovednosti, které jim umožňují být co nejsamostatnější při praktickém uplatňování zásad hygieny a sebeobsluhy. Současně jsou vedeni k celkové péči o své tělo, k péči o osobní věci, včetně údržby oděvu a obuvi.
V rámci druhého tematického okruhu Práce s drobným materiálem si žáci osvojují takové vědomosti a dovednosti, které se vztahují k poznávání, manipulaci, třídění a různým pracovním činnostem s přírodninami, některými druhy materiálů a hmotami různého charakteru.
V rámci třetího tematického okruhu Práce montážní a demontážní si žáci osvojují takové vědomosti a dovednosti, které jim umožňují být co nejsamostatnější při pracovních činnostech, realizovaných dle předlohy a slovního návodu. Současně jsou žáci vedeni k dodržování zásad bezpečnosti při práci, k praktickému uplatňování pracovních návyků a k udržování pořádku na pracovním místě. K tomu jsou využívány různé montážní a demontážní činnosti, včetně manipulace s různými druhy stavebnic.

Ve čtvrtém tematickém okruhu Pěstitelské práce si žáci osvojují takové vědomosti a dovednosti, které jsou nezbytné pro péči o pokojové a venkovní rostliny, pro správnou péči o domácí zvířata, pěstování rostlin, dodržování zásad hygieny a bezpečnosti při práci s rostlinami a zvířaty. Žáci si v rámci tohoto předmětu osvojují i dovednost aranžování květin.
V pátém tematickém okruhu Práce v domácnosti si žáci osvojují takové vědomosti a dovednosti, které souvisí se stolováním, stravováním, výběrem, nákupem a skladováním potravin, s přípravou jednoduchých pokrmů, s používáním kuchyňského nádobí a nástrojů a s úklidem v domácnosti. Současně jsou žáci vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při vykonávání domácích prací.
V rámci šestého tematického okruhu Práce s technickými materiály se žáci seznamují s různými druhy materiálů a s jednotlivými typy ručních prací, osvojují si dovednost realizovat jednoduché pracovní operace a postupy, udržovat pořádek na pracovním místě, hospodárně zacházet s materiálem a pracovat dle zásad bezpečnosti.

Žáci se učí pracovat samostatně i v týmu, a vážit si práce své i druhých. Seznamují se s různými materiály, s funkcí a užíváním vhodných pomůcek a nářadí.

Při výuce jsou uplatňovány didaktické zásady, zejména pak zásada komplexního rozvoje žáka, individuálního přístupu, přiměřenosti, názornosti, systematičnosti a trvalosti. Zejména při osvojování nového učiva je uplatňován multisenzorický přístup.

Cílem předmětu je, aby měl žák po získání základů vzdělání dle svých individuálních možností a schopností kladný vztah k pracovním činnostem různého charakteru, vykonával co nejsamostatněji hygienické a sebeobslužné činnosti, udržoval pořádek ve svých osobních věcech a na pracovním místě. Osvojil si jednoduché pracovní návyky a uplatňoval při práci zásady bezpečnosti, dokázal pracovat dle jednoduchých pokynů, návodů a předloh, osvojil si jednoduché domácí práce a podílel se na péči o domácnost

Časová dotace:

Ročník	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Týdenní časová dotace	3	3	3	4	4	4	5	5	6	6

Vzdělávací obsah předmětu:

Očekávané výstupy – 1.období(1.-3.ročník)	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**
SEBEOBSLUHA žák by měl		

• **zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti**	• nácvik správného používání WC • rozvoj sebeobslužných schopností (mytí zubů, česání, umývání rukou a obličeje, používání kapesníku) • otevírání a zavírání dveří • rozsvěcování a zhasínání světla	PS – nácvik grafomotoriky, dodržování správného úchopu M – početní úkony spojené s pracovní činností
• **zvládnout oblékání a svlékání oděvu, skládání a uložení oděvu, obouvání**	• nácvik svlékání a oblékání prádla • nácvik rozepínání a zapínání knoflíků, zipů • nácvik odepínání a zapínání opasku • nácvik obouvání a vyzouvání obuvi • nácvik skládání a ukládání oděvů na určené místo	ČS – dodržování hygienických návyků,pojmenování částí oděvů, osobních věcí a školních pomůcek,pojemnování pracovního náčiní
• **udržovat pořádek ve svých věcech i ve svém okolí**	• péče o osobní věci • péče o školní pomůcky • upevňování dovedností pro úpravu prostředí ve škole, v jejím okolí • drobné úklidové práce ve škole a jejím okolí (zametání, utírání stolu, hrabání listí) • úklid svého pracovního místa	ČP - ochrana životního prostředí ČS – vnímání lidského těla, jeho částí, orientace ČP – cvičení a polohování v přírodě
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM žák by měl		
• **třídit různé druhy drobného materiálu podle velikosti, tvaru, barev**	• třídění různých druhů materiálů a předmětů dle velikosti, tvaru, barev a druhu (korálky, kostky, hračky, přírodniny)	HV – rytmizace, poslech relaxační hudby, hra na Orffův

		instrumentář
• **zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami**	• manipulace s různými druhy materiálů (přesýpání, překládání) • ukládání různých předmětů do krabic či nádob • stříhání různých druhů materiálů • mačkání papíru do kuliček • trhání papíru na drobné kousky • stříhání papíru podle předkreslené linie • lepení papíru podle šablon • hnětení, stlačování modelovací hmoty • vyvalování tvarů prsty, dlaněmi • tvarování pomocí dřívka, špachtle	ČS – vnímání lidského těla, jeho částí, orientace v nich, dodržování společenských norem ČP – cvičení a polohování v přírodě HV – rytmizace, poslech relaxační hudby, hra na Orffův instrumentář
• **vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů**	• překládání a skládání papíru • lepení papíru, tvoření mozaiky • vytváření tvarů a předmětů z různých materiálů • sbírání a nalepování listů, přírodnin • navlékání korálků • splétání provázků a dalších materiálů • stříhání provázků, slámy, vlny, hadříků • hnětení a vykrajování různých tvarů ze samotvrdnoucí hlíny pomocí formiček • modelování tvarů a předmětů z plasteliny, samotvrdnoucí hlíny	VV – vnímání barev, estetické vnímání a cítění
• **pracovat podle slovního návodu**	• vytváření a upevňování návyků praktickým vyučováním	
PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ		

žák by měl • **zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi**	• ukládání kostek do nádob • stavění komínů • hry se stavebnicemi plošnými, prostorovými • sestavování modelů • nácvik montáže a demontáže předmětů • nácvik práce dle slovního pokynů	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE žák by měl • **provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích**	• sledování a rozlišování charakteristických rysů jednotlivých ročních období při procházkách do přírody, sledováním filmů, prohlížením obrázků • sbírání šišek, plodů kaštanu, dubu, buku	
• **pečovat o nenáročné rostliny v bytě i na zahradě**	• péče o rostliny ve třídě, v okolí školy • pozorování podmínek pro život rostlin – voda, světlo, teplo, půda, vzduch • zalévání rostlin ve třídě i na pozemku	
• **používat lehké zahradní náčiní**	• pojmenování základních zahradních náčiní • hrabání listí a trávy • dodržování zásad bezpečné práce	
PRÁCE V DOMÁCNOSTI žák by měl • **upravit stůl pro jednoduché stolování**	• nácvik stolování – nacvičování prostírání dle předlohy	
• **připravit jednoduchý pokrm**	• osvojování schopnosti vybrat vhodné	

	suroviny pro pokrm • připravování jednoduchých pokrmů dle slovního návodu, dle obrázkových návodů	
• **chovat se vhodně při stolování**	• nácvik správného chování při stolování v jídelně a ve třídě, v restauračních zařízeních	
• **orientovat se v základním vybavení kuchyně**	• seznámení se základním vybavením kuchyně • pojmenování kuchyňského náčiní • pojmenování základních potravin a jejich skladování • rozlišování potravin chuťovým vnímáním	
• **zvládat drobné úklidové práce**	• úprava třídy a okolí školy (zametání, vytírání, vynášení odpadků, utírání stolů) • dodržování zásad bezpečné práce při úklidu • udržování čistoty	

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova

- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí
- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace
- tematický okruh Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy
- tematický okruh Sociální rozvoj – Komunikace
- tematický okruh Sociální rozvoj – Spolupráce a soutěživost
- tematický okruh Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- tematický okruh Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika

Environmentální výchova

- tematický okruh Základní podmínky života
- tematický okruh Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- tematický okruh Vztah člověka k prostředí

Očekávané výstupy – 2.období(4.-6.ročník)	Učivo	Mezipředmětové vztahy
SEBEOBSLUHA žák by měl		
• **pečovat o své tělo, svůj zevnějšek i své osobní věci**	• procvičování všech činností, které byly osvojeny v 1. období • nácvik zamykání a odemykání klíčem • nácvik umývání celého těla • osvojování zásad vkusného a čistého oblékání • ukládání pomůcek do aktovky	ČS – vnímání lidského těla, jeho částí, orientace v nich, dodržování společenských norem
• **zvládat běžnou údržbu oděvu i obuvi**	• nácvik čištění oděvů kartáčem • nácvik čištění a ukládání bot	ČP – cvičení a polohování v přírodě
• **dodržovat zásady účelného oblékání**	• nácvik správného skládání prádla a ukládání na určené místo • používání ramínka	HV – rytmizace, poslech relaxační hudby, hra na Orffův instrumentář
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM žák by měl		

• **pracovat podle předlohy a vytvářet přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z drobných materiálů**	• vytváření různých výrobků z již osvojených dovedností • propichování a navlékání papírů různé kvality na nit • rozkládání a skládání krabic • polepování předmětů papírem a látkou • navlékání korálků podle vzoru • navíjení vln do klubíček • výroba koláže • modelování složitějších předmětů (zvířátka, vánočka)	VV – vnímání barev, estetické vnímání a cítění M – početní úkony spojené s pracovní činností
• **využívat při tvořivých činnostech vlastní fantazii i prvky lidových tradic**	• vytváření různých výrobků na základě svých představ a fantazie s využitím prvků lidových tradic • vytváření výrobků vhodných pro tématická období – Vánoce, Velikonoce, masopust	
• **volit vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu**	• seznámení s vhodnými pracovními pomůckami, s pracovním náčiním • porovnávání různých druhů materiálů	
• **udržovat pořádek na pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce**	• vedení k dodržování pořádku na pracovišti • dodržování pracovního řádu	
PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ žák by měl		
• **provádět při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž**	• nácvik montáže a demontáže různých druhů stavebnic	
• **pracovat podle slovního návodu, předlohy**	• provádění práce podle slovního návodu, předlohy	

• **spojovat a rozpojovat různé jednoduché předměty** • **udržovat pořádek na svém pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce**	• zatloukání a vytloukání hřebíků • spojování špejlí drátkem, provázkem, nití, vlnou • vedení k udržování pořádku na pracovišti • vedení k udržování správných zásad hygieny a bezpečnosti práce	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE žák by měl • **znát základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin** • **ošetřovat a pěstovat nenáročné pokojové i venkovní rostliny** • **volit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní**	• osvojování si správných postupů a podmínek pro pěstování vybraných rostlin dle slovního návodu, odborných příruček • prohlubování znalostí z 1. období • ošetřování pokojových rostlin • osvojování poznatků o ošetřování venkovních rostlin a plodin • vymývání misek a udržování čistoty květináčů • kypření půdy • odstraňování odumřelých kořenů a listů rostlin • omývání listů • pozorování klíčení semen (obilí, řeřicha v květináči) • příprava záhonů a květináčů k setí • osvojování schopnosti zvolit vhodné pracovní náčiní či pomůcku při pěstitelských pracích (hrábě, kopačku, lopatu, konev)	

• **vědět o léčivkách i jedovatých rostlinách** • **dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci s rostlinami na zahradě**	• seznámení se známými léčivými bylinami, jejich účinky • sbírání léčivých rostlin, jejich sušení • seznámení se známými jedovatými rostlinami • vedení žáků k dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce při práci na zahradě	
PRÁCE V DOMÁCNOSTI žák by měl • **znát základní vybavení kuchyně**	• pomáhání při prostírání a uklízení nádobí ze stolu • vybírání, nakupování a skladování potravin • seznámení s provozem základních elektrospotřebičů	
• **připravit jednoduché pohoštění**	• správnými postupy a dle snadného návodu připravovat jednoduché pohoštění • osvojení znalosti uvařit brambory, čaj, kakao, puding	
• **uplatňovat zásady správné výživy**	• pochopení, jaké by mělo být správné složení stravy • osvojování správných stravovacích návyků	
• **dodržovat pravidla správného stolování a společenského chování při stolování**	• zdokonalování ve stolování • využívání příboru a ubrousku • udržování čistoty okolního prostředí při jídle	
• **zvládat práci s jednoduchými kuchyňskými nástroji**	• mazání chleba, rohlíků máslem a džemem, krájení chleba	

	• čištění zeleniny a brambor	
• **vědět, jakým způsobem udržovat pořádek v bytě, ve třídě**	• zdokonalování péče o okolní prostředí • vnímání estetického prostředí ve třídě, ve škole i mimo školu	
• **udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržovat základy hygieny a bezpečnosti práce v domácnosti**	• vedení k udržování pořádku a čistoty pracovních ploch • používání pracovních desek, podložek • utírání prachu • průběžné utírání stolů při práci • vedení k dodržování osobní hygieny a bezpečnosti práce v domácnosti	

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova
- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí
- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace
- tematický okruh Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy
- tematický okruh Sociální rozvoj – Komunikace
- tematický okruh Sociální rozvoj – Spolupráce a soutěživost
- tematický okruh Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- tematický okruh Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika

Environmentální výchova
- tematický okruh Základní podmínky života
- tematický okruh Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- tematický okruh Vztah člověka k prostředí

Očekávané výstupy – 3.období(7.-10.ročník)	Učivo	Mezipředmětové

		vztahy
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY žák by měl		
• **rozlišovat různé druhy materiálů**	• třídění předmětů a materiálů dle různých kritérií • porovnávání vlastností různých materiálů	HV – rytmizace, hra na Orffův instrumentář, hudební doprovod, taneční soutěže
• **získat základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech**	• pojmenování různých druhů materiálů a osvojování si základních vědomostí o těchto materiálech • pojmenování různých druhů pracovních nástrojů, k čemu jsou určeny	M – vnímání povelů, počítání taktů
• **zvolit vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu**	• osvojování jednoduchých pracovních postupů při pracovních činnostech • upevňování schopnosti využít správný postup při práci • upevňování schopnosti využít při práci správný materiál • procvičování učiva, které má stoupající náročnost • propichování přírodnin a jiných předmětů a navlékání na nit • kombinované práce s využitím různých materiálů • vystřihování ozdobných předmětů z přeloženého papíru • obkreslování šablony a vystřihování tvarů	PV – manipulace s předměty ČP – zdolávání přírodních překážek, vycházky do přírody, pobyt v přírodě ČS – vnímání částí svého těla, orientace na svém těle, udržování zdravého životního stylu, dodržování pravidel silničního provozu

• **orientovat se v jednoduchých pracovních postupech a návodech** • **vybrat a správně používat vhodné pracovní nástroje a pomůcky** • **dodržovat obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím**	• lepení barevných papírů – mozaika • balení předmětů do papíru • modelování náročnějších tvarů • nácvik orientace v jednoduchých pracovních postupech a návodech • používání výhradně nástrojů a pomůcek přiměřených věku žáků a jejich schopností • dodržování obecných zásad bezpečnosti a hygieny při práci • dodržování zásad bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím	
PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ žák by měl • **sestavit podle návodu, plánu jednoduchý model** • **zvládnout jednoduchou montáž a demontáž při práci se stavebnicemi** • **provádět údržbu jednoduchých předmětů** • **dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní přepisy**	• sestavování modelů konstrukčních stavebnic • montáž a demontování modelů, ukládání součástek do krabic • rozebírání a složení jednoduchých mechanických strojů • soustavný nácvik údržby • demonstrace či instruktáž praktických činností • dodržování zásad bezpečnosti a hygieny práce • dodržování bezpečnostních předpisů	

PĚSTITELSKÉ PRÁCE žák by měl		
• **volit vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin**	• seznámení se zásadami správného pěstování rostlin • osvojování správných postupů	
• **pěstovat a ošetřovat květiny v interiéru a využívat je k výzdobě**	• zalévání a ošetřování pokojových rostlin • přesazování, čistění listů • odebírání odumřelých kořenů a listů • kypření zeminy	
• **znát hlavní zásady pěstování zeleniny**	• osvojování si správných zásad při pěstování zeleniny • setí do řádku • okopávání • vytrhávání plevele	
• **používat vhodné pracovní pomůcky při práci na zahradě**	• využívání správných pomůcek při práci na zahradě • použití vhodných ochranných pomůcek	
• **znát běžné druhy ovoce**	• pojmenování běžných druhů ovoce • ochutnávání běžných druhů ovoce	
• **seznámit se s běžnými léčivými rostlinami a znát nebezpečí jedovatých rostlin**	• prohlubování znalostí léčivých bylin, jejich účinky • sbírání léčivých rostlin, jejich sušení • vytvoření herbáře listů • vytváření herbáře rostlin • prohlubování znalostí jedovatých rostlin	

• **vědět o způsobu chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty** • **dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce na zahradě**	• chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu, kontakt se zvířaty • dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce v zahradě	
PRÁCE V DOMÁCNOSTI žák by měl • **zvládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti** • **používat vhodné prostředky při práci v domácnosti** • **používat základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhovat spotřebiče** • **připravit pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy** • **dodržovat základní principy stolování a obsluhy u stolu**	• vytváření postupu při pracovních činnostech v domácnosti • využívání ochranných a vhodných pomůcek při práci v domácnosti • osvojování znalosti použití vhodných čistících a dezinfekčních prostředků • prohlubování znalostí o provozu jednotlivých elektrických spotřebičů • prohlubování znalostí kuchyňského inventáře • příprava náročnějších pokrmů dle návodů s dodržováním zásad správné výživy • dodržování pravidel stolování a obsluhy stolu • mytí a utírání nádobí	

	• úklid nádobí	
• **dodržovat základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při zacházení s elektrospotřebiči a používanými prostředky**	• dodržování základních hygienických a bezpečnostních pravidel • dodržování předpisů při zacházení s elektrospotřebiči a používanými prostředky	

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova

- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí
- tematický okruh Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace
- tematický okruh Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy
- tematický okruh Sociální rozvoj – Komunikace
- tematický okruh Sociální rozvoj – Spolupráce a soutěživost
- tematický okruh Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- tematický okruh Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika

Environmentální výchova

- tematický okruh Ekosystémy
- tematický okruh Základní podmínky života
- tematický okruh Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- tematický okruh Vztah člověka k prostředí

Disponibilní časová dotace:

Ročník	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Týdenní časová dotace	1	1	2	2	2	2	2	3	3	3

7 Učební osnovy pro žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami

7.1 Rozumová výchova – RV

Charakteristika předmětu:

Předmět Rozumová výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a komunikace. Cílem je rozvoj rozumových schopností žáků na optimální možnou úroveň při odborné pedagogické péči. Rozumová výchova v sobě zahrnuje rozvoj poznávacích schopností a komunikačních dovedností, pozornosti, paměti, myšlení, vytváření početních představ a rozvíjení grafických dovedností.

Přemět je rozčleněn na tyto tématické okruhy:

- rozvíjení poznávacích schopností
- rozvíjení logického myšlení a paměti
- rozvíjení grafických schopností

Žák si v rámci jednotlivých tématických okruhů osvojuje rozumové a řečové schopnosti, poznávací schopnosti, hygienické a sebeobslužné dovednosti, AAK, orientaci v nejbližším okolí, jednoduché početní představy a grafické dovednosti..

Časová dotace:

Ročník	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Týdenní časová dotace	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

Vzdělávací obsah předmětu:

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
ROZVÍJENÍ POZNÁVACÍCH SCHOPNOSTÍ žák by měl		
• **pojmenovat části svého těla, případně na ně ukázat**	• hlasový a oční kontakt, psychomotorické hry • uvědomování si vlastní osoby, orientace na vlastním těle, sebepozorování • ukazování částí obličeje, těla(u zrcadla s vedením ruky, na obrázcích, na panence) • pojmenování částí obličeje, těla(s využitím AAK) •	
• **reagovat na oslovení jménem, znát své jméno**	• cvičení očního kontaktu, zrakového a sluchového vnímání • dentifikace vlastní osoby podle jména, fotky, barvy, popřípadě v zrcadle • reakce na oslovení vlastním jménem • používání vlastního jména	
• **znát členy své rodiny**	• identifikace členů rodiny podle označení, fotek • pojmenovávání členů své rodiny • rozlišení užší a širší rodiny • osvojování jmen členů rodiny	
• **poznat své spolužáky i učitele, podle schopností oslovovat jménem**	• identifikace spolužáků a pedagogických pracovníků ze třídy podle jména, fotek, popřípadě barev • nácvik pozdravu a oslovení dle schopnosti dítěte • rozlišení hlasu svého učitele a svých spolužáků • osvojení jmen učitele a spolužáků	

• **vnímat různé podněty a reagovat na ně**	• nácvik reakce na hlas dospělé osoby a jeho intonaci, na přítomnost dalších osob • reakce na různé pokyny a pobídky • nácvik očního kontaktu • psychomotorické hry	
• **orientovat se ve vztazích k nejbližšímu prostředí, denním časovém rozvrhu; vnímat prostor**	• seznámení se s prostředím školy, třídy, okolím školy – místnosti označeny piktogramy • orientace ve škole, třídě, okolím školy • seznámení s posloupností denního časového rozvrhu s pomocí AAK • seznámení se základní směrovou orientací a orientací v prostoru	
• **poznat a používat předměty denní potřeby, uplatňovat základní hygienické a sebeobslužné činnosti**	• seznamování se s denním režimem – posloupností činností v průběhu dne(s využitím AAK) • užívání hygienických potřeb a základních předmětů denní potřeby s asistovanou péčí popřípadě svépomocí • nácvik sociálního čtení (poznávání běžně užívaných symbolů)	
• **vnímat a uspokojovat základní životní potřeby, sdělit své pocity a upozornit na zdravotní potíže**	• na základě zdravotní dokumentace, odborných vyšetření a empatie rozpoznat změny v chování, projevy bolesti a stresové situace • dle schopností dítěte nabízíme pomocí AKK možnost vyjádření svých základních potřeb, pocitů či zdravotních obtíží	
• **řadit obrázky dle zadaných kritérií**	• navázání a udržení očního kontaktu na obrázek • třídění a řazení obrázků a předmětů dle různých kritérií, poznávání činností, předmětů a zvířat ve skutečnosti a na modelech, na obrázcích	

ROZVÍJENÍ LOGICKÉHO MYŠLENÍ A PAMĚTI žák by měl		
• **koncentrovat se na určitou činnost**	• postupně prodlužovat dobu koncentrace na danou činnost • odpoutávání se od stereotypních činností • udržení očního kontaktu na určitý podnět • motivace k soustředěné činnosti skupinové či individuální • pozorné sledování krátkého vyprávění, poslech hudby, pozorné sledování televize, videa	
• **rozlišovat velikost a tvary předmětů, dvojic obrázků**	• seznamování se s různými tvary a velikostmi předmětů • třídění předmětů dle velikosti, tvaru • přiřazování obrázků dle předlohy • hledání dvojic obrázků	
• **zvládnout složení dějových obrázků**	• seznamování se s různými ději • nácvik orientace v čase, v ročním období • osvojení pojmů: včera, dnes, zítra • určování jednoduchých dějových posloupností vzhledem k času • skládání dějových obrázků dle zadané situace • skládání příběhů • seznámení s režimem dne	
• **orientovat se na stránce, na řádku**	• seznamování se s prostorovou orientací – v ploše • správné užívání školních pomůcek • základy práce se sešitem, knihou • osvojování básniček a říkadel	

• **číst vybraná písmena a krátká slova**	• seznamování se grafickou podobou hlásky • rozpoznávání grafické podoby vlastního jména, popřípadě jmen spolužáků • nácvik čtení globální metodou čtení	
• **opakovat slova a krátké říkanky; reprodukovat krátký text; vyprávět podle obrázků**	• dle možností a schopností pomocí AAK reprodukovat slovo, říkanku, text, písničku • prostřednictvím dramaterapie s dopomocí interpretovat jednoduchý děj	
• **přiřazovat číslice počtu prvků**	• vytváření představ o množství • rozlišování malý – velký, krátký – dlouhý; vytváření matematických představ • seznamování se s grafickou podobou číslic • přiřazování předmětů či prvků dle počtu s předlohou • přiřazování předmětů či prvků k číslicím	
ROZVÍJENÍ GRAFICKÝCH SCHOPNOSTÍ žák by měl		
• **uchopit a podržet podaný předmět**	• stimulace dlaní pro nácvik úchopu • rozvíjení hrubé a jemné motoriky prstů, cvičení dlaní, stimulace úchopu • základní manipulace s různými druhy předmětů • překládání předmětů z ruky do ruky	
• **uchopit tužku, štětec nebo jiné psací náčiní**	• uvolňovací cvičení prstů a ruky, uvolňování spasmu ruky • manipulační činnosti s předměty	

	• nácvik špetkového úchopu • nácvik správného úchopu tužky, štětce	
• **nakreslit různé druhy čar**	• procvičení hrubé a jemné motoriky • nácvik správného sedu • uvolňovací grafomotorické cviky • čmárání prstem do písku • spontánní kresba, malba • svislé čáry – shora dolů, zdola nahoru • vodorovné čáry • kruh, vlnovky, smyčky	
• **poznat grafickou podobu písmen**	• seznamování se grafickou podobou písmen • třídění a řazení písmen dle předlohy	
• **napsat několik vybraných tiskacích písmen a číslic**	• postupným procvičováním nácvik psaní písmen vlastního jména velkými tiskacími písmeny	
• **poznat základní geometrické tvary**	• seznámení se se základními geometrickými tvary • rozlišování a třídění geometrických tvarů • pojmenovávání geometrických tvarů	

7.2 Řečová výchova – ŘV

Charakteristika předmětu:

Předmět Řečová výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a komunikace. Zahrnuje v sobě tématický okruh Rozvíjení komunikačních dovedností, který je nástrojem funkčního dorozumívání žáků. U žáků rozvíjíme slovní zásobu (verbální i neverbální), řečové schopnosti a komunikační dovednosti. Prostřednictvím didaktických her, obrázků, předmětů denní potřeby a dalších metod a pomůcek učíme žáky vnímat a chápat různá sdělení. Rozvíjení řečových dovedností ovlivňuje rozvoj poznávacích, citových i volních vlastností žáků.

Důležitou součástí jsou logopedická cvičení, které provádí speciální pedagog. Pro podporu rozvoje preverbálních a verbálních schopností jsou využívány masáže v bucofaciální a orofaciální oblasti. Z metod alternativní a augmentativní komunikace (AAK) je uplatňována metoda VOKS (Výměnný obrázkový komunikační systém) a jazykový program MAKATON doplněný o piktogramy.

Cílem předmětu je rozvíjení motoriky mluvidel, správné a pravidelné dýchání a tvorba hlasu při mluvené řeči, správná výslovnost hlásek a tempo řeči, rozvoj verbální i neverbální komunikace a rozšiřování slovní zásoby. K tomu jsou využívány metody: vysvětlování, vyprávění, popis, rozhovor, dialog a diskuze, metody alternativní a augmentativní komunikace.

Řečová výchova se neomezuje jen na stanovené vyučovací hodiny, ale prolíná veškerým vzdělávacím procesem.

Časová dotace:

Ročník	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Týdenní časová dotace	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Vzdělávací obsah předmětu:

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
ROZVÍJENÍ KOMUNIKAČNÍCH DOVEDNOSTÍ žák by měl		
• **reagovat na hlas a intonaci dospělé osoby**	• rozlišení intonace a hlasitost projevu • sluchová cvičení • sdílení očního kontaktu, nácvik pozornosti • napodobování hlasů a zvuků	
• **snažit se o správné dýchání**	• cviky rtů a jazyka • cvičení mluvidel před zrcadlem • nácvik správného dýchání – nádech nosem, výdech ústy • masáž a stimulace mluvidel, cvičení mluvidel – vysunování a zasunování jazyka, zavírání a otvírání úst, polykání • foukání, sfukování pírka, papírku, foukání bublin	

• **vyjádřit souhlas či nesouhlas – verbálně, gesty**	• prostřednictvím AAK, gesty nebo slovy vyjádřit souhlas či nesouhlas	
• **znát své jméno a reagovat na oslovení jménem**	• nácvik reakce na jméno • nácvik reakce na oslovení svým jménem • používání vlastního jména	
• **znát jména nejbližších osob a spolužáků**	• identifikace nejbližších osob a spolužáků dle fotek • nácvik označení nejbližších osob - slovně, pomocí AAK-, opakování jmen spolužáků	
• **umět pozdravit, poděkovat – verbálně nebo gesty**	• postupný nácvik pozdravu, poděkování pomocí AAK, slovně dle možností dítěte	
• **sdělit svá přání a potřeby – verbálním nebo nonverbálním způsobem**	• dle schopností dítěte nabízíme pomocí AKK možnost vyjádření svých základních potřeb, pocitů či zdravotních obtíží	
• **využívat komunikační počítačové hry**	• nácvik zaměřování pozornosti na obrazovku PC, interaktivní tabuli • postupným zařazováním počítačových her, spolu s využitím dotekových monitorů, interaktivních tabulí a vhodných výukových programů	

7.3 Smyslová výchova – SV

Charakteristika předmětu:

Přemět Smyslová výchova byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Prostřednictvím tohoto předmětu se zaměřujeme na rozvíjení psychických funkcí prostřednictvím smyslového vnímání. Rozvíjíme jednotlivé smyslové analyzátory a jejich funkce, které jsou podmínkou správného vnímání, koncentrace pozornosti, prostorové, směrové a časové orientace a základem pro vytváření představ a pojmů. Smyslovou výchovou zlepšujeme úroveň motoriky, rozvíjíme verbální i neverbální komunikaci.

Cílem tohoto předmětu je utváření a fixace hygienických a sebeobslužných návyků, uspokojování životních potřeb, orientace ve třídě, ve škole a nejbližším okolí, vytváření základních schopností manipulace s předměty, poznávání a pojmenovávání základních barev, rozlišování, poznávání a třídění předmětů podle různých kritérií, imitace předváděných pohybů, imitace a identifikace různých zvuků z běžného života, rozlišování a určování chuťových vlastností látek.

Časová dotace:

Ročník	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Týdenní časová dotace	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

Vzdělávací obsah předmětu:

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
ROZVÍJENÍ ZRAKOVÉHO VNÍMÁNÍ žák by měl • **uchopit předměty a manipulovat s nimi**	• vnímání prostoru binokulárně • rozeznávání světla a tmy	

	• nácvik uchopování předmětů • rozvíjení zrakové percepce – stimulace očního kontaktu, cvičení očních pohybů – sledování pohybujícího se předmětu a osob v blízkém okolí • procvičování a prodlužování doby fixace zraku pomocí nasvětlování předmětů • skládání předmětů vedle sebe, na sebe, do krabice • skládání celku z částí	
• **rozlišovat tvary a barvy předmětů**	• seznamování se s různými tvary a barvami • nácvik rozlišování dvou výrazně odlišných barev • nácvik třídění předmětů podle barvy • vyhledávání předmětů stejných barev • rozpoznání základních barev a jejich pojmenování - slovně, pomocí AAK • řazení barevných kostek, střídání barev • rozlišování plošných tvarů (kolečko, čtverec, trojúhelník) • vnímání velikosti, tvaru a polohy předmětů	
• **poznat, řadit, skládat a třídit předměty podle velikosti, barevné a tvarové odlišnosti**	• seznamování se s různými tvary, barvami a velikostmi předmětů • nácvik rozlišování předmětů dle barvy • třídění předmětů dle velikosti • rozlišování pojmů malý – velký, dlouhý – krátký • rozlišování tvarů • skládání předmětů vedle sebe, na sebe, do krabice • řazení předmětů podle velikosti • třídění předmětů podle barev	
• **třídit obrázky, rozeznat reálné a vyobrazené předměty**	• nasvětlování předmětů – fixace zraku • třídění dvou jednoduchých obrázků, jejich popis • poznávání a třídění dvou zřetelně odlišných předmětů,	

	postupné přidávání dalších předmětů	
• **poznat sebe, osoby ze svého okolí a své spolužáky**	• sebepozorování v zdrcadle, identifikace s fotografií • poznávání a identifikace vlastní osoby, rodiny a spolužáků dle označení, jmen a fotografií	
• **rozpoznat denní dobu podle činnosti, obrázku nebo piktogramu**	• seznamování se s denním režimem – posloupností činností v průběhu dne(s využitím AAK) • rozeznávání světla a tmy	
• **napodobit předvedené pohyby**	• dle možností a schopností dítěte napodobování různých pohybů předváděných učitelem (upevňování vizuomotorické koordinace) • rozlišování stojí, sedí, leží • cvičení směrové orientace: nahoru – dolů, dopředu – dozadu, vlevo – vpravo, na začátku – na konci	
ROZVÍJENÍ SLUCHOVÉHO VNÍMÁNÍ žák by měl		
• **reagovat na své jméno, na oslovení, na zavolání**	• nácvik reagování na vlastní jméno, na oslovení, na zavolání • naslouchání lidskému hlasu	
• **poznat, rozlišit a napodobit různé zvuky**	• seznamování se s různými zvuky, poznávání a rozlišování zvuků s využitím zrakové podpory • nácvik soustředěného sluchového vnímání • rozpoznávání zvuků předmětů denní potřeby s využitím zrakové podpory • rozpoznávání zvuků zvířat • nácvik lokalizace zdroje zvuku, určování původu a směru zvuku • cvičení sluchové paměti: napodobování různých zvuků	

	• rozlišování a určování zvuku podle směru, délky a intenzity (tichý – hlasitý, zblízka – zdaleka, krátký – dlouhý) • sluchově-motorická cvičení, rozvíjení smyslu pro rytmus • poznávání hudebních nástrojů podle zvuku • experimentování s jednoduchými hudebními nástroji	
• **poznat podle hlasu osoby ze svého nejbližšího okolí**	• rozpoznávání hlasů nejbližších osob • diferenciace hlasů spolužáků a rodiny	
• **poznat a rozlišit různé zvuky a hlasy zvířat podle zvukové nahrávky**	• seznamování se s zvyky a hlasy zvířat • rozlišování zvuků v přírodě, dle audio nahrávky	
• **rozlišit zvuky spojené s denním životem a nebát se nepříjemných zvuků**	• překonávání strachu z okolí, zvuků a hlasitých projevů ostatních dětí • rozlišování zvuků na ulici • ostraňování strachu z nepříjemných zvuků pomocí relaxace	
ROZVÍJENÍ HMATOVÉHO VNÍMÁNÍ žák by měl		
• **zvládat základní sebeobslužné dovednosti**	• seznámení se základními sebeobslužnými činnostmi • v rámci schopností a možností dítěte nácvik samoobslužných dovedností s asistencí i bez asistence • procvičování a fixace sebeobslužných dovodností	
• **poznat hmatem velikost, tvar a povrch předmětů**	• rozvoj hmatové percepce – dotyková terapie, stimulace konečků prstů, masáže prstů a dlaně • seznamování s různými druhy materiálů • rozvoj hmatového vnímání manipulací s předměty	

• **třídit předměty na základě hmatu – podle velikosti a tvaru** • **poznat známé předměty podle hmatu** • **rozlišovat hmatem základní fyzikální vlastnosti předmětů(tvrdost, teplotu)**	• rozlišování předmětů podle povrchové úpravy • hlazení jemných látek • nácvik třídění předmětů dle velikosti a tvaru hmatem • třídění přírodnin • poznávání předmětů s využitím a bez využití zraku • rozlišování vlastností předmětů: teplé - studené, suché - mokré, hladké - drsné • hry s bublinkami (vytváření pěny, chytání bublinek) • hry s vodou (teplá, studená) • hry ve vodě (nabírání, přelévání)	
PROSTOROVÁ A SMĚROVÁ ORIENTACE žák by měl		
• **vnímat prostor, rozlišit směrovou orientaci ve známém prostoru** • **orientovat se ve třídě, ve škole a svém nejbližším okolí** • **rozlišování vpravo - vlevo** • **rozlišovat nahoře - dole**	• seznámení se s prostředím školy, třídy, okolím školy – místnosti označeny piktogramy • nácvik základních prvků směrové orientace • orientovat se ve třídě: okna, dveře, lavice, stolek • orientace ve škole: šatna, chodba, třída, umývárna, WC • orientace v nejbližším okolí • nácvik rozlišování pravá – levá ruka • nácvik rozlišování vpravo - vlevo • seznamování se základní směrovou orientací, verbálně, s pomocí AAK • rozlišování směru na ploše	

	• rozlišování směru v prostoru	
• **řadit, skládat a umístit předměty na určené místo podle pokynu**	• umísťování předmětů: na – ve – do, s asistencí, dle možností dítěte bez asistence • umísťování předmětů nad – pod, s asistencí, bez asistence • plnění jednoduchých příkazů umísťování předmětů podle pokynů, verbálně, a pomocí AAK • řazení předmětů zleva doprava	
• **rozeznat roční období podle základních znaků**	• seznamování se základními charakteristikami jednotlivých ročních období • přiřazování znaků jednotlivým obdobím	
ROZVÍJENÍ ČICHOVÉHO A CHUŤOVÉHO VNÍMÁNÍ žák by měl		
• **rozlišit jednotlivé chutě**	• rozvoj chuťové percepce – správné kousání a polykání potravy • cvičení sání – brčkem z umělé hmoty • seznamování s různými chutěmi potravin • lízání medu, čokolády, lízátka • rozlišování chutí	
• **poznat předměty čichem podle vůně**	• rozvoj čichové percepce • nácvik nádechu nosem, výdechu ústy	
• **rozlišovat vůně a pachy**	• seznamování s různými vůněmi a pach • rozlišování vůní a pachů na příjemné a nepříjemné • užívání aromaterapie	
• **poznat zkažené potraviny a nebezpečné látky**	• nácvik ochranné čichové funkce	

7.4 Hudební výchova – HV

Charakteristika předmětu:

Vzdělávací předmět Hudební výchova byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Hudební výchova rozvíjí muzikálnost žáků, jejich rytmické a intonační schopnosti a na pomáhá rozvoji řečových dovedností, sluchu a motoriky žáků. Hudební výchova také napomáhá žákům k odreagování napětí, překonání únavy, zlepšování nálady a podílí se na koncentraci pozornosti.

Cílem je navozování libých pocitů, stimulace sluchového a pohybového vnímání, rozvíjení osobních schopností, vytvoření si citlivého vztahu k hudbě, napodobování a rozlišování různých hudebních a nehudebních zvuků, identifikace vybraných hudebních nástrojů podle zvuku, zvládání hry na tělo a jednoduché rytmické nástroje, koncetrace na poslech krátkých skladeb.

Časová dotace:

Ročník	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Týdenní časová dotace	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Vzdělávací obsah předmětu:

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
žák by měl		
• **zvládat správné dýchání, snažit se o správnou intonaci a melodii**	• nácvik správného dýchání, nádech nosem-výdech ústy • seznámení se správným a pravidelným dýcháním • osvojování správného dýchání při zpěvu • sluchově-motorická cvičení • seznámení s melodií poslechem • nácvik melodie broukáním nebo zpěvem dle možností dítěte • zpěv jednoduché melodie	
• **rozlišovat zvuky hudebních nástrojů**	• seznámení s jednoduchými hudebními nástroji • seznámení s orffovým instrumentářem • rozlišování zvuků hudebních nástrojů se zrakovou kontrolou • rozlišování zvuků nástrojů bez využití zraku	
• **zvládat zpěv jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje**	• poslech jednoduchých dětských písní • dle možností a schopností dítěte nácvik zpěvu písní • zpěv pomocí AAK • rytmizace a doprovod písní s asistencí, či bez asistence	
• **doprovodit sebe i spolužáky na jednoduché rytmické hudební nástroje**	• nácvik rytmizace hrou na orffův instrumentář, hrou na tělo - dle možností s asistencí, bez asistence • rytmizace říkadel	
• **zvládat jednoduchá rytmická cvičení a pohyb podle rytmického doprovodu**	• sluchově-motorická cvičení • rytmická cvičení • hudebně-pohybová cvičení	
• **soustředit se na poslech relaxační hudby a**	• nácvik soustředěného poslechu hudby různých žánrů	

jednoduché krátké skladby		

7.5 Výtvarná výchova – VV

Charakteristika předmětu:

Předmět Výtvarná výchova byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. V tomto předmětu u žáků rozvíjíme tvořivé schopnosti a dovednosti, dochází k poznávání prostředků výtvarného jazyka, k všestrannému prohlubování senzibility žáka. Výtvarná výchova napomáhá vyjadřovat emoce a dává průchod přirozené aktivitě a fantazii. Dochází k seznamování žáků s různými výtvarnými technikami a pomůckami.

Cílem předmětu je rozvíjení individuálních schopností při vlastní tvorbě, rozvíjení vnímání, rozlišování základních barev a jejich používání ve výtvarném procesu, stimulace libých prožitků spojených s vnímáním barev a různých provrchů, materiálů, navozování pocitů bezpeční a relaxace.

Časová dotace:

Ročník	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Týdenní časová dotace	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Vzdělávací obsah předmětu:

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**
žák by měl • **zvládat základní dovednost pro vlastní tvorbu**	• stimulace dlaní pro nácvik úchopu • práce s pískovnicí • upravování pískové plochy rukama • čmárání prstem do písku, krupice, rýže • hnětení modelovací hmoty asistovanou péčí, samostatně	

	• tvarování kuliček, vykrajování z placky asistovanou péčí, samostatně • mačkání, trhání papíru • nácvik špetkového úchopu • nácvik správného úchopu tužky, štětce • seznamování s různými materiály • základy práce v různých výtvarných technikách	
• **používat na elementární úrovni prostředky a postupy**	• seznamování se s různými druhy materiálů • základy práce v různých výtvarných technikách • nácvik práce s různými plastickými materiály	
• **vnímat základní vztahy mezi barvami(barevné kontrasty) a tvary**	• seznamování se s různými tvary a barvami • nácvik rozlišování dvou výrazně odlišných barev • rozpoznání základních barev a jejich pojmenování - slovně, pomocí AAK • rozlišování plošných tvarů (kolečko, čtverec, trojúhelník) • hra s prstovými barvami, s temperovými a voskovými barvami • zapouštění barvy do klovatiny • malování na hedvábí • práce s přírodninami	
• **vyjádřit vlastní vjemy, představy a pocity**	• asistovanou péčí, samostatně vyjádřit pomocí rozličných výtvarných technik vlastní vjemy, představy a pocity	
• **uplatňovat vlastní fantazii a představivost při výtvarných činnostech**	• asistovanou péčí, samostatně vyjádřit pomocí rozličných výtvarných technik vlastní fantazii a představivost	

7.6 Rehabilitační tělesná výchova – RTV

Charakteristika předmětu:

Cílem RTV je přispívat k rozvíjení hybnosti žáků s nejtěžším postižením, a tím současně rozvíjet rozumové schopnosti a zmírňovat důsledky postižení. Zároveň respektujeme fyzické i psychické možnosti jednotlivých žáků, jejich zdravotní stav a specifika jejich postižení.

Do vyučovacího procesu jsou zařazovány nejrůznější formy terapeutických a rehabilitačních cvičení a aktivit směřujících k podpoře celkového rozvoje, včetně rozvoje kognitivních funkcí.

Denně aplikujeme techniky z konceptu Bazální stimulace, včetně polohování, vertikalizaci žáků u nichž je indikována, rehabilitační cvičení i polohování dle Bobatha. Blokově zajišťujeme synergickou reflexní terapii a craniosakrální terapii.

Pro stimulaci orofaciální oblasti využíváme metody orofaciální regulační terapie dle Castilio Moralese, koncept Bazální stimulace, Roddovu terapii, míčkování, bucofaciální stimulaci a bucofaciální terapii dle Bobatha.

Během dne provádíme s žáky i pasivní fyziologické pohyby, snažíme se udržovat a stimulovat svalový tonus a rozsah kloubů, postavení kostry, svalů i vnitřních orgánů.

Pravidelně zajišťujeme hydromasážní koupele v budově školy a návštěvy aquaparku.

Canisterapie probíhá formou návštěv externí canisinstruktorky. Přínosné pro žáky s těžkým somatickým postižením je zejména polohování se psem, na něž může navazovat individuální fyzioterapeutická péče.

Pravidelně zajišťujeme také hipoterapii.

V hodinách RTV se snažíme dále rozvíjet motoriku a koordinaci pohybů a poloh pomocí uvolňovacích cviků, cvičením na rehabilitačních míčích, polohovacích válcích a klínech, využíváním kuličkového bazénku, balančních desek, misek apod.

Dle možností a schopností dětí zařazujeme jednoduchá motorická cvičení pro rozvoj chůze, plazení, lezení, správné držení těla a celkové posílení svalstva a koordinaci těla.

Časová dotace:

Ročník	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Týdenní časová dotace	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6

Vzdělávací obsah předmětu:

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
žák by měl		
• **získat kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám**	• zařazováním pohybových cvičení do každodenních aktivit stimulovat kladný vztah k pohybu a pohybovým aktivitám • rozvíjení hybnosti, polohování, polohování s oporou, vertikalizace • činnosti zaměřené na uvolnění a zklidnění organismu	
• **rozvíjet motoriku a koordinaci pohybů a poloh**	• uvolňování končetin metodou masáží a hlazení • rozvoj cíleného pohybu rukou • úkoly zaměřené na stimulaci úchopu a manipulaci s předměty • manipulace s předměty • odstraňování mimovolních pohybů • lezení a plazení daným směrem, volně v prostoru, mezi překážkami • lezení a otáčení se na vhodné podložce (např. na žíněnce, vodním lůžku) • procvičování sezení na židli, samostatného stoje, správného držení těla • dle možností dítěte pohyb a chůze ve volném prostoru s oporou/bez opory • dle možností dítěte pohyb v prostoru s překážkami s oporou/bez opory • dle možností dítěte pohyb po nerovném terénu	
• **zvládat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost**	• cvičení na rehabilitačním míči • využívání pomůcek pro vestibulární stimulaci –	

	balanční miska, balanční desky, houpací síť • pohyb v kuličkovém bazénu • hydromasážní koupele a vodní rehabilitace – plavání • využívání polohovacích pomůcek a klínů při cvičení • koordinační cvičení • posilovací cviky • chůze po schodech a ze schodů s vedením	
• **reagovat na pokyny a povely k dané pohybové činnosti**	• slovně nebo prostřednictvím AAK reagovat na povely k pohybové činnosti	
• **snažit se o samostatný pohyb**	• fyzioterapeutické cvičení pod dohledem fyzioterapeutky • cvičení dle Bohatha • polohování dle konceptu Bazální stimulace • polohování dle Bohatha • synergická reflexní terapie • reflexní masáže plosek nohou • uvolňování kontraktur • cvičení v kuličkovém bazénu • cvičení s rehabilitačními míči, válci, s polohovacími kostkami • masáže dle konceptu bazální stimulace • vestibulární stimulace • vibrační stimulace • hipoterapie • hydromasážní koupele • vodní rehabilitace • canisterapie • míčkování • pobyt v multisenzorické místnosti Snoezelen • bucofaciální stimulace, orofaciální regulační terapie, orofaciální stimulace	

7.7 Pracovní výchova – PV

Charakteristika předmětu:

Pracovní výchova prolíná celým procesem základního vzdělávání. Základními složkami jsou okruhy:

- Sebeobsluha
- Práce s drobným materiálem

- Práce montážní a demontážní
- Pěstitelské práce
- Práce v domácnosti

Důraz ve vzdělávání v oboru sebeobsluha je kladen na nácvik samoobslužných činností v hygieně, a to asistovaně, názorně, případně samostatně za respektování principu péče dle konceptu Bazální stimulace, tj. spolu se zrakovou kontrolou – práce před zrcadlem – a zapojením všech smyslových orgánů. Snažíme se o postupný nácvik používání WC, využíváme AAK pro uvědomění si potřeby i činnosti. Snažíme se o to, aby dítě bylo schopno dle svých možností sdělit svou potřebu. Vedeme děti ke snaze dopomoci, resp. samostatnému zvládání činností spojených s oblékáním a svlékáním oděvů a obuvi.

Dbáme na dodržování všech zásad stolování. Při krmení respektujeme pravidla pro asistované krmení, dbáme zásad konceptu Bazální stimulace, ORT a zapojení všech smyslů. Dle potřeb jednotlivých žáků využíváme odpovídající kompenzační pomůcky. Naším cílem je dosažení co nejvyšší možné míry samostatnosti při jídle a pití.

Před činností seznamujeme žáky s pomůckami, jež využijí, dbáme na to, aby si žáci uvědomovali své vlastní věci a pomůcky, vedeme je k samostatné přípravě na určenou činnost.

Prostřednictvím hry s předměty vedeme žáky k základní manipulaci s předměty – dej, vem, snažíme se o stimulaci úchopu, provádíme nácvik různých druhů úchopů, motivujeme k cílenému pohybu. Snažíme se seznámit žáky s různými druhy materiálů a s manipulací s nimi. Prostřednictvím jednoduchých postupů spolu s tématickým propojením s ostatními předměty vedeme žáky k asistované, resp. samostatné tvorbě výrobků z tradičních i netradičních materiálů.

Nejprve se snažíme žákům poskytnout zkušenost s jednoduchými konstruktivními činnostmi prostřednictvím hry s kostkami, různými druhy stavebnic apod. Později vedeme žáky k asistované, resp. samostatné práci se stavebnicemi či postupu dle návodu. Tématickým vedením, vlastním prožitkem a zkušeností zprostředkováváme žákům vjemy z jednotlivých ročních období, vedeme je ke snaze pěstovat a ošetřovat rostliny v budově školy.

Snažíme se žáky zapojit do různých činností spojených s péčí o domácnost, podílení se na přípravě ke společnému stolování. Seznamujeme žáky s prostředím různých obchodů, vedeme je k orientaci v nich. Postupně je vedeme od asistované pomoci při nákupu k pokusům o samostatný nákup. Snažíme se zapojovat žáky do přípravy jednoduchých pokrmů, případně k samostatné práci při vaření a přípravě pokrmů s vedením a dohledem.

Časová dotace:

Ročník	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Týdenní časová dotace	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Vzdělávací obsah předmětu:

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
SEBEOBSLUHA (SEBEOBSLUŽNÉ ČINNOSTI) žák by měl		
• **zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti (oblékání, obouvání)**	• nácvik hygienických návyků a samoobslužných činností s asistencí • nácvik čištění zubů, česání vlasů, mytí rukou, obličeje s asistencí • nácvik používání WC • spolupráce při hygieně • mytí hraček a pomůcek • nácvik svlékání a oblékání • odkládání oděvů na věšák a obuvi na určené místo • nácvik obouvání a přezouvání s asistencí • šněrování bot a pokus o vázání tkaniček na velkém modelu • rozepínání a zapínání knoflíků na velkém modelu, později na vlastním oděvu • rozepínání zipů • spojování a rozpojování přezky	
• **dodržovat klid a čistotu při stravování**	• nácvik správného kousání a polykání potravy • nácvik pití z hrnečku • pití slámkou • uchopení potravy a vedení ruky k ústům • nácvik používání lžíce • zvyšování míry samostatnosti při jídle	
• **umět používat příbor**	• nácvik používání lžíce, dle možností nácvik používání	

	příboru	
• **udržovat pořádek ve svých věcech a ve svém okolí**	• dle možností dítěte nácvik orientace ve vlastních věcech a spolupráce při udržování pořádku • nácvik přípravy pomůcek na hodinu • úklid pracovního místa po hodině	
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM žák by měl		
• **zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami**	• stimulace dlaní pro nácvik úchopu • seznamování s různými druhy materiálů a předmětů • práce s pískovnicí • upravování pískové plochy rukama • čmárání prstem do písku, krupice, rýže • hnětení, trhání modelovací hmoty asistovanou péčí, samostatně • tvarování kuliček, vykrajování z placky asistovanou péčí, samostatně • mačkání, trhání, skládání, stříhání papíru s asistencí, samostatně	
• **vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů**	• seznamování se základními postupy práce s různými druhy tradičních i netradičních materiálů • základy práce s pískem, modelovací hmotou, papírem, textilními materiály, barvami, přírodninami	
• **pracovat podle slovního návodu**	• pomocí AAK, nebo slovně rozvíjet komunikační dovednosti při podávání slovního návodu k daným činnostem	
• **udržovat pracovní místo v čistotě**	• dle možností dítěte dbát na samostatnost či dopomoc při udržování čistoty pracovního místa	

PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ žák by měl • **zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci s jednoduchými stavebnicemi a konstruktivními hrami**	• nácvik práce s velkými kostkami • stavění z kostek asistovanou péčí, samostatně • bourání komínu z kostek • vkládání kostek dle tvarových rozlišností • využívání konstruktivních her • nácvik šroubování • skládání jednoduchých stavebnic dle návodu	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE žák by měl • **provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích**	• pravidelné pozorování změn v přírodě dle ročních období • vypravování o změnách v přírodě během roku • sběr přírodnin • tvorba výrobků z nasbíraných přírodnin	
• **pěstovat, ošetřovat a pečovat o nenáročné pokojové i užitkové rostliny**	• dle možností dítěte asistovanou péčí, dopomocí či samostatně pečovat o pokojové rostliny v budově školy	
• **používat podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky a náčiní**	• seznamování s pomůckami a náčiním využívaným při pěstitelských činnostech	
• **dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci na zahradě**	• verbálně, názorně či pomocí AAK být seznámen se základy hygieny a bezpečnosti práce při činnostech na zahradě	
PRÁCE V DOMÁCNOSTI žák by měl • **provádět drobné domácí práce – základní úklid,**	• asistovaně pomáhat při drobných domácích pracích	

mytí nádobí, mytí podlahy	• úklid třídy – vysávání, mytí podlahy, zametání, utírání prachu, úklid pomůcek, hraček	
• **prostřít stůl pro běžné stolování**	• asistovaně a dopomocí se podílet na přípravě ke stolování • seznámení se s pravidly stolování	
• **zvládnout nákup a uložení základních potravin**	• zapojení se do činností spojených s nákupem a ukládáním základních potravin s komentářem	
• **připravit jednoduchý pokrm podle pokynů**	• asistovaně se podílet na přípravě jednoduchých pokrmů • seznámení se s jednoduchými postupy při přípravě pokrmů • příprava jednoduchých pokrmů	
• **dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti**	• verbálně, názorně či pomocí AAK být seznámen se základy bezpečnosti a hygieny při práci v domácnosti	

8 Hodnocení žáků a autoevaluace školy

8.1 Hodnocení žáků

Předpokladem úspěšného plnění vytyčených cílů školy v oblasti hodnocení vzdělávacích výsledků žáků je, aby každý žák dostával dostatečný prostor ke zvládnutí a osvojení učiva. Aby učivo mohlo v následujících obdobích vzdělávání plnit svoji funkci prostředníka k dosažení očekávaných výstupů RVP ZSS, nestačí je s žáky pouze probrat, ale je třeba, aby si žáci základní učivo skutečně dobře osvojili. Dobrému zvládnutí učiva napomáháme činnostními způsoby učení, spojenými s hovorem žáků a komunikací mezi žáky a učitelem i žáky mezi sebou. Při probírání nového učiva dbáme na to, abychom ho dobře propojili s učivem předcházejícím, na které nové učivo navazuje. Neočekáváme, že žáci sami pochopí, proč se čemu učí. Neznalost cíle, smyslu a tápání žáků nepovažujeme za pozitivní motivační faktory.

Upřednostňujeme pozitivní hodnocení žáků, a to nejen při prověřování vědomostí, ale v celém procesu učení. Při výuce žáky co nejvíce chválíme, dbáme na pozitivní ladění hodnotících soudů. Pomáháme žákům předcházet chybám, dodáváme jim důvěru v jejich schopnost předkládané učivo dobře zvládnout a povzbuzujeme je. S žáky jednáme tak, aby neměli strach vyjádřit svůj názor. Pozitivně přijímáme i nesprávné závěry žáků, dáváme jim prostor na otázky, trpělivě žákům odpovídáme a věnujeme jim individuální pozornost. Pomocí zpětné vazby zjišťujeme případné nedostatky žáků hned v zárodku a průběžně je odstraňujeme.

Vyhýbáme se zaujatosti, nahodilosti či opožděnému hodnocení. Umožňujeme průběžně žákům poznání, že chyba se může vyskytovat v každé lidské činnosti. Žáky vedeme přes sebehodnocení a sebekontrolu k dovednosti něco provést dokonale – bez chyby – a v přiměřeném čase.

Žáky hodnotíme nejprve při činnostech, při kterých máme možnost sledovat, jak pracují. Oceňujeme jejich snahu, pozornost. Pozitivně laděná průběžná hodnocení a prožité pocity úspěchu při činnostech motivují žáky k učení, posilují jejich sebedůvěru a vedou je k vnitřnímu uspokojení. Tyto faktory mají pozitivní vliv na rozvoj klíčových kompetencí a na dobré osvojení učiva žáky.

Prověřování vědomostí pro ně není stresovou situací, ale možností ukázat, co se naučili, možností využít svých poznatků při řešení předložených úloh, otázek a úkolů, možností jak získat dobré hodnocení. Dobrý výsledek posiluje jejich sebedůvěru a motivuje je pro další činnosti a poznávání.

u

8.2 Oblasti autoevaluace:

Soubor ukazatelů kvality

- personální podmínky vzdělávání

- odborná kvalifikace
- přenos informací uvnitř školy
- přenos informací z odborných seminářů a školení
- systém vedení a hodnocení zaměstnanců
- hospitační a kontrolní činnost, účinnost přijímaných opatření
- další vzdělávání pedagogických pracovníků

Materiálně technické podmínky vzdělávání

- vybavení učebními pomůckami
- vybavení školy audiovizuální a výpočetní technikou
- dostupnost pomůcek, techniky, informačních zdrojů a studijního materiálu
- kontrolní činnost, opatření ke zlepšení stavu v oblasti MTP
- plánování v oblasti materiálně-technických podmínek

Vzdělávací programy

- individuální vzdělávací plány
- uplatňování učebních dokumentů (dodržování učebních plánů)
- soulad učebního individuálního plánu s rozvrhem hodin a reálnou výukou
- dodržování platných osnov
- vedení povinné dokumentace
- rozvrh hodin
- kulturní a sportovní akce
- školní řád, klasifikační řád
- informační systém pro rodiče

- spolupráce s SPC

Dotazníkové šetření a S.W.O.T. Analýza

- dotazník pro rodiče
- hodnocení dotazníkového šetření
- dotazník pro zaměstnance – podklad pro zpracování SWOT analýzy
- SWOT analýza

Cíle a kritéria autoevaluace

Cílem autoevaluace školy a její další evaluační činnost je poskytování nezbytné vazby o tom, jak se škole daří naplňovat stanovené vzdělávací záměry a cíle. Ty jsou současně i hodnocením kvality školy, hodnocením kvality ŠVP a slouží jako podklad pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy.

Kritéria autoevaluace jsou stanovována pro jednotlivé dílčí cíle, které si škola stanovuje na každý školní rok (jsou stanoveny v rámcovém plánu práce pro každý školní rok).

Nástroje evaluace

- hospitace
- rozhovory s vedním školy, pedagogy a dalšími pracovníky školy, rozhovory s žáky
- analýza školní dokumentace
- prohlídka prostor a vybavení školy
- dotazníkové šetření – dotazník pro rodiče žáků, pro pedagogické pracovníky
- SWOT analýza

Časové rozvržení evaluačních činností

Jednotlivé oblasti jsou hodnoceny průběžně během školního roku, ke konci každého období je spolu s Výroční zprávou školy zpracovávána evaluace za daný školní rok.